

Rediidx Nani Bacuaa Lucas

Xcuent Jesucrist

Xhicuent bacuaa Lucas rediidxre

1 Xhidajl bejn abacuaa lo guijtz
xcuent guiraa redzuun ni
gujc nez loonu te cuäxnejzreni
redzuunga ²si'cpac ni biääd
rediidxga loonu. Rebejn nani
bahuiloquent guiraa recosre cheni
guslojireni, näjza reni gucnäj
basule' xtidx Dios najc renani
basule' rediidxga loonu. ³Luxh
sa'csi abilä, abahuiloä, abenduxhä
xhigab xcuent guiragajc ni gusajc
che gusoblojlini, ni'c runä xhigab
laaca gucuaä rediidxre, xnejz-
xnejzni lo guejblu, Dad Teófilo, ⁴te
gacbesa'c guejblu ni najc didxlíi
xcuent guiraa rediidx ni abisieed
guejblu.

**Te xangl Dios gunii xho
gaal Juan ni rutiobnis**

⁵Cheni gujc Herodes reii xten
región Judea, guyu' te bixhojz ni
laa Zacarías, ni nadxaag lo rexpejn
Abías. Chäälni laa Elisabe't, ni
najcza te xagdoo bixhoz Aarón.
⁶Guiro'preni najcreni nadolajz
nez loj Dios, rusooobreñi xtidx
Dios näjza xleii Dios, ni'c digacdi
gucuaquij bejnreni xcuent nicla

tej dojl. ⁷Luxh ruti xi'nreni, sa'csi
chäälni digacdi chu xi'nni. Luxh
guiro'preni anajcreni bengool.

⁸Te dxej, lal ni cayujn Zacarías
dzuun neñ guidoro si'c bixhojz
nez loj Dios, ⁹dxejc con daad
bibee chuni'c jiu' neñ yudxan xten
guidoro te guze'creni yaal si'cni
najc costumbr xten rebixhojzga.
Dxejc si'c gulereni Zacarías gunni.
¹⁰Lal ni caguze'cni guxhyaal,
suga' guiraa rebejn lo xle' guidoro,
cabedx-canabreni lo Dios. ¹¹Dxejcti
baluiloquent te xangl Dios lo Zacarías,
suliini ladbee lo dxan cadro cayejc
guxhyaal. ¹²Che bahuui Zacarías lo
xangl Dios, di jien xhi gunni, lacti
bidxebeduxhni. ¹³Sas xangl Dios räjp
lojni:

—Na'c guidxejblu, Zacaríi, sa'csi
Dios abiejn diajgni xtiidxlu, luxh su'
te xi'n chäälu, Elisabe't; cuälajluni
Juan. ¹⁴Sibalazduxhlu, siroob
lastoolu; xhidajl bejn sibalajz sa'csi
gaalni, ¹⁵sa'csi beñro gac xi'nlu nez
loj Dios. Dini yä bin, nichla maxcaal.
Sibäjz Sprit Dxan xten Dios nen
lastooni cheni gaallini. ¹⁶Sujnni
gusiechlajz xhidajl rexpejñ Israel,
guibi'reni lo Gueb Dios. ¹⁷Juanre
sinijdni loj Dad, sujnni lagajc xhigab,

sajpni lagajc yälrnibee ni gojp profe't Elías, te che jiejn diajgreni xtiidxni susiechlajz redad, susiäjlzarení diidx con rexil'nreni. Sigajcza rebejn ni di gusoob xtidx Dios sisiedreni gusoobreni xtidx Dios, te si'c jiädsucheeni lastoo rebejn te chalilajzreni xtidx Dad ni jiääd.

¹⁸Gunabdiidx Zacaríi loj anglga, räjpni:

—¿Xho mood gacbeä guliilu?
Sa'csi anacä bengol, sigajcza chälä.

¹⁹Dxejcti räjp anglga lojni:
—Narä nacä Gabriel, runä dzuun lo Dios. Laani baxhalni narä te guininää luj, jiädnää didxhueenre lojlu. ²⁰Luxh naj, sa'csi dilajzlu nillii xtidxä, sia'nlu gop, digacdiru guiniilu, cheni gaalli xi'nlu sinisaclu. Rextidxä sisiojb che guidzujn dxej che riäjl gacni.

²¹Lañni cayajc dee, cadxeloj rebejn ni suga' nez ro' yudxan cabätzreni quirii Zacaríi sa'csi cayaclaani nen yudxan. ²²Che biñii Zacaríi, di niajcdiru niniini loj rebejn; dxejc gucbeereni yu' xhi cosro bahuiini nen yudxan xten guidoo. Dxejc con seen guninäjni rebejnnga, sa'csi xheti xse'ni te niniini.

²³Che gulujx bejnni dzuun nen guidoro, gubi'ni roliznzi. ²⁴Che gudejd redxej dxejcti bazeñ nuu Elisabe't, chäälni, bätz, gaii bääi diruni niñii roliznzi. Bejnni xhigab, räjpni: ²⁵“Si'c bejn Dad Dios narä naj, gucnäjni narä te diru bejn cuälaz narä sa'csi ruti xi'nä.”

**Biäddeed te xangl Dios diidx
lo Marii gaal Jesú**

²⁶Che gudejd xho'p bääi, baxhal Dios xanglni Gabriel lo te guedx

Galilee ni laa Nazare't, ²⁷te chahuiini te dxapxteeb ni laa Marii. Agojt xtiidxni te guchnaani te dade' ni laa José. Dade're najc xagdoo toreii David. ²⁸Biu' angkre cadro sobga' dxape'ga, räjpni lojni:

—Xchan, dxa'p ni sanälajz Dios, ni agule Dios loj guiraa regunaa. Dios gacnäjlu. Abenle' Dioslu loj guiraa regunaa.

²⁹Luxh che bahuiini lo xangl Dios bidxelojni lo rextiidxni, rujnni xhigab: “¿Xhicuent caniini si'c loä?”

³⁰Dxejc räjp xangl Dios lojni:
—Na'c guidxejblu, Marii; agule Dios luj. ³¹Bacuadiajg diidx. Suulu bätz, su' te xi'nlu. Che gaalni guirilajni Jesú. ³²Laani sajcni te bejn ni saduxh. Sirilajzani Xi'n Gueb Dios ni yu' xhaguibaro. Gueb Dios sujn gacni reii sigajc ni gujc toxtadgoldooni David, ³³te tejpas guinibeeni loj rexil'n Israel, luxh dipac xcälrnibeeni nitloj.

³⁴Dxejc gunabdiidx Marii lo xangl Dios, räjpni:

—¿Xho mood gac dee? Ni dxapxteeb narä, gajd narä gumbeä niguui.

³⁵Badzu' xangl Dios diidxre lojni, räjpni:

—Sprit Dxan xten Dios siääd lojlu, xcälrnibee Gueb Dios ni yu' xhaguibaa suhuajcwni luj si'c te za. Ni'cni bätz ni gaal sajcni te bendxan, sibälaj bejnni Xi'n Dios. ³⁶Näjza sa'lü Elisabe't su' te xi'nni luxh anajcni te bengool; ni'cni gunaa nani najreni digacdi chu xi'nni agujc xho'p bääi nuuni bätz. ³⁷Xheti te cos ni naganduxhej nez loj Dios —räjp Xangl Dios.

³⁸Dxejcti räjp Marii:

—Narä nacä xmos Xtadnu Dios; mbaj, sugunnäj Dios narä si'ctisni gunii gueblu loä.

Dxejcti biunejz angl xten Dios lojni, sä'tini.

Bihuii Marii lo Elisabe't

39 Nen redxejga, basquejn Marii sääni lo te guejdx ni tre' nen redajn xten Judea. **40** Biu'ni rolizj Zácaríi, guniini xtidxbree loj Elisabe't.

41 Che biejn diajg Elisabe't guniini, biniib xi'nni xque'ni, gudxaj Sprit Dyan xten Dios lastoo Elisabe't.

42 Dxejc dipduxh guniini räjpni:

—Abenle'ru Gueb Dios luj loj guiraa regunaa. Abenle'zani xi'nlu. **43** ¿Chu narä te siädhuii xnan Xtióozä narä? **44** Biejntis diagä xtiidxlu, bibalazgajc xi'nä, biniibni xque'ä. **45** Sibaa lajzlu, luj ni huililajz sisiojbpac nani gunii Xtadnu Dios.

46 Dxejc räjp Marii:

Xaimä rliä'p xpala'n Xtadnu Dios.

47 Rbalazduxhza lastoä xcuent Dios ni ruslaa narä lo dojl.

48 Sa'csi agule Dios narä, nacä te mos gunaa ni xhet sajcdi, luxh ɳajli sinii rebejn näjza reni churu chu lo guedxliuj, chicbaani loj guiraa regunaa.

49 Sa'csi Gueb Dios ni rajp guiraa yälrnibee abejn xhidajl cosro loä, dxanduxh najc lajni.

50 Dini cuäätz gulaslajzni guiraa rebejn ni riu xtiidxni, reni rajnni.

51 Xhidajl cosnagajn abejnni con lagajc ɳaani,

abatie'chni renani rustioob lastooreni rliä'p lagajc xpala'nreni.

52 Abasajbni reni rnibee, per rebeñnadolajz bejnni gacreni beñro.

53 Bachajni xque' reni calaan, badeedni ganax cossa'c, niluxh badzu'ni rebejn ni yu' xhixtenreni xhet badeed dini lojreni.

54 Gucnäjni naciòn xten xpejn Israel, ni najc xmos Dios.

Di lajzni niä'l nulaslajznireni

55 sa'csi si'c bia'nni diidx con retoxtadgoldoonu, sinuu gulazlajzni toAbram näjza rexagdooni par tejas.

56 Dxejc bia'n Marii rolizj Elisabe't si'cti choñ bääi, dxejc gubisacni rolizjni.

Che gojl Juan ni rutiobnis

57 Che baza' xpäi Elisabe't, dxejc gojl xpäzni te báz niguini. **58** Dxejc bidzujn repisinni näjza resa'ni biädhuiireni guiro'preni che gucbeereni lacti hueen gujc Dios con laani. Bibalaznjrenini. **59** Che gudejd xhujn dxej, huinäreni bäge'ga chuni bee. Rlajz rebejn nirilaj bäge'ga si'c laa xtadni, Zácaríi. **60** Niluxh xnanni räjp: —Na'c, guirilajpacni Juan.

61 —¿Xhicuent? —räjpreni—. Ruti xfamillu ni laa si'c.

62 Dxejcti gunabdiidxreni con seen lo xtad bäge'ga te gacbeereni xho rlajzni guirilaj bäge'ga. **63** Xtadni gunab te la' guijtz, dxejc bacuaani: "Lajni najc Juan." Dxejc guiraareni bidxelojreni. **64** Luxh lagajc dxejc gujc gunii Zácaríi stehuält, dxejc

guslojni calä'pni xpala'n Dios.
65 Bidxeloduxh rexpisiñreni xhini'i'c
 gujc ro'c. Luxh bire'ch diidx xcient
 recosre guideb neñ redajn xten
 Judea. **66** Guiraa reni biejn diajg
 rediidxga gusloj cayujnreni xhigab,
 dxejc gunabdiidxreni loj sa'reni:
 —¿Chuchani'c gac biuxe'ga?
 Si'c guniireni sa'csi huenliisi
 abenle' Diosni.

Dij ni bil Zacaríi

67 Dxejcti biääd Sprit Dxan xten
 Dios neñ lastoo xtadni Zacaríi,
 gusloj caniini rediidx ni badeed
 Dios lojni, räjpni:
68 Guiliä'pnu xpala'n Dios, Xtios
 rexpejñ Israel,
 sa'csi abiädhuiini loonu, ni
 najcnu rexpejnni,
 te siädguslaani nuurnu neñ dojl.
69 Abaxhalni loonu te bejn ni rajp
 yälrusladuxh bejn neñ dojl.
 Najcni te rexagdoo toxmosni David.
70 Lagajc si'cni badeed Dios gunii
 redade! ni bacuua xtiidxni lo
 guijtz galoo:
71 Suslaani nuurnu loj reni rdxe'ch
 loonu,
 näjza ladznaa rebejn ni gulälaz
 nurnu.
72 Te gulaslajzni retoxtadgoldoonu,
 te soob diidx ni bia'nni con
 rebejnaga.
73 Scree bia'nni diidx con
 toxtadgoldoonu, Abram:
74 Suslaani nuurnu ladznaa rebejn
 ni rdxe'ch loonu,
 te na'c guidxeebnu chunu lojni
 gusoobnu xtiidxni,
75 con yälnabansa'c näjza
 yälguxhtis guiraa redxej ni
 guibajnnu.

76 Luxh luj, bäze', sirilajlu dade'
 nani rnii xtidx Gueb Dios ni
 yu' xhaguibaa,
 sa'csi sinijdlu lo Dad te
 gusucheelu rexnezyulajzni,
77 te gunlu gacbee rexpejnni xho
 gac laani lo dojl,
 te gac guibicaj xtojlreni.
78 Sa'csi Dios sanälajz bejn,
 näjza rulaslajzni bejn ni'cni
 xhaguibaali suxhalni xi'nni te
 jiädnäni te dxecoob,
79 te gusanijni lo rebejn ni nabajn
 lo yälxcäjy xten dojl,
 näjza rebejn ni nabajn lo xpalaan
 yälgujt,
 te guluiini xho sánu lo xnez
 yälrbecdxilajz.
80 Dxejc gunís biuxe'ga, guyuduxh
 xcäriejnni xcient recos xten
 Dios. Gubajnni nez loj reyubijdz
 cheni bidzujnli dxej che baluilojni
 loj rexpejñ Israel, che gusloj
 cagusule'ni xtidx Dios.

Che gojl Jesús

(Mt. 1:18-25)

2 Neñ redxejga, gunibee
 Augusto César xcaj laj rebejn
 guideb guedxliuj lo xquijtzni. **2** Ni'c
 nacobgujc yälbigabre cheni najc
 Cirenio gobernadoor xten Siria.
3 Guiraa rebejn nanab chääreni
 lagajc lajdxreni te ro'c guigabreni.
4 Ni'cni birii José guedx Nazare't
 Galilee, te huijni Judea, lo guedx
 Belén, cadro gojl toDavid, sa'csi
 najc José xagdoo toDavid. **5** Huinäni
 Marii, nani guchñaani, huijreni
 guedx Belén te ro'c guigabreni.
 Luxh nuu Marii báz. **6** Lalsi yu'reni
 guedx Belén, bidzujn dxej ni gaal
 xi'n Marii. **7** Ro'c gojl xi'n galooni,

dxejc batejbnini te xzuudni. Dxejc gudixhnini cadro rusälreni guijxh rajw reguidxaa sa'csi xhetiru yu' xcalareni jia'nreni.

Rexangl Dios näjza rebaxtoor

⁸Gajxh guejdxga guyu' gaii baxtoor cayajpreni xhiilreni lo niaa guxhijn. ⁹Chela baluiloj te xangl Dios, luxh bianij guideb gabireni con yälrdimbicha' xten Dios, dxejc bidxebduxhreni. ¹⁰Sas anglga räjp lojreni:

—Na'c guidxejbnu, narä siädnää lojtu te didksa'c ni suspalajz guiraa ben guedxliuj. ¹¹Nadxej gojl neñ guejdx xten toDavid, tej ni guslaa bejn neñ dojl, laani najc Crist ni najc Dad. ¹²Dee najc te seen lojtu, sidxälta baze'ga nadejbni neñ te xzuudni, naga'ni cadro rusälreni guijxh rajw reguidxaa.

¹³Lagajc dxejc guideb gabi anglga baluiloj naclejn xangl Dios, gulä'preni xpala'n Dios, räjpreni:

¹⁴Collä'p xpala'n Dios ni yu'
xhaguibaali.

Suchu yälrbecdilajz lo reben
guedxliuj ni balazlajzni.

¹⁵Che gubi' rexangl Dios xhaguiba, gusloj rebaxtoor canii loj sa'reni:

—Colcho' guedx Belén colchohuii ni guzajc ro'c ni gunii Xtadnu Dios loonu.

¹⁶Rusquenduxhreni sääreni, dxejc bidxälreni Marii näjza José näjza baze' ni naga' neñ cadro rusälreni guijxh rajw reguidxaa.

¹⁷Cheni bahuiireni loj rebejnga, bijreni diidx xhi räjp rexangl Dios lojreni xcient baze'ga. ¹⁸Niluxh guiraa reni biejn diajg rediidxre

bidxeloduxhreni xtidx rebaxtoorga.

¹⁹Niluxh Marii gulucheeni guiraa rediidx ni biejn diajgni neñ lastooni, rujntisni xhigab xcient rediidxga.

²⁰Dxejcti rebaxtoorga gubisacreni cayolreni, calä'pzareni xpala'n Dios xcient guiraa rediidx ni biejn diajgreni näjza ni bahuiireni sa'csi guiraani gujc si'cni räjpreni lojreni.

Cheni huinäreni Jesús chuni bee

²¹Che gudejd xhujn dxej, huinäreni baze'ga chuni bee, dxejc gulälajrenini Jesús, lagajc laj ni räjp xangl Dios loj Marii guirilajni galooli guuni bätzga.

²²Che basa' redxej ni gac naya te nan si'cni gunibee toMoisés loj xquijtzni, huinäjreni baze'ga guedx Jerusalén, neñ guidoro gunabreni gacnäj Diosni par tejpas. ²³Bejnreni scree sa'csi caj lo guijtz xten Dios: “Guiraa rexingangaloo xten bejn guilia'tu lo sa'reni te gunreni xtzunä”, räjp Dios. ²⁴Bidzujnreni ro'c ca'reni te gojn si'cni rnibee rexquijtz Dios: “Tio'p gugue' o tio'p palombáz.”

²⁵Neñ redxejga, neñ guedx Jerusalén rbäjz te dade' ni laa Simeón. Najcni te bensacduxh, randuxhni Dios, cabäjzni jiääd te bejn ni guslaa rexpejn Israel. Rbäjz Sprit Dxan xten Dios neñ lastoo Simeón. ²⁶Sprit Dxan abejn gacbeeni dini guet ansde fiini loj Crist ni guxhal Dios. ²⁷Dxejcti räjp Sprit Dxan xten Dios lojni chääni guidoro. Lañni yu'ni neñ guidoo, bidzujn José con Marii, biädnäreni bätz Jesú, te gunnäjreni Jesús nani rnibee xtidx Dios gunreni. ²⁸Dxejc gudäätz Simeón baze'ga, gusloj calä'pni xpala'n Dios, räjpni:

29 Dad, asajc gusaanlu guetä con
yälrbedxilajz,
sa'csi abasooblu nani bia'n diidx
gunnäjlu xmoslu.

30 Sa'csi abahuiloä nani siädguslaa
nuurnu neñ dojl,

31 ni abasujlu nez loj guiraa reben
guedxliuj.

32 Laani najc bianij ni susanij loj
rebejn ni di gac xpejn Israel,
näjza nani gac xpala'n rexpejnlu
guedx Israel, lajdxlui.

33 Bidxeloj José näjza xnan Jesús
rediidx ni canii Simeón xcuent
bäze'ga. **34** Dxejc benle' Simeón
yejcreni, dxejc räjpni lo Marii xnan
Jesús:
—Bahuui gan; bäze're biääd te
loj rexpejn Israel chu reni sibälaz
xtiidxni, te chuza reni sililajz
xtiidxni. Laani gacni te seen nani
sibälaz bejn, **35** te si'c jienloj xhi
xhigab rujn cade tej rexpejn Israel
neñ lastooreni. Dxejcti par luj sajcní
asdoó chääz te spaad lastoolu, sa'csi
gac-huinduxh lastoolu.

36 Suga'za te nane' ni laa Ana
ro'c, rniimi xtidx Dios xcuent recos
ni churu gac. Najcni xindxa'p
Fanuel, ni najc famil xten Aser.
Anajcni bengolduxh. Bachñaani che
najcni dxaphuin, luxh gjadztis ijjz
guläznäjni chäälni che bia'nni biuud.
37 Najcni te gunabiudd ni yu' tajbitajp
ijz. Diruni guirii guidoro, ro'ctis
yu'ni dxej, yääl te yu'tisni lo Dios
con yälrucua'n näjza yälrbedx-rniab
lo Dios. **38** Che gubigni lojreni lagajc
dxejc, badeedni xquixtios lo Dios
sa'csi abidzujn tej ni guslaa rebejn
lo dojl. Dxejc gusloj caniini diidx
xcuent báz Jesús loj guiraa renani
cabäjz yälruslaa xten Jerusalén.

Che gubi'reni guedx Nazare't

39 Che gulujx bejn xcuajnni
guiraa recos ni caj lo xquijtz Dios
gunreni, gubisacreni Galilee, lo
guedx Nazare't, lajdxreni. **40** Gunís
biuxe'ga, guc nadaanni, guc
nasinruzani sa'csi cayacnäj Diosni.

Che biu' Jesús guidoro

41 Casob ijjz rij rexcuzajn Jesús
guedx Jerusalén te rinäreni te
gojn xten lanij pascw. **42** Che basa'
Jesús tzubitio'p ijjz, huij guiraareni
guedx Jerusalén si'c najc costumbr
gac lanijga. **43** Che gulujx lanijga,
gubisacreni. Bia'n Jesús guedx
Jerusalén, luxh nicla xnanni
niclaza José direni niacbee bia'nni.
44 Bejnreni xhigab pet siädsänäjni
rebensa'ni. Si'c guzajreni tebdxej,
dxejc gudiilrenini loj resa'reni,
näjza loj reni rumbeereni, **45** direni
nidxälni. Dxejc gubisacreni guedx
Jerusalén te huitiilrenini ro'c.

46 Choñ dxej gudiilrenini dxejc
bidxälrenini neñ guidoro, sobga'ni
nez galäii rebejn ni najn leii,
cacuadiagjni xtiidxreni, cayujnzani
yälgunabdiidx lojreni. **47** Luxh
guiraareni cacuadiajg xtiidxni,
cadxeloduxhreni yälñajn xtenni,
näjza rediidx ni cagudzu'ni lojreni.
48 Che bahuui rexcuzajnni lojni,
bidxelojreni. Dxejc räjp xnanni
lojni:

—Xi'nä, ¿xhicuent bennäjlu
nuurnu scree? Narä näjza xtadlu
cayunduxhnu xhigab caguillnu luj
nezree, nezre'c.

49 Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—¿Xhicuent caguilltu narä? ¿La
ditu gan riäjlı gunä xtzun Xtadä, ä?

50 Luxh laareni direni niacbee rediidx ni guniini lojreni.

51 Dxejeti gubinäjnireni guedx Nazare't, sanuuni rusoobni xtiidxreni. Luxh Marii gulucheetisni guiraa recosre neñ lastooni. **52** Duurtis gunís Jesúz, caroobruza xcälajnni. Sanälajz Diosni, sanälajzza guiraa rebejñni.

Yälrusule' Juan ni rutiobnis

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn.1 :19-28)

3 Nen redxej cheni aguje tzuun ijz najc Tiberio César ɻeii, Poncio Pila't najc gobernadoor xten Judea; Herodes najc gobernadoor xten Galilee; Felipe, bejtz Herodes najc gobernadoor xten Iturea näjza Traconite; Lisanias najc gobernadoor xten Abilinia. **2** Lagajc nen redxejga Anás näjza Caifás najc rebixhojzro xten guidoro guedx Jerusalén. Neñ redxejga biääd xtidz Dios lo Juan, xi'n Zácarí cheni rbätzni nez lo reyubijdz. **3** Ni'c cuanzaj Juan guideb nez reyuj xten gueu Jordán, ro'c basule'ni xcient yälrusiechljaz, yälrobnis ni nanab gunreni te gudzucaj Dios xtojłreni. **4** Si'cni caj lo xquijtz Isaías, dade' ni gunii xtidz Dios, cadre rájpni:

Riejn xse' te ni rbedxa' nez loj reyubijdz:

"Colyunsa'c xnezyuj Dad, colslii rexnezyulajzni."

5 Guiraa cadre sojb gueed sidxe'ni, guiraa relom sibicajreni, guiraa renezyuj ni xhet naliidi, siliireni, guiraa renezyudxuudx, sacsa'creni.

6 Dxejeti guiralii bejn suhuii loj nani guxhal Dios.

7 Che bahuui Juan siääd xhidalduxh bejn te guirobnisreni, rájpni lojreni:

—iLa'tu benguijdx ni najc si'c bälñialajz! ¿Chuni'c balijdxtu guxuntu loj xcälrdxe'ch Dios ni siädgajxh, ä? **8** Colguchaa xmoodtu te si'c fii bejn guliini abasiechljaztu. Na'c cuentis rniitu lagajc nen lastootu "Abram najc xtdadnu", sa'csi narä rniä lojtu, sajc xca' Dios reguijre te con laareni guncheeni bejn gac rexagdoo to Abram.

9 Aguibyajg naga' cuä' xlobaa reyajg; ni'cni guiraa reyajg nani di ninexhsa'c xcaj lojni, sidinreni te checreni.

10 Dxejeti gunabdiidx rebejñ lojni, rájpreni:

—¿Xhini'c nanab jiennu?

11 Dxejc badzu' Juan diidxre rájpni: —Ni rajp tio'p xhajbni, sugudeedni tejni lo bejn ni xhet rajpdi.

Sigajcza gun reni rajp xhi gaurení, quisrenini loj ni xheti xhi gauni.

12 Näjza gaii bejn nani rusquijx xcient reimpuest bidzujñ lojni te guirobnisreni, dxejc gunabdiidxreni lo Juan rájpreni:

—Dad, mastr, ¿xhini'c nanab jiennu?

13 Räjp Juan lojreni:

—Na'c gusquijxtu bejn maazdi ni nungäjł quiixreni.

14 Näjza gaii resoldaad gunabdiidx lojni rájpreni:

—¿Nurnu a'? ¿Xhini'c nanab jiennu?

Dxejc rájpni lojreni:

—Na'c guchejbtu bejn; na'c gäbtu chale'ctu xcälquij bejn ni xhet bejndi parsi guniidxreni meal lojtu; colbalaznäj nani rujntu gaan.

¹⁵Cadxeloj rebejn, cayujnreni xhigabduxh, naarení, “pet Juan najc Crist ni jiääd.” ¹⁶Dxejc badzu’ Juan diidxre, räjpni loj guiraa rebejn:

—Guliipac rutiobnisä la’tu con nis, luxh siääd tej ni sajcrú loä, nani nicla gac surloä, cuää xcura’chni. Laani sutiobnisni con Sprit Dxan xten Dios te cuääzni neñ lastootu näjza con guiboo, sa’csi rajpruni yälrnibee loä. ¹⁷Aca’ni pal te gusiani triuu te cuääni triusa’c lo guijxh te cucheeni triuu neñ ngodx xtensi, dxejcti reguixhtriuuga suze’cnini lo bajl ni rejç par tejpas.

¹⁸Rediidxre näjza xhidajl yälrulijdx gunii Juan te basule’ni redidxcoob loj rebejn. ¹⁹Näjza lo Herodes ni najc gobernadoor basule’ Juan diidx, gudilnäjnini sa’csi xhet laadi cayujnni, sa’csi rbäznäjni Herodías, chääl bejtjni Felipe, näjza xcuent sgaii dojl ni bejnni. ²⁰Di Herodes niu xtidx Juan, alga bejnni stee dojl, basälni Juan neñ latzguiib.

Che gurobnis Jesús

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹Che batiobnis Juan rebejn, näjza Jesús birobnis. Cheni cabedx-canabni lo Dios, bixal xhaguiba, ²²dxejc biäjt Sprit Dxan xten Dios si’c te palom, bidzujnni cadro suga’ Jesús. Dxejc xhaguibaali biejn xse’ te ni räjp:

—Luj, najclu xi’nä ni sanälazä. Rbanälazduxhä luj.

Resa’ Jesús

(Mt. 1:1-17)

²³Yu’ Jesús galbitzuu ijz che gusloj cayujnni dzuun ni badeed

Dios gunni. Rchalo rebejn najcni xi’n José, xi’n Elí. ²⁴Elí gujc xi’n Matat. Matat gujc xi’n Leví. Leví gujc xi’n Melqui. Melqui gujc xi’n Jana. Jana gujc xi’n José. ²⁵José gujc xi’n Matatías. Matatías gujc xi’n Amós. Amós gujc xi’n Nahum. Nahum gujc xi’n Esli. Esli gujc xi’n Nagai. ²⁶Nagai gujc xi’n Maat. Maat gujc xi’n Matatías. Matatías gujc xi’n Semei. Semei gujc xi’n José. José gujc xi’n Judá. ²⁷Judá gujc xi’n Joana. Joana gujc xi’n Resa. Resa gujc xi’n Zorobabel. Zorobabel gujc xi’n Salatiel. Salatiel gujc xi’n Neri. ²⁸Neri gujc xi’n Melqui. Melqui gujc xi’n Adi. Adi gujc xi’n Cosam. Cosam gujc xi’n Elmodam. Elmodam gujc xi’n Er. ²⁹Er gujc xi’n Josué. Josué gujc xi’n Eliezer. Eliezer gujc xi’n Jorim. Jorim gujc xi’n Matat. ³⁰Matat gujc xi’n Leví. Leví gujc xi’n Simeón. Simeón gujc xi’n Judá. Judá gujc xi’n José. José gujc xi’n Jonán. Jonán gujc xi’n Eliaquim. ³¹Eliaquim gujc xi’n Melea. Melea gujc xi’n Mainán. Mainán gujc xi’n Matata. Matata gujc xi’n Natán. ³²Natán gujc xi’n David. David gujc xi’n Isaí. Isaí gujc xi’n Obed. Obed gujc xi’n Booz. Booz gujc xi’n Salmón. Salmón gujc xi’n Naasón. ³³Naasón gujc xi’n Aminadab. Aminadab gujc xi’n Aram. Aram gujc xi’n Esrom. Esrom gujc xi’n Fares. Fares gujc xi’n Judá. ³⁴Judá gujc xi’n Jacob. Jacob gujc xi’n Isaac. Isaac gujc xi’n Abraham. Abraham gujc xi’n Taré. Taré gujc xi’n Nacor. ³⁵Nacor gujc xi’n Serug. Serug gujc xi’n Ragau. Ragau gujc xi’n Peleg. Peleg gujc xi’n Heber. Heber gujc xi’n Sala.

36 Sala gujc xi'n Cainán. Cainán gujc xi'n Arfaxad. Arfaxad gujc xi'n Sem. Sem gujc xi'n Noé. Noé gujc xi'n Lamec. **37** Lamec gujc xi'n Matusalén. Matusalén gujc xi'n Enoc. Enoc gujc xi'n Jared. Jared gujc xi'n Mahalaleel. Mahalaleel gujc xi'n Cainán. **38** Cainán gujc xi'n Enós. Enós gujc xi'n Set. Set gujc xi'n Adán. Adán gujc xi'n Dios.

Che biricaj bëndxbab loj Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

4 Jesús, sa'csi rbäjz Sprit Dyan xten Dios lastooni, biunejzní gueu Jordán, dxejc huinä Sprit Dyan xten Diosni lo reyubijdz. **2** Ro'c bia'nni tiuu gubijdx, tiuu guxhijn. Ro'c bidzujn bëndxbab ni rnibee te rlajzni gunni gusoob Jesús xtiidxni. Luxh calaan Jesús, sa'csi gjadni gau guiraa neñ redxejga. **3** Dxejc räjp bëndxbab lojni:
—Palga guliliu Xi'n Dioslu, gunibee gac reguijre yätxtiil.

4 Badzu' Jesús diidx lojni räjpni:
—Acaj loj reguijtz xcuent Dios:
“Xhet ganaxdi yätxtiil gun sajc guibajn bejn, näjza guiraa diidx nani rnii Dios sujn guibajn bejn.”

5 Dxejcti huinä bëndxbab Jesús jiaa yejc te dajn. Teratbäztis baluilojni guiraa reguedxro ni tre' lo guedxliuj. **6** Dxejc räjp bëndxbab lojni:

—Narä sunidxä guiraa yälrnibee näjza reyälnasa'c ni yu' loj reguejdxga sa'csi xtenä guiraareni, luxh sajc gudedäni lo chutis ni rlazä. **7** Palga luj suzuxhijblu loä, guiliä'plu xpala'nä, guiraani sajc xtenlu.

8 Dxejc Jesús badzu' diidx, räjpni lojni:

—Acaj loj xquijtz Dios: “Dad Xtiostislú gañlu, luxh lojtisni chulu gunlu dzuun.”

9 Dxejcti huinä bëndxbab lo guedx Jerusalén, huinänini jiaa yejc xques guidoro. Dxejc räjp bëndxbab lojni:

—Palga guliliu najclu Xi'n Dios, gutiäjs lo yuj **10** sa'csi si'c caj loj rexquijtz Dios:

Suxhal Dios rexanglni te ga'preni luj,

11 guiniaazreni luj didi jiajblu lo guij.

12 Badzu' Jesús diidx lojni, räjpni:
—Cajza lo rexquijtz Dios: “Na'c fallu Dad ni najc Xtioozlú.”

13 Che baluux bëndxbab rextiidxni, gubicajni lo Jesús sa'csi dini niujn gaan nusoob Jesús xtiidxni. Guläjzni guidzujn stee dxej te gusacsíruni Jesús.

Gusloj Jesús cayujn xtzuunni

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

14 Dxejc gubi' Jesús lo rexyu Galilee räjpni yälrnibee xten Sprit Dyan. Bire'ch diidx xcuentni guiraa neñ reguejdx ni tre' nejzga.

15 Ruluiini neñ reguidobätz luxh guiraa rebejn rliä'p xpala'nni.

Jesús guyu' guedx Nazare't

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

16 Dxejcti huij Jesús guedx Nazare't cadre gulaani. Che gojl dxej ni rusilajz rexpejñ Israel, biu'ni neñ guidobätz sigajc ni rujnpacni, dxejc huisuliini te bilni **17** reguijtz xten Dios. Badeedreni lojni guijtz

ni bacuua Isaías; cheni baxhalni guijitzga, bidxälni cadro rnii scree:

¹⁸ Sprit Dyan xten Dios sugaranj
narä,

sa'csi agule Dios narä te
gusule'ä xtidxcoobni lo
rebenproob.

Baxhalni narä te gusiacä lastoo
renani di lastooreni cuedxi,
te gusule'ä yälruslaa lo rebejn
ni yu' lo dojl,
te gusiacä baloj reben lotiä'p,
te guslaä reben ni cadejd
trabajw,

¹⁹ te gusule'ä abiu' ijza'c che
rulaslajz Dios rebejn.

²⁰ Dxejc basäú Jesús reguijtzga,
badeednini loj bejn ni cayacnäj
nen guidooga, dxejc gurejni.
Sa'csi guiraa rebejn ni sobga' nen
guidooga cahuidzu'tzreni lojni,
²¹ gusloj guniini, räjpni lojreni:

—Lagajc nadxej guzojb rediidx ni
caj lo reguijtzre nez loj guiraatu.

²² Guiraareni sarú guniireni
xcent Jesúú, bedxeloduxhzareni
redidxsaruduxh ni guniini lojreni.
Gunabdiidxreni loj sa'reni, räjpreni:
—¿La et xi'ndi José dade're, ä?

²³ Dxejc räjp Jesúú lojreni:
—Siniipactu rediidxre loä:

“Doctoor, basiajc lagajc lui”;
siniizatu loä: “Recos ni biejn
diajgnu bejnlu nez guedx
Capernaum, lagajc recosga bejn nez
ree cadro najc lajdxlu.”

²⁴ Dxejc huinuu xtiidxni, räjpni
lojreni:

—Rniliápac lojtu, nicla tej
redade' ni rnii xtidx Dios, di reben
lajdxreni jiu xtiidxni. ²⁵ Luxh rniliä
lojtu, che gubajn Elías lo guedxliuj,
guyu' xhidajl gunabiud guedx

Israel che di nisguij niajb chon ijz
garol, dxejc guyu' yälrianduxh
guideb guejdxga. ²⁶ Luxh di
Dios nuxhal Elías rolijz nicla tej
regunabiud ni guläjz guedx Israel,
alga baxhalnini lo benzijt, rolijz te
gunabiud ni rbäjz Sarepta, gajxh
guedx Sidón. ²⁷ Sigajcza che gubajn
Eliseo lo guedxliuj, guyu' xhidajl
ben racxhuu ni ral tiejxhreni guedx
Israel, luxh dini nusiajc nicla tejreni,
alga basiajcni dade' ni laa Naamán,
ni siääd te guedxzijt ni laa Siria.

²⁸ Che biejn diajg reni sobga'
neñ guidoo rextidx Jesúú,
bidxechduhxreni, ²⁹ huisuliireni,
guläärenini neñ guejdxga. Dxejc
huinäärenini yejc dajn cadro tre'
guejdxga cadro yu' te balaro, te
rol'c rlajzreni nustejbrenini. ³⁰ Dxejc
Jesúú sigaj gudejdni galäiireni,
sä'tini ste'ca lajt.

Gulää Jesús bendxbab lastoo te dade'

(Mr. 1:21-28)

³¹ Dxejc huij Jesúú guedx
Capernaum, te guejdx xten Galilee.
Ro'c gusloj cagusule'ni diidx loj
rebejn che gojl dxej ni rasilajz
rexpejñ Israel. ³² Bidxeloduxhreni
xtiidxni sa'csi rusule'ni si'c te
beñnajn, si'c te ni rnibee.

³³ Neñ guidooga suga' te dade'
ni rbäjz te bendxbab neñ lastooni.
Guredxa'ni ³⁴ räjpni:

—Ai! iBasaan nurnu! ¿Xhicuent
riädchu'l loonu Jesúú ni siääd
Nasare't? —La siäädlu te gunitloju
nuurnu, ä? Narä numbeälu, nanä
najclu Xin Dyan Dios.

³⁵ Gudidxa' Jesús lo bendxbabga,
räjpni lojni:

—Basäú ro'l, birii lastoo niguiire.

Dxejcti bëndxabre basäl niguiiga lo yuj nez loj guiraareni, dxejc biriini nen lastoo dade'ga, per xhet bejndini dade'ga. ³⁶Bidxeloduxh rebejnga, dxejc gusloj caniireni lo sa'reni, räjpreni:

—¿Xhi diidx najc redee? Bahuii xho rnibee dade're rebendxbab con yälrnibee, luxh rusooß rebendxbab xtiidxni, riireni lastoo bejn.

³⁷Dxejc gusääb xtidx Jesús lo guiraa reguejdx ni tre' guideb gabi guejdxga.

Rusiajc Jesús xnan xueerg Pedr

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸Birii Jesús guidobätz, huijni rolijz Simón. Dxejc naga' xnan sueerg Simón, cayacxhuuni, yu'ni xliaduxh. Sas gunabduxhreni lojni te gusiajcnni. ³⁹Gubig Jesús loj nane'ga, gudidxa'ni xliaaga, luxh lagajc orga biriini xliaa. Dxejc huistiegajcni, gusloj cayujnni mandaad, cahuiinireni.

Rusiajc Jesús xhidajl yälracxhuu

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰Lal ni cayääz gubijdx, guiraa reni rajp benracxhuu ni rajc garen garen yälracxhuu biädnäreni rebejnga lo Jesús. Dxejc laani batzuubni ñaani yejc tejgareni, dxejc biajc rebenracxhuuga. ⁴¹Loj rebenracxhuuga, yu'reni birii rebendxbab nen lastooreni, rbedxa'reni räjpreni:

—Luj najclu Xi'n Dios.

Luxh Jesús gudiñäjni rebeñdxbab, dini nusaa niniireni sa'csi laareni najnreni najcni Crist ni cabäjzreni.

Rusule' Jesús xtidx Dios

(Mr. 1:35-39)

⁴²Che bianij, biriini lo guejdx, huijni te lajt cadre rut rbäjzdi.

Niluxh gudiil rebejnni, dxejc bidzujnreni cadro suga'ni. Rlajzreni nuscuääzrenini te di nuiini. ⁴³Dxejc Jesús räjp lojreni:

—Nanab cha'a chasule'ä rextidx xcuent xcälrnibee Dios xhidajlruza guejdx, ni'cni baxhalpac Dios narä.

⁴⁴Dxejc si'ctis cuanzaj Jesús basule'ni xtidx Dios nen guiraa reguidobätz nen reguejdx xten Galilee.

Che gunaazreni xhidajl bäj

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

5 Cheni suga' Jesús ro' nis ni laa Genesare't, gubig xhidajl bejn lojni te jiejn diajgreni xtidx Dios. ²Dxejc bahuii Jesús tio'p barcw ni suga' ro' nisga, rud yu'di neñreni sa'csi rebejn ni rniaaz bäjl abiriireni nen rebarcw te caguiibreñi xquijxhreni ro' nisga. ³Dxejc biu' Jesús neñ te barcw ni najc xten Simón, dxejc gunab Jesús chää barcwga lo nis te la', te guibicajni ro' yuj. Dxejc gurej Jesús neñ barcwga, ro'cli guslojni caguluiini rebejn. ⁴Che gulujx xtiidxni, räjpi loj Simón:

—Huinä barcw cadre jiätru, colcuua xquijxhtu lo nis te guniaaztu bäjl.

—Räjp Simón lojni:

—Mastr, guideb yääl biennu dzuun, luxh dinu niniaaz nicla tej bäjl, niluxh ñaq agunibeelu gusälsacnu guijxh lo nis.

⁶Cheni basälreni xquijxhreni lo nis, gunaazreni xhidalduxh bäjl, dxejc guslojli caräjs xquijxhreni. ⁷Dxejc bejnreni seen loj resa'reni ni yu' neñ stee barcwga te jiädyacnäjreni.

Bidzujntireni, bachajreni guiro'p barcw. Gudxaduxh rebarcw, ameer niäätzreni nen nis.⁸ Che bahuii Simón Pedr recosre, bazuxhijbni nez loj Jesús, dxejc rájpni:

—Gubicaj loä Dad, sa'csi narä nacä te bendojl.

⁹ Si'c gunii Simón sa'csi bidxejb laani näjza guiraa rebejn ni yunäjni sa'csi gunaaazreni xhidalduxh bälj.
¹⁰ Näjza Jacoop näjza Juan, rexin' Zebedeo, ni runnäj Simón dzuun, näjzareni bidxejbreni. Per Jesús rájp lo Simón:

—Na'c guidxejblu, nälji guisloj cueedxlu bejn lacuaa ni guiniaazlu bälj.

¹¹ Dxejc, che bidzuñnäjreni rebarcw ro' nis, basa'nreni guiraa xhixtenreni, te sanajlreni Jesús.

Basiajc Jesús te bejn ni ral tiejxhni

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Cheni guyu' Jesús tej reguejdx, bidzujn te bejn lojni ni rajc lepra te yälguidxduxh ni ral tiejxhni. Che bahuiini loj Jesús, bazuxhijbni, basajbni lojni lo yuj, rájpni lojni:

—Dad, palga rlajzlu, sajc gusiajclu narä.

¹³ Dxejc batzuub Jesús náani yejcni rájpni lojni:

—Rlazä jiajclu. Susiacälu.

Che guniini rediidxre, biacgajc ben racxhuuga. ¹⁴ Dxejecti gunibee Jesús lojni rut lojdi gäbni xhi guzajcni. Rájpni lojni:

—Huijtis lo bixhojz te fini lojlu, huisa'nza gojn xcient ni biajclu si'cni rnibee xleii Moisés, te filoj rebejn abiajclu.

¹⁵ Luxh xpala'n Jesús sanuutis cayä'pruni, guixe-guixee care'ch

diidx xcientni. Rdojpza xhidalduxh bejn te gucuadajgreni xtidx Jesús näjza te gusiajcní yälracxhuu xtenreni. ¹⁶ Yu'za huält riunejz Jesús rijni relajt cadro ruti rebejn, te ro'c rbedx-rniabni lo Xtadni Dios.

Basiajc Jesús te bejn ni digacdi guiniib

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷ Te dxej lañni caguluiini rebejn, nejzga sobga' gaii farisee näjza gaii bejn ni ruluii leii garen-garen reguejdx, siäädreni guideb nez reguejdx xten Galilee, näjza región Judea, näjza guedx Jerusalén. Dxejc huenliisi rluiloj sugaränäj xcälrnibee Dios Jesús te rajc russiajcní rebeñracxhuu. ¹⁸ Dxejc bidzujn gaii dade' nuureni lo te lonbäz te bejn ni di gacdi guiniib, rlajzreni gusiu'renini neñ yu' te quixhrenini nez loj Jesús. ¹⁹ Niluxh direni nidxäl canejz niu'reni sa'csi nadäduxh ro'c sa'csi tre' xhidajl rebejn. Dxejc huäpnäjrenini yejc yu'ga, badzucajreni gaii tej, dxejc basajbreni xloon beñracxhuuga yejcli yu'ga te gujc bidzujnni nez loj Jesús. ²⁰ Che bahuii Jesús yälrililajz xtenreni, rájpni loj beñracxhuuga:

—Dade', agubicaj xtojllu.

²¹ Dxejc rebejn ni ruluii leii näjza refarisee gusloj cayujnreni xhigab, naarení: “¿Chucha niguiire ni caniyajni Dios con rextiidxní? Ruti te bejn ni sajc gudzucaj xtojl rebejn, Diostis rudzucaj dojl.”

²² Dxejc gucbee Jesús xhi xhigab cayujnreni, ni'c rájpni lojreni:

—¿Xhicient rujntu xhigab si'c nen lastootu? ²³ ¿Xhini'c najc guyasiru guiniini: “Agubicaj rextojllu”, o

guiniini: "Huistie, guzaj", ä? ²⁴Mbjaj naj, suluiä nez lojtu Xi'n Dios ni gujuc Xi'n Niguii rajp yälrnibee, yälnadip lo guedxliujre te gudzucajni xtojl rebejn.

Dxejc räjpni lo bejngä ni digacdi guiniib:

—Lojlu rniä, ihuistie, guläs xloonlu, huij rolijzlu!

²⁵Lagajc dxejc nez lojreni huistiegajc bejn ni digacdi guiniib, guläsni xloonni cadro naga'ni, dxejc siini rolijzni, calä'pni xpala'n Dios.

²⁶Guireareni rdixeloduxhreni recosga, dxejc guslojreni calä'preni xpala'n Dios, rdxejblireni räjpreni:

—Abihuiinu cosro, cos ni guidxeloi bejn nadxej.

Rbejdx Jesús Leví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷Che gudejd gulujx recosre, birii Jesús ro'c. Dxejc bahuiini lo te bejn ni rusquijx xcient impuest, nani laa Leví. Sobga'hi lo te mex cadro rusquijxni impuest; ro'c bahuii Jesús lojni. Räjp Jesús lojni:

—Gudanajl narä.

²⁸Dxejc huisu Leví, basa'nni guiraa recosga, dxejc sanajlni Jesús.

²⁹Dxejc bejn Leví te lanij rolijzni par Jesús. Biääd xhidajl bejn ni rusquijx xcient impuest näjza sgaii bejn; sobganäjnireni lo mex.

³⁰Dxejcti refarisee näjza rebejn ni ruluii leii guslojreni cayeinäjreni rexpejnpac Jesús, räjpreni:

—¿Xhicuent raunäjtu, ränäjtu rebejn ni rusquijx impuest näjza rebendojl, ä?

³¹Dxejc badzu' Jesús diidxre, räjpni lojreni:

—Rebejn ni nadaan di guiquiin te doctoor, ganaxtis rebejn nani

racxhuu rquiinreni te doctoor. ³²Dina niätedxä rebensa'c, narä biätedxä rebendojl te gusiechlaizreni.

Gunabdiidxreni loj Jesús xcient yälrucua'n

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³Dxejc gunabdiidx rebejngä loj Jesús, räjpreni:

—¿Xhicuent lacti rucua'n rexpejn Juan näjza rexpen refarisee, lacti rbedx-rniabreni loj Dios; niluxh rexpejnpaclu alga rajwreni, rä'reni?

³⁴Badzu' Jesús diidxre lojreni, räjpni:

—¿La sajc gucua'n rebejn ni yu' lo te sa' lajni yunäjreni bi'l'n, ä?

³⁵Niluxh sidzujn dxejc cheni sibicaj bi'n lojreni, dxejc sii sucua'nreni.

³⁶Guniiza Jesús cuentre lojreni, räjpni:

—Rut rucuaadi te remiend ladcoob loj te ladyujxh, sa'csi che rxu'l ladcoob rutäjzni ladyujxhga, dxejc xhiroobruni guiräjs, luxh dizä ladcoob guchaag lo ladyujxh.

³⁷Di gacdi gusälni bincoob neñ te guidbiejw sa'csi bincoobga sutiäsy'a'ni guidbiejwga dxejc sixe' binga, sixijnza guidbiejwga. ³⁸Ni'cni nanab gusälni bincoob neñ guidcoob si'c sigucheeza guiro'preni. ³⁹Luxh nicla tej bejn ni agu' bin ni yu' agujc xchej rlajz yä bincoob, sa'csi säjbni: "Bin ni yu' agujc xchej najc huenru."

Rutie' rexpejn Jesús triuu dxej nani rusilajzreni

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

6 Te dxej ni rusilajz rexpejn Israel sasaj Jesús näjza rexpejnpacni nez loj reyuj cadro naga' triuu. Dxejc, sa'csi calaanreni gusloj caläädxreni

doj lo triuu te cayajwrenini. ²Dxejc gunabdiidx gaii refarisee ni najc benguidoo, räjpreni lojreni:

—¿Xhicuent rujntu dzuun ni di nungäjl guntu che rajl dxej ni rusilajznu?

³Dxejc räjp Jesús lojreni:

—¿La gajdту gol loj reguijtz xhi bejn toDavid cheni calannäjni rebejn nani sanäni, ä? ⁴Biu'n'i neñ xquidoo Dios, gudajwni yätxtil nani di nungäjl gau bejn sa'csi xtebtis rebixhojz rajc rajwni, luxh badeedni yätxtiilga gudajw resa'n'i.

⁵Räjpza Jesús lojreni:

—Sigajcza narä, Xi'n Dios ni gujc Niguii, rnibeä dxej ni rusilajztu.

Niguii ni nabijdz naani

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶Che gojl stee dxej ni rusilajz rexpejn Israel, biu'n'i neñ te guidobätz, dxejc guslojni caguluiini rebejn. Lagajc ro'c sobga' te dade' ni nabijdz naani ladbee. ⁷Dxejc remastr xten leii näjza refarisee cagula'tzreni te don la susiacjni bejngä dxej ni rusilajzreni, sa'csi caguiilreni xho gucuaquijreni Jesús. ⁸Niluxh laani najnni xhi xhigab cayujnreni, dxejc guniini lo dade' ni nabijdz naani, räjpni:

—iHuisulii! iGudaa nez galäiire!

Dxejc huisulii bejnga, gubigni lojni. ⁹Dxejc räjp Jesús lojreni:

—Rlazä guiniabdidxä lojtu dee: ¿Xhini'c najc huen gunni che rajl dxej ni rusilajznu? ¿La te dzunsa'c o la te dzunguidx? ¿La gacnäjnu bejn laa xcälnabajnni o la gudzucajnu yänabajnni, ä?

¹⁰Che gulujx bahuui Jesús loj guiraa rebejn ni tre' guideb gabini, räjpni loj bejn ni nabijdz naani:

—iBaslii naalu!

Dxejc bejnni si'c, luxh biacgajc naani. ¹¹Dxejc bidxechduxh rebejn ni tre' ro'c, gusloj canabdiidxreni lo sa'reni xhi gunnäjreni Jesús.

Gule Jesús guitzubitio'p rexpejn pacni

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹²Neñ redxejga, huij Jesús loj te dajn te huininäjni Xtadni Dios. Ro'c gudejdni yääl cabedx-canabni lo Dios. ¹³Che bianij lo yuj, gurejdxni rexpejn ni. Ro'c guleni tzubitio'preni te gacreni xpejn pacni. Gulälajnirení reapost. ¹⁴Renani guleni najc Simón ni gulälajni Pedr; Andrés, bejtz Simón; Jacoob; Juan; Felipe; Bartolomé; ¹⁵Mateo; Tomás; Jacoob xi'n Alfeo; Simón ni nagab loj rexpen cananista; ¹⁶Judas, bejtz Jacoob; näjza Judas Iscariote ni guto' Jesús loj rebixhojz.

Ruluii Jesús xhidajl bejn

(Mt. 4:23-25)

¹⁷Che biätnej Jesúsreni yejc dajnga, guzudxireni yejc te danbätz sa'csi suga' xhidajl bejn ro'c. Siäädreni guiraa nez reguedx Judea, näjza guedx Jerusalén näjza reguejdx ni tre' gajxh nisdoo Tiro con Sidón. Rebejngä bidzujnreni te gucuadiajgreni xtidx Jesús, te gusiajczanireni xcälracxhuureni. ¹⁸Guiraa ni rdejdza trabawj yu' bendxbab neñ lastoorení näjza reni'c biajc. ¹⁹Guiraa rebejn rlajz caan Jesús, sa'csi rusiajcní guiraareni con xcälrnibeeni.

Balijdx Jesús rebejn

(Mt. 5:1-12)

²⁰Dxejc bahuui Jesús loj rexpejn pacni räjpni lojreni:

—Chicbaatu, bejn nani xheti xhixtentu, sa'csi xtentu najc cadro rnibee Dios xhaguibaa.

²¹ Chicbaatu, bejn nani calaan naj, sa'csi suniidx Dios lojtu nani rniabtu.

'Chicbaatu, bejn nani roon naj sa'csi susiäjł Dios lajztu dxejcru suxhijztu.

²² Chicbaatu, bejn nani rdxechlajz bejn lojtu, rbääreni la'tu te laad, rniyajreni la'tu, luxh rbälazreni lajtu si'c te cos guijdx sa'csi rililajztu xtidx Xi'n Dios ni gujc Niguii. ²³ Colguibalajz nen redxejga, na'c gac-huin lastootu sa'csi sunidxduxh Dios xhi xtentu xhaguibaa. Sigajcza basacsí retoxtadgolddorení rebejn nani gunii xtidx Dios galoo.

²⁴ Probe'zatu, la'tu benrajp, sa'csi agojptu xcälnasa'ctu, xcälrabalajztu lo quedxliujre.

²⁵ Probe'tu nani rajp guiraloj xhixtentu naj, sa'csi sidejdtu yärlriaan.

'Proobzatu ni ruxhijztu naj, sa'csi sonduxhtu sidejdtu yäluhinduxh, yälnalas.

²⁶ Probe'tu palga rliä'p rebejn xpala'ntu naj, sa'csi si'c bejn retoxtadgolddorení rebejn ni gunii didx-xhii lacuaa niniireni xtiidxpac Dios.

Chanälajzni rebejn nani rdxe'ch lojni

(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷ Räjrzani:

—La'tu ni cacuadiajgtu rextidxä rniä diidxre lojtu: colchanälajz rebejn ni rdxe'ch lojtu, colyujn dzunsa'c loj rebejn ni rdxechlajz lojtu. ²⁸ Benle' yejc rebejn ni rgube

la'tu. Gunab lo Dios xcuent rebejn ni rcuaquij la'tu. ²⁹ Palga yu' chu rlajz quiin te laad lojlu, badeedza stelaad quiinni. Palga yu' chu gudzucaj xhablojiaalu, badeedza näj xcamangwlu xca'ni. ³⁰ Xhitis ni guiniabreni lojlu, badeedni; ni gudzucaj te xhi xtenlu lojlu, na'c guiniabsacluni lojni. ³¹ Sigajcza ni rlajzlu gunnäj bejn la'tu, si'cza la'tu colyennäj bejn.

³² Palga la'tu sanälajztistu rebejn nani sanälajz la'tu, xlia'sini, sa'csi sigajcza rujn rebendojl. ³³ Palga guntu hueen lojtu, xhet laadi cayujntu, sa'csi sigajcza rujn rebejn ni nabajn nen dojl. ³⁴ Palga gudedlaatu lojtu, reni rujntu xhigab gunidxsacni lojtu, xhi cos hueen rchalotu rujntu? Ni rebendojl rudedlaazareni loj rebejn ni najnreni siguixsac ni nasääbreni. ³⁵ La'tu, nanab chanälajztu rebejn ni rdxe'ch lojtu, guntu hueen lojreni, gudedlaatu loj rebejn, na'c gunlojtu xcasactu recos ni rudedlaatu, te si'c guroob gac nani guzalajz Dios lojtu; te si'c gactu xi'n Gueb Dios ni nabajn xhaguibaa. Sa'esi si'cza najc Dios huenduxh loj reni di gudeed xquixtios lojni, näjza loj rebendojl. ³⁶ Colgulaslajz resa'tu si'c rulaslajz Xtadnu Dios guiraa rebejn.

Colgulaslajz sa'tu

(Mt. 7:1-5)

³⁷ Räjrzani:

—Na'c guntu yälguxhtis nani rujn bejn, naatu xhet laadi rujnni; te na'cza gun Dios yälguxhtis rextoljtu. Na'c gucuaquijtu bejn te sigajcza di Dios gucuaquij la'tu.

Colgusiäjl-lajz dojl ni rujn sa'tu, te si'cza gusiäjl-lajz Dios rextøjltu.
38 Colgudeed loj bejn ni rquiinreni te si'cza guzalajz Dios ni rquiintu. Suniidxreni xca'tu te mediid guidxadoo, sibetijp ni yu' neñni, cupe'tlini gusälreni neñ xpolstu. Dios suniidx lojtu lagajc con mediid ni rudeddu loj rebejn.

39 Guniiza Jesús stee cuent räjpni:
 —¿La sajc guluii te ben lotiälp nez yuj lo stee ben lotiälp, ä? ¿La di guiro'preni guitejb neñ te gueed, ä?
40 Te bejn ni casieed di gacdi guisieedruni loj ni najn xmastrni. Te bejn, che agulujx biseedni, sajcni si'cni najc mastr xtenni.

41 ¿Xhicuent cahuiilu guixhe' ni yu' baloj bejtzlu, luxh dilu fi yagro ni yu' baloju? **42** O, ¿xho mood gäblu lo bejtzlu: "Guidon cuää guixhe' ni yu' baloju"; luxh dilu gacbee yu' te yagro baloju, ä? iBenguiidx! Guläxgaa yagro ni yu' baloju, dxejc sajc fisa'clu te cuäälu guixhbäz ni yu' baloj bejtzlu.

Ninexhsa'c ni rcaj loj te yajg sujn
 gumbeeni yajg
 (Mt. 7:17-20; 12:34-35)

43 Räjrzani:
 —Xheti te yagsa'c ni rudedd ninejxh ni xhet sajcdi, xhetiza te yajg ni xhet sajcdi ni rudedd ninexhsa'c.
44 Sa'csi tebgaj reyajg ruseñlojni xhi yajgni xcuent ninejxh ni rcaj lojni. Di bejn gutie' iigw lo reyaguejch, diza bejn gutiu' uub lo te yag balagrejn.
45 Rebenxa'c rnii didxsa'c, sa'csi xhigabsa'c yu' neñ lastooni. Niluxh rebenguiidx rnii ganax didxguijdx sa'csi xhigabguijdx yu' neñ lastooni, sa'csi ro'ni rnii nani yu' neñ lastooni.

Tio'p bejn ni benchee tio'p yu'
 (Mt. 7:24-27)

46 Räjrzani:
 —¿Xhicuent rniitu loä: "Dad, Dad," luxh ditu gun nani rniä guntu?
47 Guiniä lojtu chuni'c najc si'c bejn ni riääd loä, rucuadiagjni xtidvä luxh rusobni xtidvä. **48** Najcni si'c te bejn ni benchee rolizjni, ganid gudäänni jiät, dxejcti bejn ni cimient yejc te guilaj. Cheni biäjt nisro ro' gueuu, bidijn nisro cuä' yu'ga, luxh nicla nusniibnini, sa'csi yu'ga sobgadzu'tz yejc te guilaj. **49** Niluxh reni rucuadiag xtidvä, dxejc direni guzoob xtidvä, najcreni si'c te bejn ni bejn xyu'ni loj yujxh, dini niujn cimient xten yu'ga. Dxejcni biäjt nisro, bidijn ni cuä' yu'ga, dxejc li gurebä'n yu'ga, gunitlojtini.

Basiajc Jesús xmos te ben roman ni rnibee
 (Mt. 8:5-13)

7 Che gulujx gunii Jesús loj rebejn, huijni te gueidx ni laa Capernaum. **2** Ro'c yu' te ben roman ni rnibee, yu' te mos lojni, luxh sanälazduxhni mosga. Cayacxhuduxh mosga, ameerli guetni. **3** Che biejn diajg capitán cagusä'lreni Jesús, baxhalgajcni gaii bengool lo rexpejn Israel te chagajnreni Jesús jiäädni te gusiajcni xmos dade'ga.
4 Che gubigreni loj Jesús, gusloj gunabduxhreni lojni, räjpreni lojni:
 —Dade're najc bensa'c, nungäjl gacnäjluni **5** sa'csi sanälajzni lajdx rexpejn Israel, luxh lagajc laani gunibee guc-chee xquidobäznu.

⁶Dxejcti huinä Jesúsreni. Cheni siäddzun_gajxhreni royu', baxhal capitánga gaii xamiigwni, gäbreni loj Jesús:

—Si'c naj capitán: “Di rlazä gutalä xtzuunlu. ¿Chu narä te jiu'l'u rolizä? Xhet sacädi. ⁷Ni'c dina niapä baloor te lagajc narä niädganä guejblu, sa'csi rajplu yälrnibeduxh niluxh narä rut nacädi. Ni'cni gunibeetis jiajc xmosä, luxh laani siacgajcni. ⁸Sa'csi narä nacä xmos rebejn ni rnibee, luxh rnibeäza loj resoldaad. Che gäpä lo tejni: Huij rec, rijni; che gäpä loj steeni: Gudaa ree, riäädni; che gäpä loj xmosä: Bejn dee, rungajcnini.”

⁹Che biejn diajg Jesús rediidxre, bidxeloduxhni, gubiréni loj rebejn ni siädnajlni, räjpni lojreni:

—Rniliäpac lojtu, nicla lo rexpejn Israel gajdna guidxälä te bejn ni rililajzduxh si'c ni rililajz capitánre.

¹⁰Che gubi' rebejn ni huij loj Jesús rolijz capitán, bahuiireni abiajc xmosni.

Baspansac Jesús xi'n te gunabiuud

¹¹Nen redxejga, huij Jesús te guejdx ni laa Naín. Huinäni rexpejn pacni näja xhidajl bejn ni sanajlni. ¹²Che bidzujnni gajxh ro' guejdxga, bahuiini sacua'tzreni te bengut, te bi'n ni nadjc xtebtis xi'n te gunabiuud. Xhidalduxh bejn sacua'tzni. ¹³Che bahuii Jesús loj gunabiuudga, biani nane'ga, räjpni lojni:

—iNa'c roonlu!

¹⁴Dxejc gubig Jesús lo rebejn ni sanä bengutga, dxejc guzudxi reni nuu bengutga. Dxejc räjp Jesús loj bengutga:

—iBi'n!, narä rniä lojlu; iHuitstie!

¹⁵Dxejc huistie bengutga, sobga'ni guslojni caniini. Dxejc badeed Jesúsn lo xnanni. ¹⁶Che bahuiireni xhini'c gujc, bidxejbreni, bidxeloduxhreni, guslojreni calä'preni xpala'n Dios, räjpreni:

—Te niguisacduxh ni rnii xtidx Dios abidzujn nez loonu.

Caniizareni:

—Lagajc Guejb Dios abiädhuii rexpejnni.

¹⁷Dxejc bire'ch diidx xcuent Jesús guideb nez reguedx Judea näja guiraa reguejdx ni tre' nejzga.

Xpejn Juan ni rutiobnis huinabdiidx loj Jesús
(Mt. 11:2-19)

¹⁸Rexpejn pac Juan ni rutiobnis bij rediidxga lojni che yu'ni latzguiib.

¹⁹Dxejc baxhalni gaiireni lo Jesús te sanabdiidxreni: “¿La gulipac najclu Crist ni jiääd o sibäjznu chu stee bejn, ä?” ²⁰Dxejcti gubig rexpejn Juan loj Jesús, räjpreni:

—Juan ni rutiobnis baxhal nuurnu te guiniabdiidxnu lojlu: “¿La luj najc Crist ni jiääd o la sibäjznu chu stee bejn?”

²¹Lagajc dxejc che bidzujnreni, basiajc Jesús xhidajl bejn ni rajc garen-garen yälguijdx, ni yu'za rebendxb lastooren, basiajczani baloj ni di fii. ²²Dxejcti badzu' Jesús diidxre, räjpni:

—Colchaye'tz lo Juan guiraa ni abahuiitu näja ni abiejn diajgtu. Colye'tz lojni: “Relotiä'p ruhuisac; rebencoj rsiasa'c; reben ni ral guejdx tiejxhni, abiajc tiejxhni; rediagcua't riensac diajgreni; rebengut, agubañsacreni; luxh loj

rebenproob nani cabäjz xcälracnäj
Dios riejn diajgreni rsiule' xtidx
Dios xcuent xho laa bejn lo dojl.
²³Chicbaa nani rumbee narä, nani
di cuälaz narä."

²⁴Cheni sii rexpejñ Juan, gusloj
Jesús caniini xcuent Juan loj rebejn,
räjpni:

—¿Chuni'c huihuiitu nez lo
reyubijdz? ¿La te nijt ni rusniib bej,
ä? ²⁵¿Xhini'c huihuiitu? ¿Te bejn ni
suceduxh, ä? La'tu najntu rebejn
ni suceduxh näjza reni nabansa'c,
rolizj rereiij yu'reni. ²⁶¿Chuxhni'c
biriiut huihuiitu? ¿Te niguii ni rnii
xtidx Dios, ä? O'n, rniliä lojtu, luxh
te ni sacduxhru loj guiraa reniguii
ni rnii xtidx Dios. ²⁷Juan najc
niguii ni ruzä't rexquijtz Dios cadre
caj scree:

Narä guxhalä te niguii nani
guinii xtidxä,
te nidni lojlu, te laani
guzucheeni xnezyujlu nez
lojlu.

²⁸Rniliäpac, loj guiraa rexingaan
regunaa, nicla tejni gajd guiricaj ni
najc te beñsacduxhru nez loj Dios
si'c najc Juan ni rutiobnis. Niluxh
nani guxiiru sajc lo xcälrnibee Dios
ni jiääd, sajcruni loj Juan.

²⁹Che biejn diajg rebejn näjza
reni rusquijx impuest rextiidxni
xcuent Juan, gucbeereri rujn Dios
yälguxhtissa'c, sa'csi abatiobnis
Juanreni. ³⁰Niluxh refarisee näjza
rebejn ni ruluii leii gulälazreni nani
niujn Dios par laareni, sa'csi direni
nicäjb nutiobnis Juanreni. ³¹Räjpa
Jesús lojreni:

—¿Xhocha guiniä najc rebejn
nani tre' naj? ³²Najcreni si'c
rebiuxbäz nani rguijt nez lo guii

cadro rdo', rbedxa'reni loj sa'reni,
rniireni: "Bielnu te bizej te guyal'tu,
niluxh ditu nuya!. Bielzanu te dij
ni nabaduxh dxejcti dizatu nioon."

³³Sa'csi che biääd Juan, dini
niauxha't, dizani niä' bin, luxh
räjptu: "Yu' bendxbab lastooni."

³⁴Dxejcti biälä narä, Xi'n Dios ni
gujc Niguii, rauä, rä'ä. Dxejc räjptu:
"Bahuilaare, dade're rauxha't,
rä'zani, najcni xamiigw rebendojl
näjza rebejn ni rusquijx reimpuest
xten gubier." ³⁵Ni'cni xcälnajn Dios
huenliisi rienloj loj dzuun ni rujn
rebejn ni najn.

Jesús huij rolizj Simón ni najc farisee

³⁶Dxejc tej refarisee gunii loj
Jesús, räjpni:

—Jiäädlu rolizä te guidaunu.

Dxejc huij Jesús rolizjni, ro'c
gurejni lo mex. ³⁷Rbäjz te
gunagubejxh lo guejdxga. Che biejn
diajgni satajw Jesús rolizj fariseega,
bidzuññäjni te bo't guidxa se't
nejxh, luxh bo'tga najc si'c onix,
botsa'cni. ³⁸Che biu' gunaaga,
bidzuññi lo ni' Jesús, guslojni
cayoonni. Con nisbee caguiibni
ni' Jesús, dxejc caguspíjdzni ni'ni
con xquidxejcni. Dxejc bachagro'ni
ni'ni bazaazani setnejxhga ni' Jesús.

³⁹Che bahuui farisee ni gurejdx
Jesús rolizjni, recosre, bejnni
xhigab: "Palga gulii najc niguiire
Xi'n Dios, sacbeeni chu najc näjza
xho najc gunaare ni cagajn ni'ni,
sacbeezani najcni te gunadol'duxh."

⁴⁰Dxejc gunii Jesús loj fariseega,
räjpni:

—Simón, yu' xhi rlazä guiniä lojlu.

Dxejc räjj fariseega lojni:

—Guniini, Dad mastr.

41 Dxejc räjp Jesús lojni:

—Tio'p bejn nazääb meel lo te bejn ni rudedlaa meel. Tej reni nazääb si'cti gaiigayuu meel. Steeni nazääb si'cti tiubitzuu meel. **42** Cheni di niajcdi niguijxreni xti'nreni, basiäl lajzni xti'n guiro'preni. Naj gunii loä, ¿chu tejreni sianälajzru dade'ga, ä?

43 Badzu' Simón diidxre lojni, räjpni:

—Rchaloä bejn ni nazääbru lojni.

Dxejc räjp Jesús:

—Laaca rniilu.

44 Dxejc gubiré Jesús, bahuini loj gunaaga. Dxejc räjpni loj Simón:

—iBahuui loj gunaare! Che biu'ä rolijzlu, dilu numiidx nis te nidiib ni'ä. Per gunaare gudibnäjni ni'ä nisbee ni birii balojni, dxejc baspijdzn ni'ä con xquidxejcni.

45 Dilu nuchagro' narä, luxh laani cheli biu'ä ree, gajdni cuääz guchagro'ni ni'ä. **46** Dilu musäl se't yecä, niluxh laani basälñi se't ni rlianexhduxh ni'ä. **47** Ni'cni rniä lojlu, dojl xten gunaare, luxh xhidalduxh najcreni, abadzucaj Dios redojlga sa'csi huenliisi sanälajzni Dios. Luxh rebejn ni rudzucaj Dios guxii xtojleni, guxiiza sanälajzreni Dios.

48 Dxejcti räjpni loj gunaaga:

—Aguicaj rextojllu.

49 Dxejc rebejn ni sobga' lo mex con laani, che biejn diajgreni rediidxre, gusloj canii lo sa'reni, räjpreni:

—¿Chuchani'c najc niguiire, ni'cni rudzucajlini xtoj� bejn, ä?

50 Räjp Jesús loj gunaaga:

—Agualaalu lo xtojllu sa'csi ahuililajzlu; huij naj, bascuedxi lajzlu.

Regunaa ni gucnäj Jesús

8 Dxejcti gusloj huij Jesús guiraa reguejdx näjza rerench, cagusule'ni xtidx Dios, caguluiini xcient xcälrnibee Dios loj rebejn. Sanäni rexpejnpacni **2** näjza gaii gunaa ni abasiajcni, agulääni rebendxb lastooreni, näjza basiajcni xcälguijdxreni. Tejni laa Marii ni laaza Magdaleñ, ni gulää Jesús gajdz bendxb neñ lastooni. **3** Stee gunaa laa Xuan, ni najc chäääl Chuza, ni ruhuii xhixten Herodes. Stee gunaa laa Susan. Guyu'za sgaii gunaa. Guiraa reni'c rudeed lagajc xhixtenreni te rio' recos ni rquiinreni.

Xcient bejn ni rbe'c binij

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

4 Dxejcti bire' xhidajl bejn lojni ni birii xhidajl reguejdx. Lojreni gunii Jesús con te cuent ni ruluii, räjpni:

5 —Birii te bejn sale'c binij. Cheni cabe'cni binij, yu' binij ni bitejb cuä' nezyuj. Che sadejd rebejn baläjreni yejc binijga, biäädza remane' ni rutajt xhaguibaa, gudajwrenini.

6 Yu'za lajt bitejb binijga neñ reguuj cadro xheti xhidajl yuj. Che gulejn binijga, gubidzgajcni sa'csi xheti xcojp ro'c. **7** Yu'za lajt bitejbni nez neñ reyaguejch. Che gulejnni, di reyaguejch nusaan niroob gäjlga.

8 Yu'za lajt bitejb binijga lo yusa'c, ro'c gucdukhni. Cheni guroobni, yu' binijga gujc te gayuu xob loj tejga binij ni gule'c dade'ga.

Che gulujx guniini scree, dxejc guniini dip räjpni:

—Palga sajc gucuadijagtua rediidxga, colcuadiagsa'cni.

Xhicuent gunii Jesús recuent*(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)*

9 Dxejcti gunabdiidx rexpejnpacni lojni rájpreni:

—¿Xhi sáloj cuentre?

10 Dxejc rájpni lojreni:

—Lojtu ni najc rexpejnä suniidx Dios yälnajn te gacbeetu reyälxhiga'tz xten xcälrnibeeni. Loj chutis stee bejn, siniä recuent lojreni te mase cadxelojreni, direni fisä'c, luxh mase cacuadiajgreni, direni gacbesa'c.

Rusule' Jesús xcuent ni rbe'c binij*(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)*

11 Räjpzani:

—Scree sáloj cuentre, rebinij najc si'c xtidx Dios. **12** Binij ni biajb lo nezyuj najc si'c rebejnä ni rucuadiajg xtidx Dios. Dxejc riääd beñdxab, riäddzucajni rediidxga lastoorení te na'c chalilajzreni xtidx Dios, te na'cza laareni lo dojl. **13** Binij ni biajb neñ reguij najc si'c rebejnä ni rucuadiajg xtidx Dios, rbaalajzreni; per sa'csi xheti xlobaareni, nälajznu, direni gandzu'tz xtidx Dios, rililajzreni te bo'c, per che rsacsí rebejnreni, rbälazreni xtidx Dios.

14 Binij ni biajb neñ reyaguejch najc si'c rebejnä ni rucuadiajg xtidx Dios, per lal ni sanuurení xnejzreni, rijia'nreni lo recos quedxliuj, lo yälnasa'c ni ruhuiireni, näjza rujnreni si'ctis ni rlajz tiejxhreni. Reni'c rujn runijtreni xtidx Dios, ni'cni direni guzoob xtidx Dios, direni chanuu te gunreni xtzunsa'c Dios. **15** Binij ni riajb lo reyusa'c najc si'c rebejnä nani rucuadiajg xtidx Dios, ni rililajz diidxga

guideb te lastoya ni najc hueen. Randzu'tzreni xtidx Dios, dxejc rudeedreni te yälnasa'c, nalajznu ruzoobreni xtidx Dios, rujnreni xtzunsa'c Dios.

Xhet yu'di ni naga'tz par tejpas*(Mr. 4:21-25)*

16 Räjpzani:

—Ruti te bejn ni rucuaguij te bajl dxejc rusäuni te caj yejc bajlga, dizani gusujnini dejtz te loon. Alga rusoobnini neñ candilieer loj te mex te guzanijni guideb neñ yu'ga te reni jiu' fiireni lo bajlga. **17** Xhet yu'di ni yuchetzu'tzdi ni di guidzujn dxej guiliuini; xhet yu'diza ni naga'tz najni di guidzujn dxej gacbee bejnñni.

18 Ni'cni colcuadiagsa'c diidx; sa'csi guiraa rebejnä ni rajp yälracbee, sajprureni yälnajn. Luxh reni di ninuu nucuadiajg xtidx Dios, lojni sibicaj näj ni abacuadiajgni, ni rchaloni najnni.

Xnan Jesús con rebejtzni*(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)*

19 Dxejc bidzujn xnan Jesús näjza rebejtzni cadro suga'ni, niluxh di niajcdi nibigreni lojni sa'csi tre' xhidalduxh bejn ro'c. **20** Dxejcti huisa'n te bejn diidx loj Jesús, rájpni:

—Xnan guejblu näjza rebejtz guejblu suga' rolä', luxh rlajzreni fiireni lo guejblu.

21 Badzu' Jesús diidxre lojreni, rájpni: —Xnanä näjza rebetzä najc rebejnä ni rucuadiajg, ni ruzoobza xtidx Dios.

Basiacdxi Jesús te beduxh*(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)*

22 Te dxej biu' Jesús näjza rexpejnpacni neñ te barcw. Dxejc rájpni lojreni:

—Colcho' stelaad ro' nisre.

Basyu'reni barcw lo nis, sä'tireni.

²³Cheni sadejdreni galäii nisga, gudiejs Jesús neñ barcw. Dxejc gubi' te beduxh lo nisga, luxh sa'csi lacti nadip ro' bejga, gusloj cayu' nis neñ barcw, ameerli jiääz barcwga lo nis. ²⁴Dxejcti huicuäänreni Jesús, räjpreni lojni:

—iMastr! iMastr! iCayääznu lo nis!

Che gubajnni, huitieni, dxejc guditxa'ni lo bejga näjza lo nis ni cayäsjaa. Dxejc guläjz bejga, guredxiza nisga. ²⁵Dxejc räjpni lojreni:

—¿Con xcälrililajztu, ä?

Per laareni bidxejbreni, bidxeloduxhreni, canabdiidxreni lo sa'reni:

—¿Chuni'c najc niguiire te rnibeeni bej näjza nis, luxh rusobdiajg bej näjza nis xtiidxni?

Te ben Gadara ni guyu' rexspriet

bendxbab lastooni

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶Bidzujntireni lo yuj xten Gadara ni tre' stelaad ro' nis nez loj reyuj xten Galilee. ²⁷Cheni biäjt Jesús neñ barcw baläjni lo yuj, gubig te bejn ni siääd guejdxga lojni. Agujc xchej yu' rebendxbab neñ lastooni. Dini gacw xhajbni, dizani cuääz neñ yu', alga rbäjzni cadro yu' rebaa. ²⁸Che bahuiini loj Jesús bazuxhijbni nez lojni, guredxa'ni räjpni:

—¿Xhicuent riädchu'l lu loonu, luj, Jesús Xi'n Gueb Dios ni rbäjz xhaguibaa? Rniabduxhä lojlu, na'cru gusacsílu nuurnu.

²⁹Guniini rediidxre sa'csi canibee Jesús guirii rebendxbabga neñ lastoo

bejnre. Agujc xchero cazob rniaaz rebendxbabga bejngä rulib rebejn ni'n'i, naani con cadenguiib te guilibdzu'tzni, te xhet gundini bejn. Niluxh laani rutiugya'ni recaden, dxejc rebendxbabga rinärenini nez lo reyubijdz. ³⁰Jesús gunabdiidx lojni, räjpni:

—¿Chu laalu?

Dxejc badzu'ni diidxre loj Jesús räjpni:

—Legión najc laä.

Si'c guniini sa'csi xhidalduxh najc rebendxbab ni yu' neñ lastooni.

³¹Dxejc gunabduxhreni loj Jesús na'c guxhalsacnirení cadro biriirení.

³²Lagajc dxejc suga' xhidajl cuch cayajwreni guixa' lagajc nejzga lo te bala!. Dxejc gunab rebendxbabga loj Jesús te guasaanni jiu'reni neñ recuchga. Che cuäjb Jesús,

³³birii rebendxbabga neñ lastoo dade'ga, biugajcreni neñ recuchga. Che biu'reni neñ recuch, baxuñ recuchga bitejbreni ro' te bala', dxejc biajbreni lo nis, ro'cti gujtreni.

³⁴Baxuñ reni cayajp recuchga che bahuiireni xhini'c gujc ro'c, huisa'nreni diidx lo rebenguejdxga näjza lo reben̄ rench. ³⁵Dxejc biädhuii rebejn̄ xhini'c gujc ro'c.

Che bidzujnreni cadro suga' Jesús, bahuiireni loj bejn ni birii bendxbab lastooni. Sobga'ni cuä' ni' Jesús, najcwni xhajbni, luxh xhetru rajcdi yejcni; dxejc bidxebduxh rebejn̄ga. ³⁶Sas reni bahuijloj xho gujcni, bijreni diidx xho basiajc

Jesús bejn̄ ni guyu' rebendxbabre lastooni. ³⁷Dxejc guiraa reben̄ Gadara näjza reguejdx ni tre' nejzga, gunabreni jiunejz Jesús ro'c sa'csi cadxebduxhreni. Ni'cni biu' Jesús

nen barcw te gubisacni nejz cadro siäädni. ³⁸Dade' ni birii rebendxbab lastoomi gunabni lo Jesús guasaanni chanajlnini, niluxh Jesús gunibee jia'nni, räjpni lojni:

³⁹—Gubi' rolijzlu te güili diidx recosro ni bejn Dios xcuent luj.

Dxejc sääni, batie'chni diidx guideb lo guejdxga xhi bennäj Jesúsni.

**Xindxa'p Jairo näjza te gunaa ni
gudajn xhajb Jesús**
(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰Che gubi' Jesús stelaad nis, bibalajz rebejn gubi'ní, sa'csi cabäjzpacreñi guibisacni. ⁴¹Dxejc bidzujn te bejn ni laa Jairo, ni rnibee te guidobäz, bazuxhijbni nez loj Jesús, gunabni chanänini rolijzni ⁴²sa'csi yu' tejtis xindxa'pni. Yu'ni tzubitio'p ijz, luxh cayacxhuuni, ameerli guetni. Lalsi sää Jesús rolijzni, birinajl xhidalduxh bejnñni, catälirenenini.

⁴³Loj rebejngä nadxaag te gunaa ni aguyc tzubito'p ijz cayacxhuuni, cayajcni yälguidxbäii. Xlia'si abanijtni guiraa xhixtelli cua' renani rujn remeед. ⁴⁴Gubig gunaaga dejtz Jesús te gudajnni ro' xhajbni. Lagajc dxejc biacgajcni.

⁴⁵Dxejcti gunabdiidx Jesús räjpni:
—¿Chuni'c najc ni gudajn narä, ä?
Guiraa rebejn räjp:

—Dinu gan.

Räjpza Pedr:

—Mastr, ni yu'lú galäii reben xhidajl, luxh cagutäälireni luj.
¿Xhicuent rnabiadiidxlu: “¿Chu gudajn narä?”

⁴⁶Räjppac Jesús lojni:

—Yu' chu gudajn narä, sa'csi gucbeä yu' chu basiajc xcälrnibeä.

⁴⁷Che gucbee gunaaga anajn Jesús gudajnni xhajbni, bidxejbni, racsejslini gubigni loj Jesús, bazuxhijbni lojni. nez loj guiraa rebejn räjpni xhicuent gudajnni xhajbni näjza xho biacgajcni.

⁴⁸Dxejc räjp Jesús lojni:

—Huij. Gulecdxilajzlu, xinda'pä. Abiajclu sa'csi huililajzlu.

⁴⁹Lañni canii Jesús si'c bidzujn te bejn ni siääd rolijz Jairo, ni rnibee te guidobäz. Räjpni loj Jairo:

—Agujt xindxa'plu. Na'cru gutajllu xtzuun Dad Mastr.

⁵⁰Che biejn diajg Jesús rediidxga, räjpni loj Jairo:

—Na'c guidxejblu. Huililajztis te jiac xindxa'plu.

⁵¹Che bidzujnreni rolijzni, xtebtis Pedr, Jacob, Juan näjza xcuazn dxape'ga biunäjni nen yu'ga. Peta rebejn ni siädnajlni bia'nreni rolä'.

⁵²Cayondukh guiraa rebejn ni sobga' nen yu!. Dxejc Jesús räjp lojreni:

—Na'c roontu, gajd dxape're guet, nagayejstisni.

⁵³Alga baxhiznäjrenini, sa'csi anajnreni agujt dxape'ga.

⁵⁴Dxejcti gunaaz Jesús naa dxape'ga, dip guniini, räjpni lojni:

—iDxape!, huistile!

⁵⁵Dxejc gubansac dxape'ga, huistiegajcni. Dxejc gunibee Jesús gudeedreni xhi gauni.

⁵⁶Bidxeloduxh rexruzajnni. Per gunibee Jesús na'c güüreni diidx xhini'c gujc ro'c.

Ruxhal Jesú斯 guitzubitio'p rexpejnpacni
(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

9 Batie! Jesú斯 guitzubitio'p rexpejnpacni te badeedni yälrnibee lojreni te cuääreni rebendxb lastoo rebejn, näjza te gusiajcreni rebenracxhuu.
2 Baxhalnireni te gusule'reni diidx xcent xcälrnibee Dios näjza te gusiajcreni rebenracxhuu. **3** Dxejc räjpni lojreni:

—Xhet chanäditu lo nejz, nicla baston, nicla bols, nicla yätxtiil, nicla meel; na'cza chanätu tio'p xhajbu; tejtisni chanätu. **4** Chutis rolizj bejn cadro guidzujntu, ro'c coljia'n cheni guiriilitu lo guejdxga. **5** Palga direni gusaan jiu'tu rolizzreni, che jiunejztu lo guejdxga, colcuijb guxhuj ni'tu si'c te seen direni nililajz xtiidxtu.

6 Dxejc biriireni sääreni garen-garen reguejdx, cagusule'reni xtidx Dios, cagusiajczareni rebenracxhuu cadrotis rdzujnreni.

Xho gujt Juan ni rutiobnis
(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

7 Che biejn diajg Herodes ni rnibee guiraa ni cayujn Jesú斯, guyu'ni yärsia', dini gan xho gunni xhigab, sa'csi yu' reni canii laa Juan ni agubańsac lo rebengut.

8 Sgaiireni canii abaluiloj Elías. Yu'zareni canii pet laa stee niguui ni gunii xtidx Dios galoo ni agubańsac.

9 Per räjp Herodes:
—Lagajc narä gunibeä biru' yejc Juan ni rutiobnis, ɿchuchani'c najc niguiire ni riejn diagä xhidajl didxro xcentni?

Dxejc rlajzpac Herodes fii lojni.

Bayaan Jesú斯 gaii mil bejn
(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6 :1-14)

10 Che gubi' rexpejnpacni, bijreni diidx loj Jesú斯 xhini'c bejnreni. Sas huinä Jesúreni te lajt cadro ruti bejn, gajxh te guejdx ni laa Betsaida. **11** Che gucbee rebejn caro sääreni, huinajrenini bidxälrenini. Che siäädreni lojni huichaglojnjirenini, sas gusloj cagusule'nii lojreni xcent xcälrnibee Dios. Basiajczani rebejn ni cayacxhuu.

12 Che gusloj cayäaz gubijdx, gubig rexpejnpacni loj Jesú斯, räjpreni lojni:

—Gojs loj rebejnre, agojl jiireni te chatiilreni xhi gaureni, näjza cadro tedreni guxhij lo rerench, nen reguedxbäz, sa'csi ree xhet yu'di.

13 Dxejcti räjp Jesú斯 loj rexpejnpacni:

—iLa'tu colgudeed xhi gaureni!
Dxejc räjpreni lojni:

—Xhet rajpdinu, gaitis yätxtiil näjza tio'p bälj. Ni'ctis yu' palga dinu chasiiru xhi gau reben xhidajlre.

14 Luxh najc rebejnga si'cti gaii mil niguui. Dxejc räjp Jesú斯 loj rexpejnpacni:

—Colyejtz lojreni cuereni xcua-xcuaareni, si'cti tiuubitzugajreni te cuaa.

15 Si'c bejnrenini, sas gurej guiraa rebejnga si'c. **16** Dxejc cua! Jesú斯 gaii yätxtiilga näjza tio'p bälga, gulänsi lojni xhaguibaa, badeedni xquixtios lo Dios xcent yälrajwga. Che gulujx badeedni xquixtios gula'ni reyätxtiilga näjza rebälga, dxejc sanuutis badeednini loj

rexpejnpacni te gudisrenini loj rebejnga. ¹⁷Guiraa reben xhidaalga gudajw, gudxaj xque'reni. Dxejti batojpreni ni bia'n bachajreni tzubitio'p dxijm yätxtilbiujy näjza bälbiujy ni bia'n.

Gunii Pedr Jesús najc Crist

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸Te dxej lalni cabedx-canab Jesús lo Dios, xtebni näjza rexpejnpacni, gunabdiidxni lojreni, räjpni:

—¿Chuni'c rnii rebejn näcä?

¹⁹Dxejc räjpreni lojni:

—Yu'reni rnii najclu Juan ni rutiobnis, yu'zareni rnii najclu Elías; sgaiireni rnii najclu stee niguui ni gunii xtidx Dios galoo ni agubansa.

²⁰Dxejc gunabdiidxni lojreni, räjpni:

—¿La'tu a? ¿Chuni'c rniitu näcä?

Dxejc räjp Pedr lojni:

—Luj najclu Crist Xi'n Dios ni cabääznu.

Jesús rnixgaa xho guetni

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²¹Dxejc gunibee Jesús lojreni, räjpni:

—Na'c gäbtu si'c lo rebejn.

²²Räjzpani lojreni:

—Nanab ted Xi'n Niguii trabajwdxh; rebengool xten guidoo, näjza rebixhojz, näjza rebejn ni ruluii xleii Moisés sibälazreni narä, naareni dina gacä Crist ni cabääznu. Sugu'treni narä Xi'n Dios ni gujc Niguii, niluxh sibansaçä ni riojn dxej.

²³Dxejc räjpni loj guiraareni:

—Palga chu tejtu rlajz guirinajl narä, nanab jiällajzni xhixtenni,

te guixe-guixee guntisni nani gudedä gunni. ²⁴Sa'csi nani rlajz guiniatzdu'tzni xcälnabajnni, sunijtni yälnabajn lo Dios; luxh nani runijt xcälnabajnni xcient xtidxä, sica'ni yälnabajn par tejpas.

²⁵Sa'csi ñxhi gaan gun te bejn palga xca'ni guideb guedxliuj, luxh gunijtni xcälnabajnni lo Dios?

²⁶Niluxh nani guituinäj narä näjza xtidxä, sigajcza narä, Xi'n Dios ni gujc Niguii, situinääzani cheni jiälä si'c reii guideb yäldimbicha' xten Xtdä näjza rexangni. ²⁷Gulipac rniä lojtu, yu' gaii reni suga' ree, ni di guet, suhuixgaareni xcälrnibee Dios.

Bachaa xho rluiloj Jesús

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸Gudejtti xhujn dxej gunii Jesús diidxre, dxejcru huinä Jesús Pedr näjza Jacoob näjza Juan, huijreni jiaa yejc te dajn te guredx-gunabni loj Dios. ²⁹Lañni cabedx-canab Jesús lo Dios, bidxxa xho ruluii lojni; dxejc xhajbni gujc nolbäj, rdimbicha'llini.

³⁰Biricajza tio'p dade' caninäjrenini. Redade'ga najc toMoisés näjza Elías. ³¹Rdimbicha'za redade'ga. Caninäjreni Jesús xcient xho guetni guedx Jerusalén. ³²Luxh Pedr näjza resa'ni guyuduxh bacal lojreni; che bire'ch bacal lojreni bahuiirení lo yäldimbicha' xten Jesús näjza loj guiro'p redade' ni caninäjni.

³³Cheni agojl jiunejz redade'ga loj Jesús, räjp Pedr loj Jesús:
—Dad, Mastr, huenduxh suga'nu ree. Basaan jiencheenú chon yue', tejni par luj, tejni par Moisés, steeni par Elías.

Luxh di Pedr gaan xhini'c caniini. ³⁴La_ln_i caniini si'c, bire' te za gusloj cayäjt yejcreni, dxejc bidxejbreni che biu'reni neñ zaga.

³⁵Dxejcti biejn diajgreni neñ zaga te xse' te ni gunii, räjpni:

—Dee najc Xi'nä ni sanälazä, colcuadiajg xtiidxni.

³⁶Che gulujx guniini rediidxga, bahuiireni sugaxteb Jesús. Dxejc niäutis ro'reni neñ redxejga, rut lojdi bijreni diidx xcient ni bahuiireni ro'c.

Basiajc Jesús te biuux ni guyu' bendxbab lastooni

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷Barayääl cheni biäjtreni yejc dajnga, xhidalduxh bejn cabätz Jesús. ³⁸Dxejcti te dade' ni nadxaag rebejnga guredxa'ni, räjpni loj Jesús:

—Mastr, balaslajz narä, gudahuii xi'nä, sa'csi xtebtisni najcni xinganä. ³⁹Luxh bendxbab rniaazni, sas ruscuedxa'nini, rajcni si'c yälguidxbej, rbäani bitzun ro'ni, rusacsíduxhnini, luxh dini gusaanni. ⁴⁰Agunabä loj rexpejnpaclu nibääreni bendxbabga, luxh di niajcdini.

⁴¹Dxejc badzu' Jesús diidxre, räjpni:

—iBejn ni di chalilajz, benguijdx! ¿Gucli chunäátu, gucli gunä huant la'tu? iGudanä xi'lnu ree!

⁴²Dxejc che cabig biuuxga lojni, basälta' bendxbabga biuuxga lo yuj, sas gusloj cayajcni si'c yälguidxbeduxh. Dxejc gudidxa' Jesús loj bendxbabga, basiacgajcni biuuxga, dxejc badeednini lo xtadni.

⁴³Guiraa rebejn bidxeloduxh yälrnibeduxh xten Dios.

Rnii Jesús stehuält xho guetni

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

La_ln_i cadxeloj rebejn lo recos ni bejn Jesúś, räjpni loj rexpejnpacni:

⁴⁴—Colcuadiajgsa'c rediidxre, na'cza jiällajztureni, sa'csi sutedreni narä Xi'n Dios ni gujc Niguii ladznaa rebejn.

⁴⁵Niluxh di rexpejnpacni niabee xhi säloj rextiidxni, sa'csi Dios bacua'tznini lojreni te di niacebeerenni. Bidxejbzareni niniabdiidxreni loj Jesús xhi säloj rediidxga.

Chuni'c sajcru

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶Guslojza rexpejn Jesús canabdiidx lo sa'reni:

—¿Chuchani'c sajcru loonu?

⁴⁷Per gucbee Jesús xhi xhigab cayujnreni. Dxejc cua'ni te biuxbäz, bazujnini cuä'ni, ⁴⁸räjpni lojreni:

—Chutis ni xca' te biuixe' sa'csi sanälajzni narä, naräni rca'ni luxh ni rca' narä, rca'ni xtadä ni baxhal narä. Ni najc maazru nadolajz lojtu, ni'c najc ni sajcru.

Nani di guiniyaj nuurnu, xladnu yu'ni

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹Dxejc räjp Juan loj Jesús:

—Mastr, bihuinn loj te bejn ni rbäa rexpendxbab neñ lastoo bejn con xcälnibee lajlu. Dxejc rie'tznu lojni na'cru gunni si'c, sa'csi dini sanäj nuurnu.

⁵⁰Dxejc räjp Jesús lojreni:

—Na'c gudxojojtuni, sa'csi nani di guiniyaj nuurnu, xlaadnu yu'ni.

Jesús guditxa' loj Jacoop näjza Juan

51 Che siäddzujn redxej ni chää Jesús xhaguiba, bejnni xhigab chäääpacni guedx Jerusalén.

52 Baxhalni gaii bejn gunijd lojni chääreni te guejdx xten Samaria te satiilreni cadro jia'nreni ro'c.

53 Luxh rebejn samaritañ di rlajzreni gudedlaareni te lajt cadro jia'nreni, sa'csi najnreni chääreni guedx Jerusalén. **54** Che biejn diajg Jacoop näj Juan, tio'p xpejnpacni, si'c, sas räjpreni loj Jesús:

—Dad, iLa rlajzlu guinibeenu jiäjt guiboo xhaguibaali te guze'cni guiraa rebenguejdxga si'cni bejn Elías?

55 Dxejc bahuii Jesús lojreni, guditxa'ni lojreni, räjpni:

—Ditu gaan chuni'c rnibee lastootu. **56** Sa'csi narä Xi'n Dios ni gujc Niguii dina niälä te gudzucaä xcälnabajn rebejn. Narä biälä te guslaäreni lo dojl.

Dxejcti huijreni garencu guejdx.

Reni rlajz nirinajl Jesús

(Mt. 8:19-22)

57 Lalni sääreni lo nezyuj, biääd te bejn gunii loj Jesús, räjpni:

—Dad, narä rlazä jiädnalä guejblu cadrotis chää guejblu.

58 Dxejc badzu' Jesús diidxre lojni, räjpni:

—Rebäjz rajp xpiliääreni, remane' ni rutajt rajp xpitääzreni, niluxh narä Xi'n Dios ni gujc Niguii, dina gapä nicla te lajt cadro guscugä yecä.

59 Dxejcti räjp Jesús lo stee bejn:

—Gudanajl narä.

Luxh laani räjpni:

—Dad, basaan suchacua'tzxgaä xtradä, dxejcru jiädnalä guejblu.

60 Dxejc räjp Jesús lojni:

—Basaan suchacua'tz rebejn ni najc si'c bengut, resabengutreni. Per luj, huij, huisule' diidx xcuent xcälrnibee Dios.

61 Dxejc räjp steeni lojni:

—Dad, rlazä jiädnalälu, niluxh basanxgaa chasadidxä resa'ä ni tre'rolizä.

62 Dxejc räjp Jesús lojni:

—Nani ruzuj naani yejc garaad, dxejc rudzuré lojni ruhuiini nez dejtzni di gacdi gunni dzuun lo xcälrnibee Dios.

Ruxhal Jesús regayonbitzuu

10 Che gulujx reni'c, gule Jesús gayonbitzuu bejn, baxhalnireni tio'pgajreni te basnijdnireni lojni loj reguejdx cadro nanab tedni. **2** Räjpní lojreni:

—Guliipacni, cayacduxh cose'ch, niluxh guxii najc rebejn ni gun dzuun gutie'nini. Ni'cni colguiniab lo baxhuaan xten cose'ch te guxhalni xhidajlru bejn ni gun dzuun gutie' xcose'chni. **3** Colchäj la'tu; colhuii xho ruxhalä la'tu si'c xiil galäi recuyo'l sa'csi sunnäjreni la'tu si'ctisni rlajzreni.

4 Na'c chanätu ngodx, niclaza guijxh, niclaza xcura'chtu, luxh na'c sudxitu guininäjtu bejn lo nejz. **5** Cheni jiu'tu roliz te bejn, ganiddoo colye'tz: "Sucuedxilajz reni rbäjz ree." **6** Palga najcni te bejn ni rdxaglajz yärlbecdxilajz sia'n xcärbecdxilajz ro'c, luxh palga dini gac, sibi' xcärbecdxilajztu

lojtu. ⁷Coljia'n lagajc rolijz bejn cadro guidzujntu. Ro'c coltajw, colyä'za xhitis ni guniidxreni, sa'csi nani rujn dzuun, riäjl xca'ni xcuent dzuunga. Coljia'n tejtis lajt dxejtis ni chutu lo guejdxga. ⁸Xhitis te guejdx ni jiu'tu, palga jiureni la'tu, colgajw xhitis ni guniidxreni lojtu. ⁹Colgusiajc rebenracxhuu ni yu' ro'c, colye'tz lojreni: "Abidzujngajxh xcälrnibee Dios." ¹⁰Palga jiu'tu te guejdx cadro di rlajzreni gucuadiagreni xtiidxtu, colrii lo nezyuj, ro'c colye'tz lojreni: ¹¹"Guxhuj xten lajdxtu ni rcaj ni'nu, rudzu'nuni nez lojtu si'c te seen sa'csi ditu nililajz xtiidxnu. Colgacbee dee, abidzungajxh xcälrnibee Dios lojtu." ¹²Ni'cni rniliápac lojtu, che gac fis xten Dios, nalasru gac fis xten Dios lo guejdxga loj ni gujc guedx Sodoma ni guyu' galoo.

Reguejdx ni di niu xtidx Jesucrist

(Mt. 11:20-24)

¹³Räjpzani:

—iProbe'tu ben guedx Corazín! iProbe'zatu ben guedx Betsaida! Paru nuhuii rebenzijt ni gubajn guedx Tiro näjza Sidón remilaagwr ni benä nez lojtu, pet gucli nusiechljazreni, niajcwreni ladnagas, nibejzareni lo cobdäj si'c te seen abasiechljazreni. ¹⁴Che gun Dios fis restojl rebejn guedxliuj, guxiiru gac xfiis Dios lo rebenzijt ni gubajn guedx Tiro näjza Sidón. Fisroru gun Dios reguedx Corazín näjza Betsaida. ¹⁵Luxh luj guedx Capernaum, rchalolu siäjslu xhaguibaa, alga siajblu gabijlli, cadre gaclu fisro xten Dios.

¹⁶Rajpzani lo rexpejnpacni:
—Ni riu xtiidxtu, laa xtidxä ni riuni. Nani di jiu xtiidxtu, laa xtidxä ni dini jiu. Luxh ni di jiu xtidxä, laa xtiidx ni baxhal narä ni dini jiu.

Rbi' regayonbitzuu

¹⁷Che gubi' regayonbitzuu bejn nani baxhal Jesús, rbaduxh lajzreni, räjpreni:

—Dad, näjza rebendxbab rusobdiajg xtiidxnu che rusä'ltnu lajlu.

¹⁸Räjpx Jesú lojreni:

—O'n. Ni'cni narä bahuiä che gunijt xcälrnibee bendxbab, bitejbni xhaguibaa si'c bianij xten guzii. ¹⁹Colgacbee. Narä runidxä yälrnibee lojtu te guläjtu yejc bäl näjza yejc naxejb; runidxäza yälrnibee te guntu gaan lo xcälrnibee bendxbab. Xhetliidi gun daan la'tu. ²⁰Na'c guibalajztistu sa'csi rusobdiajg rebendxbab xtiidxtu; colguibalajzru sa'csi acuaj lajtu lo xquijtz Dios xhaguibaa.

Bibalajz Jesús

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹Lagajc dxejc bibalaznäj Jesús Sprit Dxan xten Dios, dxejc räjpni lo Dios:

—Rliä'pä xpala'nlu Xtadä ni rnibee xhaguibaa näjza guedxliuj, sa'csi bacua'tzlu xnezyujlu lo reben nanduxh, per baluiliu xnezyujlu loj rebejn ni najc nadolajz si'c te biuxbäz. O'n, Xtadä, sa'csi si'c rlajzlu gunlu.

²²'Guiraa recosre abaniidxlu loä Xtadä. Dadtis najn chuni'c najc Xi'nni, rutru najndi chu najcni. Rutza najndi chuni'c najc Guejblu

Xtadä, xtebtis narä ni najc Xi'nlu, con rebejn ni rlazä gumbee luj.

²³Dxejc bahuii Jesús loj rexpejnpacni, räjpni lojtsreni:

—Chicbaa la'tu näjza renani ruhuii guiraa nani cahuilojtu.

²⁴Sa'csi rniliä lojtu, balti redade' ni gunii xtidx Dios galoo, baltiza rereii rlajz nuhuiireni guiraa ni cahuilojtu, niluxh direni nuhuiini. Rlajzremi niejn diajgreni rediidxre ni cayejn diajgtu, luxh di diajgreni niejnni.

Xcuent te benhuen ni siääd Samaria

²⁵Dxejc huisulii te mastr xten leii, huininäjni Jesús, rlajzni nuxhiidni Jesús lo xtiidxni, gunabdiidxni lojni:

—Dad, Mastr, ¿xhini'c nanab gunä te guibannää Dios par tejpas?

²⁶Sas räjp Jesús lojni:

—¿Xhini'c caj lo guijtz xten leii?
¿Xho rolluni?

²⁷Dxejc badzu'ni diidxre, räjpni:

—Chanälajzlu Dad, Xtioslu guideb lastoolu, guideb xaimlu, guideb xtiplu, näjza guideb xcäriejnlu. Huinälajzza resa'lü si'ctis ni sanälajzlu lagajc luj.

²⁸Dxejc räjj Jesús lojni:

—O'n, laaca rudzu'lü diidx. Palga gunlu si'c, sajplu yänabajnre.

²⁹Per mastr xten leii, rlajzni nidedbiani ni'cni gunabdiidxni loj Jesús räjpni:

—¿Chuni'c najc resa'ä?

³⁰Dxejc räjp Jesús lojni:

—Te ben laadxnu birii guedx Jerusalén, sääni guedx Jericó. Dxejc lo nezyuj biricaj gaii gubaan, gulajnreni guiraa xhixtenni, näjli xhajbni ni najcwni. Sas gudijnrenini, basa'nrenini ro'c,

guxii cayäadx nugu'trenini.

³¹Gudejd te bixhojz ni siääd laadxnu, sazaj lagajc nezyujga, cheni bahuiini lojni, alga gudejdni stee laad, sätini. ³²Gudejdza te levita, bejn ni rujnza dzuun neñ guidoo. Che bidzujnni cadro naga' bejnga, gudejdni stelaad, sätini.

³³Dxejecti te ben Samaria, lajni sääni biaj, gudejdni nezyujga, bidzujnni cadro naga' bejnga. Che bahuiini lojni, balaslajznini.

³⁴Gubigni loj bejnga, basälni se't näjza bin loj bejn ni nadxälguijdx, dxejc batejbnni te la' lajd. Dxejc bascuijbnini dejtz lagajc xmanni, huinänini cadro rudedlaereni yu', ro'c cuanäjnini. ³⁵Che bara yääl, guläani tio'p meel badeedni lo baxhuaan yu'ga. Dxejc räjpni: “Cuanälala bejne; palga gunijtrulu, siguixätini lojlu che guibi'ä.”

Sätini.

³⁶Dxejc räjp Jesús lo mastr xten leii:

—¿Chu tej lo guidxon rebejnga najc si'c sal' xten dade' ni biajb ladznaa gubaan?

³⁷Dxejc räjpni loj Jesús:

—Ni balaslajz bejnga.

Dxejc räjp Jesús lojni:

—Huij te sigajcza chayejnlu.

Bidzujn Jesús roliz Mart näjza Marii

³⁸Lajni huinuu xnezyujni, bidzujnni te guejdx. Ro'c bidxaagni te gunaa ni laa Mart ni huinänini rolizjni. ³⁹Yu' te bälj Mart ni laa Marii, luxh laani gurejni cuä' ni' Jesús te cacuadiajgni xtiidxni.

⁴⁰Mart cagusquejnni cayujnni xhi gaurenii. Sas gubigni loj Jesús, räjpni lojni:

—¿La dilu jiu rusanxteb bälä narä te xtebä cayunä remandaad? ¡Gojs lojni gacnäjni narä!

⁴¹Dxejc rájp Jesús lojni:

—Mart, Mart, cayuduxhlu yärsia!, riulu xhidajl cos, ⁴²luxh yu' tejtis ni nanabpac. Agule Marii ni najc huenru, rut sajcdi gudzucajnini lojni.

Ruluii Jesús xho guiniabni lo Dios

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

11 Te huält cabedx-canab Jesús loj Xtadni Dios, suga'ni te lajt. Che gulujx cabedx-canabni, gunii te xpejnpacni lojni, rájpni:

—Dad, baluuii nurnu xho cuedx-guiniabnu lo Dios, si'c baluui Juan ni batiobnis rexpejnpacni.

²Dxejc rájp Jesús lojreni:

—Che cuedx-guiniabtu lo Dios, scree colñni:

Xtadnu ni yu' xhaguibaa, suchä'p xpala'nlu, sujiääd xcälrnibeelu.

Sugac si'ctisni rlajzlu gac lo quedxliuj si'cpac rajcni xhaguibaa.

³Guira dxej baniidx xcu'nnu si'ctis ni rquiinnuni.

⁴Basiäjl lajzlu redojl xtenuu si'cni riäjl lajznu redojl ni rujn rebejn loonu.

Na'c gusaanlu jiajbnu lo xcälrnibee bendxbab.

Baslaa nuurnu lo dojl.

⁵Dxejc rájpza Jesús lojreni:

—Paru tejtu yu' te xamiigwni, luxh guidzujnni rolizjni garol yääl, gäbni: “Xamigwä, banidxlaa chon yätxtiil, ⁶sa'csi bidzujn te xamigwä rolizä ni bazaj biaj, luxh xhet ra'pädi te gudedä xhi gauni.”

⁷Xhixh sinii ni naga' nen xyu'nii, gäbni: “Na'c riädtie'chlù bacal loä. Niäu rolä! luxh rexí'nä naga' cuä'ä, digacdi chästieä te gunidxä xhi gunidxä lojlu.” ⁸Rniliä lojtu, mase dini chaste te gudeednini sa'csi najcni xamiigwni, sistieni, sudeedni nani rquiintismi te na'cru gutie'chni bacalni. ⁹Sigajcza rniä lojtu, palga guiniabtu xhi guiniabtu, sica'tuni. Palga chatiiltu xhi chatiiltu, sidxältuni. Palga chasejztu rolä!, suxhalreni rolä! lojtu. ¹⁰Sa'csi chutis ni rniab, rca'ni nani rniabni; chutis ni rguil xhi cos, rdxälnini; nani rusejz rolä!, suxhalzareni lojni.

¹¹Paru tejtu ni najc dad, jiääd te xi'ntu guiniabni te yätxtiil lojtu, ñla sudeedtu te guij, ä? O palga guiniabni te bäjl, ñla sudeedtu te bäl, ä? ¹²O palga guiniabni te tzutbeit, ñla sudeedtu te naxejb, ä? ¹³Palga la'tu, ni najc bendojl, rajc rudeedtu cossa'c loj rexí'ntu, aticaxh Dios ni yu' xhaguibaa sudeedni Sprit Dxan xtenni loj renani rniabni lojni.

Rucuaquijreni Jesús, rniireni rajpni

yälrnibee xten bendxbab

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴Gulää Jesús te bendxbabgop lastoo te bejn. Che birii bendxbabg lastoo bejnga, guslogajc canii bejnga, dxejc bidxeloduxh reben xhidaalga. ¹⁵Dxejc yu' reni rájp:

—Niguiire rbää rebendxbab con yälrnibee xten Beelzebú ni rnibee loj rebendxbab.

¹⁶Sgaiireni rlajz guquilrenini, ni'c canabreni gunni te seen ni siääd xhaguibaali. ¹⁷Niluxh laani gucbeeni xhi xhigab cayujnreni dxejc rájpni lojreni:

—Xhitis gubieer ni rlia' sa'ni lo sa'ni, luxh tilnäj te cuaani stee cuaaga, di gaclaa sinijt gubierga lo guedxliuj. Palga te famil rdilnäj lagajc sa'ni, di gaclaa sinitloj familga. ¹⁸Palga guiliä' sa' rebendxbab, ḥxho mood chanuu xcälrnibeereni? Dee rnäi sa'csi la'tu rnitu narä rbäärebendxbab con lagajc yälrnibee xten Beelzebú. ¹⁹Palga si'c najcni, ḥchuni'l rudeed yälrnibee loj rexpejntu te rbääreni bändxbab? Lagajc laareni rului xhet laadi rujntu xhigab. ²⁰Palga narä rbäärebendxbab con xcälrnibee Dios, ni'l cni rului lojtu abidzujn xcälrnibee Dios lojtu.

²¹'Cheni suga' te bändaan, ca'ni guuib, canäjni rolizzni, rutliidi ruhualди rehxixtenni. ²²Niluxh che jiääd stee ni nadipru lo bändaanga, rudyagdzilnini, rujnni gaanni, dxejc ruzducajni xquibni ni badeed yälbändaan lojni, dxejc sajc chanäni guiraa rehxixtenni. ²³Reni xhet yu'di xlädä, rdxelchreni loä. Ni di gutopnäj narä, rutie'chni.

²⁴Räjpnani:

—Cheni rii te bändxbab nen lastoo te bejn, ricansajni nez lo reyubijdz, caguilni cadro gusilajzni. Che cad rdxäldini, rujnni xhigab, naani: "Guibisacä rolizä cadro biriä."

²⁵Cheni guibi'ni, rdxälñi lastoo bejngä si'c te yu' ni entis gulujx bilioobni, suchesa'cni. ²⁶Dxejcti rixiini sgajdz bändxbab ni rujnru latsiaj lojni. Dxejc riu'reni neñ lastoo bejnga, dxejc nalaasru ria'n neñ lastoo bejngä, dxejc nalaasru ria'n bejngä loj ni gujcnii galoo.

Chicbaa renani riu xtidx Dios

²⁷Lal ni canii Jesús rediidxre, te nane' ni yu' lo rebeñ xhidaalga dipli guniini, räjpnani:

—iChicbaa nan ni biädnälu guedxliuj! Chicbaaza nani baslaa luji.

²⁸Luxh laani räjpnani:

—Xhet si'cdi najcni; chicbaaru rebejñ ni rucuadiajg xtidx Dios, ni ruzoobza xtiidxni.

Rebenguijdx rniab te milagwr si'c te seen

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹Sanuutis cadojp rebejñ gabi Jesús, dxejc guslojni caniini, räjpnani:

—Rebejñ ni yu' naj benguidxduxhreni, rniabzareni te milaagwr si'c te seen; niluxh xhetru seendi fiireni, seentis xten Jonás, dade' ni gunii xtidx Dios galoo fiireni. ³⁰Lagajc si'c ni gujc Jonás te seen loj rebejñ guedx Nínive, si'cza narä, Xi'n Dios ni gujc Niguii, gacä te seen lo rebejñ ni nabajñ naj.

³¹Cheni guidzujn dxej ni gac fis sistie te nane' ni gujc rein lo reyuj ni tre' ladbäjgw, sucuaquijni rebejñ ni tre' guedxliuj naj sa'csi laani biriini zitduxh te bacuadiajgpacni yälnajn xten Salomón. Ree suga' galäitiu tej ni sacduxhru lo Salomón, ³²luxh ditu chalilajz xtiidxni. Rebejñ ni guläjz guedx Nínive sisiunäj rebejñ ni nabajñ naj neñ redxej ni gac fis. Dxejc sucuaquijreni rebejñ ni nabajñ naj sa'csi laareni, che huinäli Jonás xtidx Dios lojreni, basiechlajzreni, basa'nreni xtojreni. Ni suga' lojtu naj sajcruni lo Jonás, niluxh ditu jiu xtiidxni.

Ni rusanij xcäriejn bejn

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³Räjpnani:

—Rut rucuaguijdi te bajl, te gusujnini te lat xhiga'tz, niclaza nen te caj. Susujni bajlga jiaa te rajc ruhuisa'c chutis ni riu' nen yu!. ³⁴Balojlu najc si'c bajl xten xcäriejnlu. Palga ruhuisa'c balojlu, guideb xcäriejnlu yu' si'c bianij. Palga rajc balojlu dilu fisa'c, guideb xcäriejnlu yu' si'c lo nacäjy. ³⁵Gunatiro te di gac xpianijlu yäl_nacäjy. ³⁶Palga guideb xcäriejnlu yu' bianijtis, xheti te lajt nacäjy, sajc fisa'clu guira'ti, si'c najc che rusani te bajl nen yu!.

Rucuaquij Jesús refarisee näjza rebejn ni najn leii

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷Che gulujx gunii Jesús, biädgajñ te farisee Jesús chääni rolijzn te chatajwni. Sä'tireni. Che biu' Jesús, gurejni lo mex. ³⁸Bidxeloj fariseega sa'csi dini niguib ñaani si'cpac caj lo xleii Moisés gunreni te gaurenai, sa'csi rujnreni xhigab si'c racnayareni lo Dios. ³⁹Dxejcti räjp Jesús lojni:

—La'tu ni najc refarisee, rguiibtu nez dejtz te bas näjza te pla't, niluxh la'tu guidxa lastootu yälgubaan näjza yällatsiaj. ⁴⁰iBen nadduxh! ¿La ditu gacbee? Nani benchee dejtzni, bencheeza nenni. ⁴¹Colyajc nadolajz, colyacnäj rebejn con ni rniitu, dxejc guiraa recos sajc naya par la'tu.

⁴²'iProbe'zatu, ben farisee! Rudeedtu lo Dios tej lo tejga tzuu ni rajptu: rudeedtu bedzxtiil näjza ruud, näj guiraa recuane' ni rajptu lo le', niluxh ditu jiu xcälguxhtis Dios näjza xcälrinälajz Dios. Dee nanab guntu ganid, luxh na'cza

gusaantu guntu ni alacayujntu par Dios.

⁴³'iProobza la'tu reben farisee! Rchaglajztu rbejtu lo reyagxhil xten rebejn ni sajc neñ reguidobäz; rchaglajztu saru rnii rebejn "xchan Dad" lojtu che rijtu lo guii.

⁴⁴'iProbe'zatu! La'tu najctu si'c rebaa ni di guzen, rsiaj rebejn yejc cadro naga'reni luxh direni gan.

⁴⁵Dxejcti badzu' tej rebejn ni ruluii leii diidxre lojni, räjpni:

—Dad mastr, che rniilu rediidxre, rniyajlu nuurnu.

⁴⁶Dxejc räjp Jesús lojreni:

—iProbe'za la'tu rebejn ni ruluii leii! Sa'csi rnibeetu gun rebejn recos naganduxh ni najc si'c te cargw naduxh ni di gacdi guu bejn. Luxh la'tu di rlajztu faltuni nicla con te biciuenabäztu.

⁴⁷'iProobzatu! Sa'csi runcheetu xpaa redade' ni gunii xtidx Dios galoo, luxh najctu rexajg renani bagu't redade'ga. ⁴⁸Ni'cni najnpactu xhi gusajcreni, rchaglajzzatu redzuun ni bejn retroxtadgoldootu; si'cza gunnäjtu narä sa'csi laarenai bagu'treni redade'ga, dxejc la'tu runcheetu xpaareni.

⁴⁹Ni'cni gunii Dios, sa'csi yuduixh xcälnajnni, räjpni: "Suxhalä renigui ni guinii xtidxä näjza reapost, luxh sugu'treni gaiireni, susacsízareni sgaiireni." ⁵⁰Loj rebejn ni nabajn ñaj siniaj Dios gudeedreni cuent xcient xtiejn guiraa redade' ni gunii xtidx Dios ni bagu'treni cheni guc-cheeli quedxliuj. ⁵¹Guislojni xtiejn toAbel, näjza xtiejnli Zacarías ni bagu'treni galäii nez lodxan neñ guidoro. Ni'cni rniä lojtu, siniaj Dios cuent

xtén xcälgujt guiraareni loj rebejn ni nabajn nąj.

⁵²'i Probe'za la'tu, rebejn ni ruluii leii! Sa'csi rniitu la'tistu rajptu yälnajn, luxh di rlajztu chalilajztu xtidz Dios, dizatu gusaan chalilajz rebejn ni rlajz chalilajz xtidz Dios.

⁵³Cheni räjp Jesú rediidxre, bidxe'ch rebejn ni ruluii leii näja refarisee lojni. Dxejc guslojreni canabdiidxreni xhidalduxh diidx, ⁵⁴te cagula'tzreni don la sajc guiga'n'i lo xhitis te diidx ni guiniini.

Jesús ruluii xcuent levaduur

12 Lal ni caniini, bidojp xhidajl mił bejn ro'c, calaro'li sa'reni. Dxejc gusloj canixgaa Jesú loj rexpejnpacni, räjpni lojreni:

—Colnati levaduur xten refarisee, rusgueereni rniitisreni xhidajl diidx luxh direni gunni. ²Sa'csi xheti xhi niäu lojni ni di guxal lojni luxh xheti xhi naga'tz ni di jienloj. ³Ni'l cni guiraa ni guniitu lo nacäyj, sienñi lo bianij xten dxej. Luxh ni gunii xhiga'tz tu neñ reyu' ni niäudzu'tz, sibedxa'renini rediidxga yejcli reyu'!

Chuni'c nanab guidxejtu

(Mt. 10:28-31)

⁴Räjpzani:

—Rniä lojtu, xamigwä, na'c guidxejtu rebejn ni sajc ju't tiejxhtu, dxejc xhetru sajedi gunreni. ⁵Guiniä lojtu chuni'c nanab guidxejtu. Colguidxejb nani che abadzucajni yälnabajn rajpni yälrnibee gusälni la'tu gabijl

lo bajl ni cayejc par tejpas. Ni'csii colguidxejb.

⁶'Anajntu sajc jio' gaii mane' tio'p melbäz, luxh di Dios jiällajz nicla tej remane'ga. ⁷Rexquidxejctu abigab tebgajni. Na'c guidxejtu; la'tu sajcrutu loj xhidajl remane'ga.

Reni riembee Jesús nez loj rebejn

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Räjpzani:

—Rniä lojtu, guiraa rebejn nani rcäjp rililajzni xtidzä nez loj rebejn, narä Xi'n Dios ni gujc Niguii sicäpä najcni xpenä nez loj rexangl Dios.

⁹Luxh reni di guicäjp rililajzni xtidzä nez loj rebejn, sigajcza sunnäáni nez loj rexangl Dios xhaguibaa.

¹⁰'Chutis ni guinii te didxnaj xcuentä, susiäjllajz Dios laani. Niluxh chutis ni guiniyaj Sprit Dxan xten Dios, di Dios gusiäjllajz xtojlni.

¹¹'Cheni chanäreni la'tu nez loj reben guidobäz o nez loj reguxhtis, na'c guntu xhigab xhi gudzu'tu diidx o xhini'c guniitu, ¹²sa'csi che guidzujn or ni guniitu, Sprit Dxan xten Dios suluiini xhini'c guniitu.

Reyälnasa'c rusajb bejn neñ dojl

¹³Te niguü ni nadxaag rebejn xhidaalga räjpni loj Jesú:

—Dad, Mastr, gojs lo betzä guniidxni gala' xhixtenä ni basa'n toxtadnu loonu.

¹⁴Dxejc räjp Jesú lojni:

—Dade', čchuni'c gule narä gunä yälguxhtis o gacä abogaad lojlu, ä?

¹⁵Dxejc räjpsac Jesú lojreni:

—Colnatiro, colgantzu' te di rlajztistu ga'ptu yälnasa'ctis sa'csi

xcäl nabajñ bejn dini gac yälrajptis xhidajl xhi cos.

¹⁶Dxejcti bij Jesús te cuent, räjpni lojreni:

—Guyu' te ben rapduxh. Racduxh cose'ch lo rexcäljni. ¹⁷Dxejcti gusloj bejnni xhigab: “¿Xhocha gunä? Dina gapä cadro cucheä recose'ch.” ¹⁸Sas bejnni xhigab: “Ananä xhini'c gunä. Gudzulä reyu' cadro rgucheä recose'ch, te gustiobä reyu'ga, te ro'c cucheä guiraa recose'ch näjza rexhixtenä.” ¹⁹Dxejcti siniä lo lastoä: “Lastoä, agulucheelu xhidajl xhi cos, sajlni xhidajl ijz. Basilajz naj, gudajw, gu', bibalajz.” ²⁰Dxejc räjp Dios lojni: “iBen najd! Lagajc guxhijñre siniabä xaimlu. ¿Dxejca? ¿Chu xca' guiraa recos ni gulucheelu?” ²¹Si'c sisiajc guiraa rebejn ni rguiiltis xcäl nasa'creni lo guedxliujre, niluxh xhet rajpdireni loj Dios.

Rcanäj Dios rexi'nni

(Mt. 6:25-34)

²²Che gojl stera't, räjp Jesús loj rexpejnpacni:

—Ni'cni rniä lojtu, na'c rujntu xhigab xcient xho guibajñtu o xhini'c gautu te guibajñtu, niclaza xcient lajd ni gacwtu. ²³Yäl nabajñ sajcruni lo yälrajw; tiejxhni sajcruni lo lajd ni rajcw bejn. ²⁴iColhuii rebaloo! Direní cue'c binij, dizarení gutojp cose'ch, dizarení ga'p nicla yu' nicla te cadro chuchee cose'ch, per rudeed Dios xhi rajwreni. ²⁵Luxh ¿Chu tejtu palga runduxhni xhigab sajc tioobruni sgarol metr? ²⁶Palga di gacdi guntu nicla te cosbäz, ¿xhicuent ru'tu yärsia' xcient xhi stee cos?

²⁷'iColhuii xho rga' reguino'ch! Direní gun dzuuñ, dizarení gun lajd lo dzujb, luxh rniä lojtu, nicla rei Salomón con guiraa xcäl nasa'cni, dini nisiuchee si'c rsiuchee reguiga. ²⁸Palga rusuchee Dios recuaan ni rga' lo niaa, ni rial nadxej, luxh guixee-huijdx, che agubijdzni, rejcní lo däj, aticaxh Dios suniidx xhi gacw la'tu, ibejn nani guxii rililajz! ²⁹Ni'cni rniä na'c runtejtu xhigab xho quilltu xhini'c gautu, xhini'cza yätu, na'c chutistu yärsia!. ³⁰Si'ctis rujn rebenguedxliuj guideb xtijpreni rguilreni rexhicosre. Niluxh xtadtu ni yu' xhaguibaa anajnni xhini'c rquiintu. ³¹La'tu colquilltis xcäl rnabee Dios, dxejcti laani suniidxzani guiraa recos ni rquiintu.

Yäl nasa'c ni yu' xhaguibaa

(Mt. 6:19-21)

32 Räjrzani:

—La'tu ni najc rexilää, na'c guidxejbtu, sa'csi rbaali lajz Dios, aguleni la'tu te la'tu guntu yälguxhtis lo xcäl rnibeeni.

³³Colguto' xhixtentu, colgudeedni loj rebejn ni caquinduxhni, te si'c guntu te bols ni di jiuixh, te chu yäl nasa'c neñni xhaguibaa cadro di gubaan jiu' niclaza xcabäj rexhicos.

³⁴Sa'csi cadro rajptu xcäl nasa'ctu, ro'cza yu' lastootu.

Nanab susiñtu

35 Räjrzani:

—iColsusin! iColhualguij rebajl!

³⁶Colujn si'c remos ni cabätz guibi' xlamreni ni sää te sa', te cheni guibi'ni guxhalgajcreni rolä!. ³⁷Chicbaa remos ni susiñ che

guibi' xlamreni. Rniliápac lojtu, lagajc xlamreni sajcwni xhajbni sibe'cni rexmosni lo mex, dxejc lagajc laani sudeedni xhi gaurení.

³⁸Mase guidzujnni garol yääl, mase guidzujnni cäjyru, palga guidxälñi arexmosni susin, ichicbaa remosga!

³⁹Colyacbeepac, paru gacbee baxhuaan xten yu' xhi or guidzujn gubaan rolijzni, dini gusaan guxhalreni rolijzni te cuanreni xhixtenni. ⁴⁰Näjza la'tu colsusin, sa'csi or ni ditu gun xhigab jiäädni, sidzujn Xi'n Dios ni gujc Niguii.

Te mos guijdx
(Mt. 24:45-51)

⁴¹Dxejc gunabdiidx Pedr lojni, räjpni:
—Dad, ¿la lootisnu ruylu cuentre o la najcni par guiraa rebejn?
⁴²Dxejc räjp Jesús lojreni:
—¿Chuni'c najc mos hueen, mos nasin, ni russannäj xlamni guiraa rexmosni te gudeedni xhi gaurení che gal oor, ä? ⁴³Chicbaa mosga palga laaca cayujnni che guibi' xlamni. ⁴⁴Rniliápac lojtu, lamga sudeed guiraa rexhixtenni te xcanäj mosgani. ⁴⁵Per palga gun mosga xhigab nen lastoomi: “Saclaa guibi' xlamä”, sas guislojni gusacsíni resamosni, gunaa sigajc niguui, dxejc guisloj gauni, yäni, soozni; ⁴⁶sibi' xlamni te dxej ni xhet cabäjzdinini, or ni dini gun xhigab guidzujnni. Dxejc sii sudeedni te castigwro lojni, sutiajlni te duu dejtzni dxejc sinibeeni jiini, guidxaagni rebejn ni di gusobdiajg diidx.

⁴⁷'Mosga ni nahn xhini'c rlajz xlamni gac, luxh dini susin, dizani

guzoob xtiidxni, sutiajduxhreni duu dejtzni. ⁴⁸Niluxh mos ni di gan xhi rlajz xlamni gac, ni'c rujnni redzuun ni di xlamni guidxaglajz gac, guxiuru castiigw gacni. Reni rca' xhidajl, xhidajlza riäjl gudeedreni; loj reni rca' yälrnibeduxh, xhiroobza sinabni lojni.

Rlia' Jesús bejñ lo sa'ni
(Mt. 10:34-36)

49 Räjpza Jesús:

—Narä biälä te gucuaguiä guedxliujre; imalaii alagusloj cayejcn! ⁵⁰Niluxh nanab tedä te yälrobnis ni säloj te trabajwduxh, ni'c cayuduxhä yärsia' cheni chale'lini. ⁵¹La rujntu xhigab biälä te jiädnää yälrbedxi loj guedxliuj, ä? Rniä lojtu, dini gac si'c. Alga biälä te guilia'ä bejñ lo sa'reni. ⁵²Silia' sa' te famil; loj gaiireni, sidxe'ch chonreni loj tio'preni, luxh tio'preni sidxe'chza lo chonreni. ⁵³Silia' sa'reni; sidxe'ch dad lo xingaanni, luxh xingaanga sidxe'chza lo xtadni; nane' sidxe'ch lo xindxa'pni, luxh xindxa'pga sidxe'chzani lo xnanni; nansuegr sidxe'chni lo xculijzni, luxh gulijzga sidxe'ch lo xnansuegrni.

Reseen xten retiemp
(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴Caniiza Jesús lo reben xhidajlga, räjpni:
—Cheni rhuiitu räjs reza nez lad jiät, rniitu: “Siajb nisguij.” Luxh riajbni. ⁵⁵Che rbi' bej nez lad danbagw, rniitu: “Sacnalaa nadxej”, luxh si'c rajcni. ⁵⁶iBejñ ni rusguee! La'tu racbeetu xhi säloj reseen ni

rien lo guedxliuj näjza xhaguibaa,
xhicuent ditu gan xhi säloj retiemp
ni dxunnu naj, ä?

**Basiäjl diidx con rebejn ni rdxe'ch
lojlu**

(Mt. 5:25-26)

57 Räjzpzani:

—¿Xhicuent ditu quiil lagajc la'tu xhini'c najc hueen, xhini'c najc laaca te gun tuni? ⁵⁸Sa'csi palga yu' chuni'c chale'c xquejlu lo guxhtis, lalni sanäni luj ro jusgaad, basiäjl diidx con laani lo nejz, te na'c chanäni luj lo reguxhtis, sa'csi dxejc reguxhtis suteedreni luj lo reguixhajg te gusäureni luj nen latzguiib. ⁵⁹Luxh rniä lojlu, dilu guirii ro'c hasta gusa'l u quiixlu guiraa lojreni.

Colgusiejch lajztu te di guettu

13 Lagajc dxejc, gubig gaii reni huisa'nreni diidx loj Jesús xcient gaii ben Galilee ni bagu't Pilat nen guidoo, bagu'chni xtiejnreni con xtiejn reman ni siädnäreni si'c gojn lo Dios. ²Sas räjp Jesús lojreni:

—¿La rujntu xhigab si'c gusajc rebejn Galileega sa'csi najcrurení bendojl lo rebejn lajdxreni? ³Narä rniä, dini gac si'c. Palga di'tu gusiechlajz sigajcza sejt guiragajctu. ⁴O xcient guitzunbichoñ rebejn nani gujt che gubixh te or ni laa Siloé yejcreni, ¿La rujntu xhigab najcrurení ben dojl lo rebejn ni rbäjz guedx Jerusalén, ä? ⁵Narä rniä, dini gac si'c. Palga di'tu gusiechlajz, sigajcza sejt guiragajctu.

Xcient te yag iigw

⁶Dxejcti gusloj bij Jesús te cuent ni ruluiini lojreni, räjpni:

—Te dade' gojp te yagiigw ni basujni lo xyujni. Sas huhiuiini don la caj ninejxh lojni. Luxh xhet ninejxhdi bidxälni. ⁷Dxejc räjpni loj bejn ni canäj xyujni, agujc chon ijj siädtilä ninejxh lo yajgre, luxh xhetini. Batin yajgre. iXlia'si sujni lo yuj! ⁸Luxh xmosni räjp lojni: “Dad, basaanni steb ijj, guslaå yuj ni'n'i, gusläå abonni. ⁹Palga xcaj ninejxh lojni steb ijj, laaca, palga dini xcaj, dxejc guitinnuni.”

Rusiajc Jesús te gunaa

¹⁰Te dxej ni rusilajz rexpejn Israel caguluii Jesús nen te guidobäz.

¹¹Ro'c suga' te nane' ni agujc tzunbichoñ ijj racxhuuni. Ben_dxab caguscoodni, niluxh di gacdi suliini. ¹²Che bahuii Jesús lojni, gurejdxnini, dxejc räjp Jesús lojni:

—Gunaa, abasaan yälguidxga luj.

¹³Che basujni naani yejcní, lagajc dxejc gujc gusuluii nane'ga. Dxejc guslojni calä'pni xpala'n Dios. ¹⁴Luxh dade' ni rnibee guidobäz bidxe'chni sa'csi basiajc Jesús nane'ga che najcni dxej ni rusilajzreni, ni'c gusloj cayäjpni loj rebejn:

—Xho'p dxej sajc gun bejn dzuun; nen redxejga sajc jiäädtu te jiajctu, per na'c jiäädtu dxej ni rusilajz rexpejn Israel.

¹⁵Dxejc badzu' Jesús diidxre, räjpni lojni:

—iBen rusguee! ¿La di chutis tejtu guxhec xconni o xpurni te chanänini yäni nis, mase najcni dxej ni rusilajz bejn, ä? ¹⁶Luxh nane're najc te xagdoo toAbram, nani numbee Dios, ni agujc tzunbichoñ ijj baliib ben_dxabni, elá

digacdi guixecni lo xcälguijdxni mase najcni dxej ni rusilajz bejn, ä?

17 Che gunii Jesús rediidxre, bianxtujy rebejn ni rdxe'ch loj Jesús, luxh rebeñ xhidaalga cabalazduxhreni sa'csi cayujn Dios redzunro nez lojreni.

Xcient bedz muxhtas

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

18 Ni'cni räjp Jesús lojreni:

—¿Xhocha najc xcälrnibee Dios? ¿Xhicha cojn guiniä najcni tebloj? **19** Najcni si'c te bedz muxhtas ni rbe'c te bejn lo xyujni. Luxh che guiroobni, rajcni te yagro. Dxejc riääd remane' ni rutajt siädyunchee xpitääzni loj rexhajcwni.

Xcient cojb ni rusaguij

(Mt. 13:33)

20 Guniiza Jesús stehuält te gacbeereni xho guire'ch rextidx Dios. Räjpni lojreni:

—¿Xhicha cojn guntebloä xcälrnibee Dios? **21** Najcni si'c levaduur ni rugu'ch te gunaa lo chon mediid arin, luxh rusaguijni guiraa cojbga.

Dää rolä' cadro jiu'ni xhaguibaa

(Mt. 7:13-14, 21-23)

22 Huinuu Jesús xnejzni sääni guedx Jerusalén. Lalni sadejdni reguejdx näjza rerench caguluiini rebejn. **23** Dxejc gunabdiidx te bejn lojni, räjpni:

—Dad, ila guxii najc rebejn ni calaa loj rextojlreni, ä?

Dxejc räjpni lojreni:

24—Dää rolä' cadro jiu' bejn xhaguibaa. Ni'cni coltip lajztu te jiu'tu ro'c, sa'csi xhidajl bejn rlajz

jiu'reni ro'c, niluxh direni gun gaan. **25** Cheni abasäu baxhuaan xten yu' rolä!, dxejc la'tu ni suga' detz yu' guisloj gusejstu rolä!, guiniitu: "Dad, baxhal-laa rolä!", dxejc laani sudzu'ni diidx, siniahi: "Dina ganä caro siäädtu." **26** Dxejc guislojtu guiniitu: "Bidxunnäänu, bidaunäänu, bidunnäänu luj, baseedlu nuurnu lo xnezyuunu."

27 Dxejc siniahi lojtu: "Rniliä lojtu, dipacnä gumbeä la'tu. Coljjij guiraatu, benlatsiaj." **28** Dxejcti sonduxhtu, chubejli läjytu che fiitu abiu' toAbram, con toIsaac, con toJacoob, näjza guiraa redade' ni gunii xtidx Dios, suga'reni lo xcälrnibee Dios xhaguibaa, luxh la'tu di gadci jiu'tu. **29** Dxejga sidzujñ xhidajl benzijt ni siääladjiaa, ladjiät, labäjgw, näjza ladbee, te jiu'reni lo xcälrnibee Dios xhaguibaa, ro'c sibejzareni lo mex. **30** Luxh yu' reni rujntu xhigab guxii sajcreni naj, sacduxhreni dxejc. Yu'za reni rchalotu sacduxh naj, xhet sajcdireni dxejc.

Jesús biin xcient guedx Jerusalén

(Mt. 23:37-39)

31 Lagajc dxejga, bidzujñ gaii refarisee, räjpreni lojni:

—Huij, biunejz ree, sa'csi Herodes rlajz ju'tlu.

32 Dxejc laani badzu'ni diidxre lojreni, räjpni:

—Gojz lo bätzga, ben rusguee: "iBahui! cabää rebendxbab lastoo rebejn, cagusiacä rebejn ni racxhuu nadxej näjza guixee, luxh huijdxli guluxä xtzunä." **33** Niluxh mase si'c gacni nanab chanuä xnezyüä nadxej näjza guixee, huijdx, sa'csi

di gacdi guet te dade' ni rnii
xtidx Dios ste'ca guejdx, guejdxtis
Jerusalén sajc guetni.

³⁴'i Probe'tu, la'tu beñ Jerusalén!
Rugu'ttu redade' ni riädnii xtidx
Dios lojtu, rucuaazatu guij yejc
rebejn ni ruxhal Dios lojtu. Balti
huält rlazä nuchagä sa'tu si'c
ruchagsa' te guidco'c rexquidbäzni
lajd xhigani, niluxh ditu nicäjp.
³⁵Bahuii xho bianxteb xquidoootu.
Ni'cni arníxgaä lojtu, dirutu fii loä
cheni guidzujnli dxej ni guiniitu
loä: "Chicbaa ni siääd xcuent Dios."

Rusiajc Jesús te bejn ni guidxa guij

14 Che gojl te dxej ni rusilajz
rexpejñ Israel, huitajw
Jesús rolijz tej ni rnibee loj
refarisee. Cagula'tz gaii refarisee,
guidon xhini'c gun Jesús, ²sa'csi
nez loj Jesús suga' te dade' ni
guidxa guij tiejxhni. ³Dxej
gunabdiidx Jesús lo rebejn ni rului
leii näja lo refarisee, räjpni lojreni:

—¿La sajc gusiajcni te beñracxhuu
dxej ni rusilajz bejn o la di gacdini?

⁴Per laareni dxitis suga'reni, niäutis
ro'reni. Dxej cua! Jesús beñracxhuuga,
basiajcni, gunibeezani biunejzni.

⁵Dxej räjpni loj refarisee:

—Chu la'tu ni rajp te bur o te gon,
palga jiajbni neñ te bisie, éla ditu
chalägajcni mase najcni dxej ni
rusilajz bejn, ä?

⁶Dxej di niajcni nudzu'reni diidx
lojni.

Reni bidon chää sa'

⁷Cheni bahuii Jesús xho rchaglajz
rebejn rbereni latsa'c te cuereni cuä'
rebejnro, bijni te cuent ni rului
lojreni, räjpni:

⁸—Cheni guidontu chäätu te sa',
na'c guntu te cuetu cuä' rebenro, te
di guidzujñ te benroru lojlu, ⁹dxejc
jiääd bejn ni cayujn lanij, naani
lojlu: "Badeed cue dade're ro'c."
Dxejc situjylilu chacuelu ste'ca
lajt lo le'lli. ¹⁰Maazru hueen, cheni
guidonlu chäälu te sa', huicue lo
mex ni zuj lo le' te che guidzujñ
bejn ni cayujn lanij, naani lojlu:
"Xamigwä, gudaa cuelu neñ yu'
cadro rbej rebenro." Si'c sä'p
xpala'nlu nez loj guiraa rebejn
ni sobganäjlu lo mex. ¹¹Sa'csi ni
rlajz chä'p xpala'nni nez loj rebejn,
sianxtujnyi nez lojreni. Luxh bejn
ni najc nadolajz, sä'p xpala'nni nez
loj guiraa rebejn.

¹²Räjrzani loj bejn ni cagudeed
xhi gauren:

—Cheni gunlu te lanij o guteedlu
bejn lo xmexlu, na'c cueedxtislu
rexamigwlu con rebejtzlu, con
resa'llu, niclaza rexpisiñlu ni
najc ri'cw, sa'csi laareni sigajcza
sibejdxreni luj che gunreni te lanij,
luxh si'c agudixreni ni badeedlu
lojreni. ¹³Che gunlu te lanij, alga
gurejdx rebenproob, rebencoj, näja
rebenlotiä'p, ¹⁴dxejcti sibaa lajzlu
sa'csi laareni di gacdi gunidxsacreni
ni badeedlu lojreni; luxh si'c
siguixsac Dios ni bejnlu che gal dxej
ni guibansac rebejn loj rebengut.

Xcient te laniro

¹⁵Che biejn diajg tej reni sobga' lo
mex, räjpni loj Jesús:

—Chicbaa rebejn ni gau yätxtiil
cadro rnibee Dios.

¹⁶Dxej räjp Jesús lojni:

—Guyu' te dade' ni bejn te laniro
rolijzni. Gunibeeni bidon xhidajl

bejn te jiädtaunäjrenini. ¹⁷Che bidzujn or ni gaurení, baxhal dade'ga te xmosni chatejdxni rebejn ni abidon, räjpni lojreni: "Colchäj, asuchee lo mex." ¹⁸Dxejc guiragajcreni gusloj cayäjb di gacdi chääreni. Tejni räjp: "Entis gusiä te la' yuj, luxh naj nanab chahuiä xho najcni. Goslaa di gacdi jiälä." ¹⁹Steeni räjp: "Gusiä gaii nejs gon, luxh nanab chahuiä xho rujnreni dzuun. Goslaa di gacdi jiälä." ²⁰Steeni räjp: "Entis bachnaä ni'cni di gacdi jiälä." ²¹Che gubi' mosga, badeedni diidx lo xlamni xhi räjp rebejnga lojni. Dxejc bidxechduxh lamga, räjpni lo xmosni: "Basquejn huij ladnezyuj näjza ladnezyuj dää, gudanä rebenproob, rebencoij, rebentotiä'p, rebennatiujnc." ²²Si'c bejn mosga. Che gubi'ni räjpni lo xlamni: "Dad, abenä si'c ni gunibeelu, luxh lajtru yagxhiil." ²³Dxejc räjp lamga lo xmosni: "Huij lo renezyuj ni sii loj reguedxzijt, gudanäj rebejn ni guidxaaglu nejzga, te cha bejn roliä. ²⁴Rniliä lojtu, nicla tej reni bidon ganid di gau xhuej nani benä."

Ni nanab gunni te chanajlni Crist

²⁵Lal sasaj Jesús lo nejz, xhidalduxh bejn sanajlni. Dxejc gubiréni, gusloj cayäjpni lojreni: ²⁶—Palga yu' chu tej ni jiääd loä, ni di cuälaz xtadni, xnanni, chäälni, rexi'nni, rebejtzni, näjza rebisiajnni, nägajcza xcälnabajnni, di gacdi gacni te rexpenä. ²⁷Palga yu' chutis tej ni di rlajz tedni trabajw te jiädnejlni narä, di gacdi gacni te rexpenäpac. ²⁸Chu tejtu ni rlajz gun te yuro, ni di gunxgaa

xhigab lacti meel chanä yu'ga, te guidon la sajc guluuxnini. ²⁹Didi cheni abejnni recimient, di gacdi guluuxnini, dxejc guiraa reni fii lojni suxhiznäjrenini, ³⁰säjpreni: "iBahuilaare! Bejnre gusloj bencheeni te yu' per di niajcdi nuluuxnini." ³¹¿Chu te reii ni gun xhigab chachagdijlni stee reii, ni di gunxgaa xhigab don laa sajc gunni gaan con tzuu mil soldaad loj stee reii ni siääd con gajl mil soldaad, ä? ³²Palga di gacdi gucuanäjnni, che gacbeeni ziftli siääd stee reiiga, suxhalni te xpejnni chanab yälrbedxi lojni. ³³Ni'cni palga chutis tejtu di gusaan rexhixtenni te jiädnejlni narä, di gacdi gacni te rexpenäpac.

Che diru sejd gac nadzujy

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

34 Räjpzani:

—Huen najc sejd. Per cheni diruni gac nadzujy, ¿xho gacru gac nadzujyni? ³⁵Xhetru sajcdini, nicla te chääni loj yuj, niclaza te chääni lo abon. Gusältis bejn sejdga. Reni rlajz gucuadiajg xtidvä, sucuadiagsa'creni.

Xcuent xiil ni gunijt

(Mt. 18:10-14)

15 Guiraa reni rusquijx impuest näjza rebendoj cabigreni loj Jesús, te cuadijgreni rextiidxn. ²Refarisee näjza rebejn ni ruluii leii gusloj camojmreni, räjpreni:

—Bejnre rusaan rbig rebendoj lojni, luxh raunäjzanireni.

³Dxejcti bij Jesús cuent ni ruluiire lojreni, räjpni:

⁴—Chutejtu ni rajp tegayuu xiil, palga chanijtni tejni, ḥla dini gusaan stapbitzuubigaa rexilni lo niaa te chatilni xile' ni gunijt, hasta guidxällinini, ä? ⁵Luxh che guidxälñini sibaduxh lajzni, dxejc sutzuubnini ro xhajcwni. ⁶Che guidzujnni rolizjni sutojpni rexamiigwni näjza rexpisinni te gäbni lojreni: “Colguibalaznäj narä sa'csi abidxälä xile' ni gunijt.” ⁷Rniä lojtu, sigajcza su'rū yälrbalajz xhaguibaa xcuent tejtis bejn ni guibig lo Dios ni gusiechlajz xtojlni quela xcuent tapbitzubigaa bejn ni di guiquiin gusiechlazreni xtojreni.

Xcient meeñ ni gunijt

⁸Räjrzani:

—Sigajcza te gunaa ni rajp tzuu meeñ, palga chasälñi tejni, ḥla dini gusanij te bajl te guloobnii neñ yu' hasta guidxälñini, ä? ⁹Luxh che guidxälñini, sutojpni rexamiigwni näjza rexpisinni, säjpnii lojreni: “Colguibalaznäj narä sa'csi abidxälä meeñ ni gunijt.” ¹⁰Rniäza lojtu, sigajcza sibalajz rexangl Dios xhaguibaa xcuent te bendojñi ni rusiechlajzni.

Te bejn ni baxun te xi'nni

¹¹Dxejc bijza Jesúz cuentre lojreni: —Guyu' te dade' ni yu' tio'p xingaanni. ¹²Dxejc xi'nni ni najc huinruga, räjpnii lo xtadni: “Dad, baniidx yälnasa'c nani nungäjlxca'a.” Sas badeed xtadni xerensni. ¹³Di niaclaa, balsi dxejc gudejd, chela bato' xinhuinni guiraa xhixtelli, dxejc sääni, bidzujnni te guedxzijt. Ro'c banijtni guiraa xmeelni lo recosguijdx. ¹⁴Che

abanijtni guiraa xhixtelli, biääd te gubinduxh guedxzijtga cadro yu'ni. Sas guslojzani calaanni. ¹⁵Dxejc huitilni dzuun lo te benguejdxga. Baxhal bejngani te huigajpni cuch lo xyuj dade'ga. ¹⁶Luxh calanduxhni bejnni xhigab malaii sajc gauni recuaan ni najc si'c lia ni cayajw recuch, niluxh rut badeeddi xhi nijwni. ¹⁷Lal ni cadejdni trabajwga, bianij xcäriejnni bejnni xhigab, naani: “Balti rexmos xtadä rausa'c, ria'nru xhi gaureni. Luxh narä ree calanduxhä, ameerli guetä. ¹⁸Guibi'älis ladxä, rolizj xtadä, gäpä lojni, Dad, banitå lo Dios näjza lojlu. ¹⁹Diru nungäjlxirilaä xi'nlu. Cua' narä si'c te xmoslu.” ²⁰Dxejc gunazgajcni nejz te gubi'ni rolizj xtadni.

’Cheni zijtru siäädni, bahuii xtadni lojni. Dxejc balaslajznini, ruxuñlini, huichaglojnni, sas gudääznni, bachagro'ni lojni. ²¹Dxejc räjpxi'nni lojni: “Dad, abanitå lo Dios näjza lojlu. Diru nungäjlxirilaä xi'nlu.” ²²Per räjpxi'nni loj rexmosni: “Coltanä te ladsa'c, colshuajcwnini xi'nä, colgusäl te niil bicueñaani, xcajza te gura'ch ni'nni. ²³Coltanä te biser ni guro' colgu'tni. iColsquejn te guidauunu, jiennu te lanij! ²⁴Sa'csi xi'näre abenä xhigab gjutni, luxh naj si'cni agubañsacni, gunijtni niluxh naj abidxäjlni.” Dxejc guslojreni bejnreni te lanij.

²⁵Lal ni cayajc dee, xingangalooni cayujn dzuun lo niaa. Che gubi'ni, siäddzungajxhni rolizjni, che biejn diajgni cayel rolizjni, caguya'zareni. ²⁶Dxejcti gurejdxni te mos, gunabdiidxni

lojni xhi cayajc royu!. ²⁷Dxejc räjp mosga lojni: "Gubisac bejtzlu, luxh xtagdu gunibee gujt te biser guro' te gac lanij sa'csi nadaanni gubi'ni." ²⁸Dxejc bidxe'ch xingangalooni. Naadtini jiu'ni rolijzni. Che gucbee xtadni naadtini jiu'ni, bihuii xtadnini te gunabni jiu'gani. ²⁹Dxejc räjpni lo xtadni: "iBahuilaare! Agujc xchej cayunä dzuun lojlu, luxh rusobdiagä guiraa xtiidxlu, per nicla tej huält gajdalu guniidx nicla te dxibe' loä te gunä te lanij con rexamigwä. ³⁰Luxh naj ni abidzujn xi'nlure, ni banijt xmeellu con regunadxab, xhoxh bagu'tlu te biser guro' te cayujnlu xlanijni." ³¹Dxejc räjp xtadni lojni: "Xi'nä, sugagajclu loä, luxh guiraa ni rapä najc xtenlu. ³²Niluxh naj riäjlpac jiennu lanij, guibalaaznu, sa'csi bejtzlu ni benä xhigab agujt, agubi'ni naj, najcni si'cni gubansacni; gunijtni, naj abidxäljlni."

Xcient te ni rnibee loj remos

16 Dxejc cayujyza Jesús stee cuent loj rexpejnpacni, räjpni:
—Guyu' te benrajp ni guyu' lojni te ni rnibee loj rexmosni. Dxejc biääd reni badeedreni diidx lojni, räjpreni: "Bejn ni rnibee loj rexmoslu xhetlaadi cayujnni cagunijtni rexhixtenlu." ²Dxejcti gurejdx xlamnini, räjpni lojni: "¿Xhi dee ni riejn diagä caniireni xcuentlu, ä? Naj guniidxlu loä cuent xte xtzuunlu, sa'csi dirulu chanuu guinibeelu lo rexmosä." ³Dxejc bejnga bejn xhigab: "¿Xhichani'c gunä naj ni gudzucaj xlamä

dzuun loä? Dina ga'pä yälrstijp te gunä dzuun lo niaa, luxh situyä chanabä gojn. ⁴Ananä xhini'c gunä te che dirunä ga'pä dzuun, sibejdx rexamigwä narä rolijzreni." ⁵Dxejcti gurejdxni tebgajreni rebejn ni nazääblu lo xlamni, dxejc räjpni loj ni bidzunxgaa: "¿Lac nazääblu lo xlamä?" ⁶Dxejc räjpni: "Nazäbä si'c te gayuu baril se'l." Dxejc räjpni lojni: "Basquejn, cua' guijtzre, bacuua tiubitzuutis baril nazääblu lojni." ⁷Dxejc gunabdiidxni loj steeni, räjpni: "¿Luj a'? ¿Lac nazääblu lo xlamä?" Dxejc räjpni lojni: "Te gayuu dximro triuu." Dxejc räjpzani: "Aree xquijtzlu; bacuua tajtis dximro." ⁸Bidxeloj xlamni, gulä'pni xpala'n benguijdxga ni gunibee sa'csi bisinñni bejnni recosga. Dxejc räjpza Jesú, rebejn ni di gumbee xtidx Dios nadxällajzrurenlo extzuunreni con sal'reni loj rebejn ni arumbee xtidx Dios.

⁹Rniä lojtu, colquuil rexamiigwtu con reyälnasa'c ni räjptu loj guedxliujre, te che abaraj xhixtentu, sica' Diostu xhaguibaa cadro yu' rolijztu par tejpas.

¹⁰Renani runsa'c dzuun lo te dzunbätz, sajcta guns'a'cni dzuun lo te dzunro, luxh reni di gacdi guns'a'c dzuun lo te dzunbätz, di gacdiza guns'a'creni dzuun lo te dzunro. ¹¹Ni'cni palga xhetlaadi cuarälnäjtu reyälnasa'c xten guedxliuj, ixho guniidx Dios reyälnasa'c xtensi lojtu! ¹²Palga xhetlaadi cuarälnäjtu xhixten bejn, ¿chu guniidx lojtu ni gac xtenpactu, ä?

¹³Nicla tej mos di gacdi gunni dzuun lo tio'p lam, sa'csi sidxe'chni

lo tejni, steeni sinälajzni o susobdijagpacni xtidx tejni, sibälazni steeni. Di gacdi gun bejn xtzun Dios lał ni sanälajztisni xcälnasa'cni.

¹⁴Mbaj ńaj, refarisee, sa'csi rchaglazduxhreni meel, cacuadiagdzu'tzreni xtiidxni, dxejc caguxhisnäjreni Jesús. ¹⁵Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—La'tu najctu bejn ni ruhuii rebejn lojtu, naareni benacsacduxhtu, niluxh acanajn Dios xhi xhigab rujntu nen lastootu. Sa'csi guiraa ni rchalojtu nadj yälناسacdugh, guiraa ni'c rbixhlajz Diosni.

Xleii Moisés con xcälrnibee Dios

¹⁶Räjzpani:

—Dxejli ni biääd Juan ni rutiobnis, guyu' xleii Moisés, näjza xtidx redade' ni gunii xtidx Dios. Cheni biääd Juan gusloj rsule' didksa'c xcient xcälrnibee Dios, ni'cni xhidajl bejn cagusutijp lajzni te jiu'reni loj yälrnibeega.

¹⁷Per guyasiru nitloj xhaguibaa näjza guedxliuj quela di jialoj guiralii rediidx ni bacuaa Moisés; nicla tej diidxga di nitloj.

Ruluii Jesús xcient ruro'n sa' bejn

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸Räjzpani:

—Palga guro'n te bejn chäälni, dxejc guchñaani stee gunaa, rujnni dojl, luxh nani ruchñaa te gunaa ni abaro'n chäälnini, niguiiga rujnzani dojl.

Te benrajp näjza Lázaro

¹⁹Räjzpani:

—Guyu' te benrajp ni rchaglajz rajcwni ganax reladsacduxh,

luxh guixe-guixee rujnni laniro.

²⁰Guyu'za te benproob ni laa Lázaro ni rniab gojn, ricueni ro xlä! benrajpga, yu' guejdx ni rgaadz tiejxhni. ²¹Rlajzni maläii xho gunni gauni nani rtejb loj xmex benrajpga, luxh direni gusaan. Dxejc rebä'cw siääd rilejp loj reguejdx ni rgaadz ni guidxa tiejxhni. ²²Guyu'ti te dxej gujt benproobga, biädläs rexangl Dios xaimni, huinärenini cadro yu' Abram xhaguibaa. Dxejcti näjza benrajpga gujt, huicua'tztireneni. ²³Che yu'ní gabijl cadro rij guiraa rebendojl, ro'c cadejdni trabajwdxh. Dxejcti guläsmi lojni, bahuiini zitduxh cadro sugaränj Abram Lázaro.

²⁴Dxejcti guredxaduxh benrajpga, räjpní lo Abram: “iTadä Abram! Balazlajz narä, baxhal Lázaro guhuajdxni yejc bicuenaani nis te gusiälyujni ludxä, sa'csi ree cadedä trabajwdxh lo guiboo.”

²⁵Luxh räjp Abram lojni: “Xi'nä, basaa lajzlu che gubajnlu lo guedxliuj gojplu guira'ti xhixtenlu, luxh sigajcza Lázaro gudejdni trabajwdxh. Per ńaj ree casilajzni, ńaj luj cadejdlu trabajwdxh.

²⁶Luxh di gacdi jiääd Lázaro ro'c, sa'csi yu' te baladuxh ni rlia' sa'nu, te mase rlajz bejn guirii ree te tedreni lojlu ro'c, di gacdini. Di gacdiza ted reni yu' ro'c te jiäädreni loonu.” ²⁷Dxejcti räjp benrajpga lojni: “Rniabduxhä lojlu, xtagä, baxhallaa Lázaro chääni rolizj xtagä, ²⁸sa'csi ro'c yu' gaii betzä, te chalijdxni laareni, te gusiechlajzreni, te di näjza laareni jiäädreni ree cadro rdejd bejn trabajwdxh.” ²⁹Dxejc räjp Abram

lojni: "Arajpreni guijtz cadro caj xleii Moisés näjza xtidx redade' ni gunii xtidx Dios, sugusobdiajgreni rediidxga." ³⁰Luxh benrajpga badzu' diidxre, räjpni lojni: "Gulii dad Abram, per palga chäs te bejn loj rebengut, chanii lojreni, dxejc sii pet susiechlajzreni." ³¹Dxejc räjp Abram lojni: "Palga direni gusobdiajg xtidx toMoisés näjza xtidx redade' ni gunii xtidx Dios, dizareni chalilajz xtidx te bejn ni guibansac loj rebengut."

Riesgw jiajbni lo dojl

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

17 Räjp Jesús loj rexpejnpacni:

—Siäädpac recos ni gun jiajb bejn lo dojl. Proobza bejn ni rujn riajb bejn lo dojl. ²Maaz guliibni te guij xten molin guejnni, gusäl bejn ni lo nisdoo cadro jiäetro quela gunni jiajb rexi'nä ni ahuililajz xtidxä. ³iColsusin!

'Palga gun bejtzlu dojl lojlu, balijdxni. Palga gusiechlajzni, basiäjä diidx con laani. ⁴Masque gajdz huält neñ teb dxej gunni dojl lojlu, palga jiädniini lojlu gajdz huält, naani: "Xhet laadi benä, basiäjä lajzlu", basiäjä lajz con laani.

Bastioob xcärlililaaznu

⁵Gunii rexpejnpacni lo Jesús, räjpreni:

—Dad, baniidxru yärlililajz loonu.

⁶Dxejc räjp Jesús lojreni:

—Palga rajptu yärlililajz, mase najcni si'cti te bedzbäz xten muxhtas, sajc gäbtu lo yagro rec: "Biliädexa' ro'c, guzuj galäii nisdoo", susobdiajg yajgga xtiidxtu.

Ni riäjä gun te mos

⁷Räjpzani:

—¿Chu tejtu ni rajp te mos ni riga'l o ni rigajp rexquidaani ni gäbni lojni che guibi'ni lo niaa: "Biu'ga, gurej lo mex te gaulu"?

⁸Dini gäb si'c. Niluxh säjpni lojni: "Bachaa xhajblu. Bejn xhi gauä, gudanäni loä. Che luux gauä, yä'lä, dxejc sajc gauzalu, yäzalu." ⁹Dini gudeed xquixtios lo mosga sa'csi rujnni recos ni gunibeeni sa'csi si'c riäjä gunni. ¹⁰Sigajcza la'tu, che luux guntu guiraa redzuun ni guniä guntu, riäjä guiniitu lo Dios: "Najcnu mos ni xhet sajcdi, nani riäjä jiennu, ni'ctis biennu."

Basiajc Jesús tzuu bejn ni ral tiejxhreni

¹¹La'l ni sasaj Jesús nez guedx Jerusalén, gudejdni loj región Samaria näjza región Galilee. ¹²Che biu'ni tej reguejdxga, huichagloj Jesús tzuu bejn ni rajc te yälguijdx ni ral tiejxhreni, niluxh zijtru guzujreni. ¹³Dxejc rbedxa'reni räjpreni:

—Jesús, Dad, Mastr, balaslajz nuurnu.

¹⁴Che bahuui Jesús lojreni, räjpni lojreni:

—Colchäj, te fii rebixhojz abiajctu. La'l ni sääreni, bia tiejxhreni.

¹⁵Dxejc tejreni, che bahuiini abiajcní, gubiguxunni, cabedxa'ní calä'pni xpala'n Dios. ¹⁶Bazuxhijbni nez loj Jesús, basajbni lojni lo yuj cagudeedni xquixtios loj Jesús. Luxh bejnre najc te benzijt, te ben Samaria. ¹⁷Dxejcti räjp Jesús lojni:

—¿La et tzuudi naje reni biajc, ä?
 ¿Con sgaareni? ¹⁸¿La rutru gubi'di
 loä te guiliä'preni xpala'n Dios,
 xtebtis benzijtre, ä?

¹⁹Dxejc räjp Jesús loj bejnre:
 —iHuisulii, huij! Abiajclu sa'csi
 huililajzlu.

Xho guidzujn xcälrnibee Dios

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰Dxejc, sa'csi agunabdiidx
 refarissee loj Jesús guc guidzujn
 xcälrnibee Dios, badzu'ni diidxre,
 räjpni lojreni:

—Di xcälrnibee Dios guidzujn con
 seen ni sajc fiitu. ²¹Diza bejn naa:
 “Bahuii, aniree”, o “Anirec”, sa'csi
 abidzujn xcälrnibee Dios lojtu.

²²Dxejc räjp Jesús lo
 rexpejnpacni:

—Sidzujn dxej rlajzgatu fiitu te
 dxej sa' ni chu che jiädsac Xi'n
 Dios ni gujc Niguii, luxh ditu fiini.
²³Luxh siniireni lojtu: “Aniree”, o
 “Anirec”, per na'c chäätu, na'cza
 chanajltu reni rihuui. ²⁴Sa'csi
 sigajc ni rien che rdinya' te laad
 xhaguibaa hasta stelaad xhaguibaa,
 si'cza gac che jiälä narä, Xi'n
 Dios ni gujc Niguii, che gal dxej
 guibiä. ²⁵Luxh ganiddoo sidedä
 trabajwduxh, sa'csi sibälaz reben
 guedxliuj ni tre' naj narä. ²⁶Si'cni
 gujc neñ redxej cheni gubajn
 toNoé, si'cza gac neñ redxej che
 jiälä narä, Xi'n Dios ni gujc Niguii.
²⁷Neñ redxej ni gubajn toNoé
 gudajwreni, gu'reni, bachñaareni,
 badeedzareni xindxa'preni guchña
 bejn, bidzujnli dxej cheni biu'
 toNoé nen barcwro ni bencheeni.
 Dxejc biääd nisguiduxh, gujt
 guiraa reben dojl, guzääbreni lo

nis. ²⁸Sigajcza gujc neñ redxej ni
 gubajn toLo't: gudajwreni, gu'reni,
 gusireni, bato'reni, gule'creni binij,
 bencheezareni rolizreni. ²⁹Niluxh
 cheni birii Lo't lo guedx Sodoma,
 biajb guiboo xhaguibaali, näjza
 te däj ni rudxuui, gunitlojti guiraa
 rebejn dojl, huejcreni. ³⁰Sigajcza
 gac neñ redxej cheni jiälä narä, Xi'n
 Dios ni gujc Niguii.

³¹'Dxejga, palga yu' chu niä'p
 yejc yu', diru galди jiäjtni te
 chalääni rexhixtenni ni yuchee
 neñ yu'; palga yu' chu suga' nezjiät,
 di galdiruni guibi'ni rolizjni.

³²Colgusnaj lajztu xhi gujc chää
 toLo't. ³³Ni rlajz ga'p xcälnabajnni
 lo guedxliujre, sunijtnini, nani
 gunijt xcälnabajnni lo guedxliujre
 xcient rextidxä, xcälnabajnni rajpni
 xhaguibaa.

³⁴'Rniä lojtu, guxhijnga ni jiälä lo
 tio'p reni naga' lo te da', chää tejni,
 steeni jia'n. ³⁵Lo tio'p gunaa ni
 cayo't, chää tejni, steeni jia'n. ³⁶Lo
 tio'p bejn ni yu' lo niaa, chää tejni,
 steeni jia'n.

³⁷Che biejn diajgreni rediidxre,
 gunabdiidxreni lojni, räjpreni:

—Dad, ¿caro gac recosre?

Badzu' Jesús diidxre, räjpni:

—Cadro naga' te mangut, ro'c
 rdojp regolbetz.

Xcient te gunabiud con te juejz

18 Bijza Jesús te cuent
 ni ruluij lojreni, te
 guisieedreni xho riaj cuedx-
 guiniaabreni lo Dios lacuua gac-huin
 lajzreni, ²räjpni lojreni:

—Te guejdx guyu' te juejz ni di
 chalilajz xtidx Dios, dizani jiu
 rebejn. ³Lagajc guejdxga guyu' te

gunabiuud. Guixe-guixee rijni lo juejz, rniabni lojni gunni yälgxuhtis lo bejn ni rdxe'lch lojni. ⁴Balti dxej naadti juejzga gun yälgxuhtisga. Dxejcti bejnni xhigab, naani: "Mase dina guidxebä Dios, dizana jiüä rebejn, ⁵sa'csi gunabiuudre sanuutisni siäädni loä, abasiedliini narä, gunälis yälgxuhtis xten gunaaga, te di chanuutis riädgusieedni narä."

⁶Dxejc räjp Jesús lojreni:

—Riejn diajgtu xtidx juezguijdxga, ⁷Naj ḫxo di Dios, ni najc hueen, gucuadiagj xtidx rexil'nni ni rbedx-rniab lojni dxej-yääl? Di gaclaa gunni yälgxuhtis xcuenti reni agulen. ⁸Ni'cni rniä lojtu, sungajcni yälgxuhtis par laareni. Luxh che guib! Xi'n Dios ni gujc Niguii, ḫla sidxälni bejn ni rililajz xtiidxni lo guedxliuj?

Xcient te farisee con te ni rusquijx impuest

⁹Bij Jesús stee cuent ni ruluii loj rebejn ni rluiisi najc bensa'c, ni rchalo xhet sajcdi resabejñreni. Räjpni:

¹⁰—Tio'p dade' huij guidoo te huinabreni lo Dios. Tej ni najc farisee, steega najc te dade' ni rusquijx impuest. ¹¹Sulii fariseega lal ni canabni lo Dios, räjpni: "Dad, Dios, runidxä xquixtios lojlu sa'csi dina gacä si'c najc rebejn ni najc gubaan, ni najc bejn nadiplajz, ni najc bendojl, dizana gacä si'c najc bejnre ni rusquijx impuest. ¹²Rucua'nä tio'p huält neñ te xmaan, luxh rudedä te tzuu lo te beex loj guiraa ni runä gaan." ¹³Niluxh bejn ni rusquijx impuest,

zijtru suga'ni, dini guiliäs lojni xhaguibaa. Catiälñaatisni lastooni, caniini lo Dios, räjpni: "Dad, Dios, ibalaslajz narä, nacä te bendojl!"

¹⁴Rniliápac lojtu, ni rusquijx impuest rbaali lajzni gubi'ni roliznai sa'csi badzucaj Dios rextojl'ni, niluxh di Dios nudzucaj rextojl' beñ farisee. Sa'csi guiraa rebejn ni rlajz guiliälp lagajc xpala'nni, susanxtiuyj Diosreni, dxejc reni di rlajz guiliälp lagajc xpala'nreni, siliälp Dios xpala'nreni.

Benle' Jesús yejc rebiuxbäz

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵Yu'reni siädnä repxiuxbäzreni loj Jesús te guzujni ḫaani yejcreni. Che bahuui rexpejnpacni si'c, gusloj cadilidiixreni con rebejn te na'c jiädnäreni rebiuxe!. ¹⁶Dxejc gurejdx Jesúreni, räjpni lojreni:

—Colgusaan jiääd rebiuxe! loä, na'c gudxoijtureni, sa'csi xcälrnibee Dios najc xten reni najc nadolajz si'c rebiuxbäze're.

¹⁷Rniliápac lojtu, chutis ni rlajz jiu' lo xcälrnibee Dios nanab gusobdiajgreni xtidx Dios si'c rusobdiajg rebiuxe! xtidx xtadreni. Palga dini gun si'c, dini jiu' lo xcälrnibee Dios.

Te bi'n ni rajp xhidajl xhixtelli

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸Te bi'n ni rnibee gunabdiidx loj Jesús, räjpni:

—Dad, mastrsa'c, ḫxini'l'c nanab gunä te xca'ä yälnabajn par tejpas?

¹⁹Dxejc räjp Jesús lojni:

—ᬁXhicient rniilu narä:

“Mastrsa'c”? Rutru najcdi bensa'c, xtebtis Dios. ²⁰Anajnlu xho najc

remandamient ni caj lo xleii Moisés:
“Na'c guesnäjlu gunaa ni di gac
chäällu; na'c ju'tlu bejn; na'c cuanlu,
na'c guiniilu didx-xhii xcuent
bejn; bazoob xtidx xtadlu, xnanlu,
bahuiizareni.”

21 Dxejc räjp bi'nga lojni:

—Guiraa remandamientre rusobä
cheni gucäli biuux.

22 Che biejn diajg Jesús xtiidxni,
räjpni lojni:

—Tejtis cayäädx gunlu. Bato'
guiraa rexhixtenlu, gudisni loj
rebejn ni xhet rajpdi dxejc sajplu
xcälñasa'clu xhaguibaa. Dxejc
gudanajl narä.

23 Che biejn diajg bi'nga rediidxre,
guc-huinduxh lajzni, sa'csi najcni
te bejn ni rapduxh. 24 Dxejc
rdxelojtis Jesús lojni, guc-huinza
lajzni räjpni:

—Naganduxh jiu' rebenrajp lo
xcälñibee Dios. 25 Guyasiru ted
te cameii ni' te guux lo ni jiu'
rebenrajp lo xcälñibee Dios.

26 Reni biejn diajgni rediidxre,
räjpreni:

—¿Chuxhni'c sajc laa lo dojl,
palga si'c najcni?

27 Dxejc räjp Jesús lojreni:

—Guira'ti ni di gacdi gun rebejn,
guyasi rajc rujn Diosni.

28 Dxejc räjp Pedr lojni:

—Dad, nuurnu abasa'nnu guiraa
rexhixtenu te siopnalnu luj.

29 Dxejc badzu' Jesús diidxre lojni,
räjpni:

—Rnilíapac lojtu, chutis ni gusaan
roliznä näjza rexczajnni, rebejtni,
chäälni, xi'nni xcuent xcälñibee
Dios, 30 sica'ni xhiroobru lo
guedxliujre, luxh sica'ni yälñabajn
par tejpas.

Rusule' Jesús stehuält xho guetni

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

31 Gurejdx Jesús rexpejnpacni te
laad, te räjpni lojreni:

—Naj chonnu guedx Jerusalén
cadro nanab soob rediidx nani
bacuua dade' ni gunii xtidx Dios
galooli xcuent Xi'n Dios ni gujc
Niguii. 32 Sutedrenini ladznaa
rebenzijt, suxhiznäjrenini,
susacsírenini, sutiobxhejnirenini
lojni, 33 luxh che luux quiinrenini,
dxejc sugu'trenini, luxh ni riojn
dxejc sibañsanaci loj rebengut.

34 Dxejc laareni direni niacbee
rediidxre, dizareni gan xhini'c
canniini, sa'csi najcreni diidx ni di
gacdi gacbeereni.

Rusiajc Jesús te ben lotiä'p

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

35 Cheni sadzujn Jesús te guejdx
ni laa Jericó, sobga' te ben lotiä'p
ro' nezyuj, canabni gojn. 36 Che
biejn diajgni cadejd xhidajl bejn lo
nezyujga, gunabdiidx ben lotiä'pga
xhini'c cayajc. 37 Dxejc räjpreni:

—Jesús ni siääd Nazare't cadejdni
nezga.

38 Dxejc guredxa'ni räjpni:

—iJesús, xi'n toDavid, balaslajz
narä!

39 Rebejn ni nijd lojreni
gudilñäjreni ben lotiä'pga te jiäu
ro'ni, niluxh laani dipru guredxa'ni,
räjpni:

—iXi'n toDavid, balaslajz narä!

40 Dxejc guzudxi Jesús ro'c,
gunibeeni jiädñäreni bejnga lojni.
Che bidzujnni lojni, gunabdiidx
Jesús lojni, räjpni:

41 —¿Xhini'c rlajzlu gunnää luj?

Badzu' ben lotiä' pga diidxre,
räjpni:

—Dad, rlazä jien loä.

⁴²Dxejc räjp Jesús lojni:

—iSujeñ balojlu! Abiajclu sa'csi
huililajzlu.

⁴³Lagajc dxej, biengajc lojni,
calä'pni xpala'n Dios, huinajlni
Jesús. Luxh guiraa rebejn ni bahuii
xhi guzajcni, gulä'pzareni xpala'n
Dios.

Huij Jesús roliz te bejn
ni laa Zaquo

19 Dxejc biu! Jesús guedx
Jericó, sadejdzani guejdxga.
²Ro'c rbäjz te benrapduxh, ni laa
Zaqueo, ni rnibee lo reni rusquijx
xcuent impuest. ³Rlajz Zaquo fiini
loj Jesús te gumbeenini, per digacdi
fiini lojni sa'csi najcni te benxhate',
luxh xhidajl bejn siädsaj guideb gabí
Jesús. ⁴Ni'c baxunni gunijdni lojreni,
huäl'pni lo te yajgro ni suga' gajxh
nez cadre ted Jesús te si'c sajc fiini
loj Jesús. ⁵Che gudejd Jesús nejzga,
guläsni lojni jiaa, bahuiini cadre
sobga' bejnre. Dxejc räjpni lojni:

—Zaqueo, basquejn biäjt ro'c,
lagajc nadxej rlazä chajia'nä rolizlu.

⁶Dxejcti biätguxun Zaquo lo
yajgga, rbalazduxhni huinäni Jesús
rolizni. ⁷Che bahuii guiraa rebejn
xhi gujc, gusloj camojmreni, direni
jiulajz, räjpreni:

—Jesús sajia'n roliz te bendoj.

⁸Dxejcti huisulii Zaquo, räjpni
loj Jesús:

—Bahuilaare, Dad, gala' xhixtenä
gudedä loj rebenproob; luxh palga
yu' chu loj cua'ä xhixtendi con
yälrusguee, sudzu'ä lojni tajp huält
si'cti ni cua'ä.

⁹Räjp Jesús lojni:

—Lagajc nadxej gubicaj xtojllu
näjza xtojl reni rbäjz rolizlu, sa'csi
guliipac najclu te xagdoo toAbram.

¹⁰Pues Xi'n Dios ni gujc Niguii
biädtiil rebendoj te guslaani
rebejngä ni gunijt nen dojl.

Xcient tzuu meel

¹¹Lal ni cagucuadiajgreni xtidx
Jesús, bijzani te cuent ni ruluii,
sa'csi asiäddzujngajxhreni guedx
Jerusalén, luxh laareni rujnreni
xhigab sisloj guinibee Jesús sil'ctisni
guidzujnni guejdxga. ¹²Dxejc räjpni
lojreni:

—Guyu' te bejn, benrajpni, huijni
te guejdx ziftro te gacni reii, dxejc
guibisacni. ¹³Che gajdni guirii,
gurejdxni tzuu xmosni, te badeedni
lo tebgajreni te melpla't ni sacduxh,
räjpni lojreni: “Colyujn dzuun con
meelre che guibisacáli.” Sältini.

¹⁴Per reben lajdxni dipacreni
guichaglajz bejngä, ni'c baxhalreni
gaii bejn te sayet'zreni: “Di
rlajzdinu gacni xreiinu.” ¹⁵Luxh
empac gujcní reii, dxejc gubisacni
lajdxni. Che bidzujnni gurejdxni
rexmosni ni badeedni meel cua'reni,
te gacbeeni lac bejn tejgareni
gaan. ¹⁶Ni bidzujn ganid räjpni
lojni: “Dad, xmeellu bejn gaan
stzuu meel.” ¹⁷Dxejc räjp reii lojni:
“Hueenca, luj najclu te mossac',
sa'csi laaca bejnlu dzuun lo te
dzunbäz, naj sunidxä guinibeelu
loj tzuu guejdx.” ¹⁸Bidzujn stee
mos lojni, räjpni: “Dad, xmeellu
bejn gaan gaii meel.” ¹⁹Dxejcti
räjpni lojni: “Luj guinibeelu loj
gaii guejdx.” ²⁰Bidzujnti stee mos
lojni, räjpni: “Dad, aree xmeellu,

guluchedzu'tzäni neñ te baii
21 sa'csi bidxebä guejblu, sa'csi najc
 guejblu te ben nadiplajz, rutojp
 guejblu cadro di guejblu nuzuj,
 luxh rliäs guejblu cose'ch cadro di
 guejblu nibe'c." **22** Dxejcti räjp reii
 lojni: "iMosguijdx! lagajc ro'l u birii
 diidx ni gunälu yälguxhtis. Palga
 najnlu nacä te ben nadiplajz, najnlu
 rutopä cadro dina nusuä, najnlu
 rliäsä cose'ch cadro dina nibe'cä,
23 ḵxicuent dilu nisa'n xmelä neñ
 te bancw te che nibi'ä nica'a xmelä
 nägajc xi'n meelga?" **24** Dxejc räjpni
 loj reni suga' ro'c: "Colgudzucaj
 meelga lojni, colgudeedni loj ni
 rajp tzuu meel." **25** Laareni räjpreni:
 "Dad, per laani arajpni tzuu meel."
26 Dxejc badzu' reii diidxre lojreni,
 räjpni: "Ni'cni rniä, reni rajp,
 sica'ruren, niluxh reni di ga'p
 lojreni sibicaj guiraa recosbäz ni
 rajpreni. **27** Luxh xcient reni rdxe'ch
 loä, ni di rlajz niacä reii lojreni,
 coltanäreni ree, colgugu'treni nez
 loä."

Che biu' Jesús guedx Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

28 Che gulujx guniini guiraa
 rediidxre, huinuuni xnejzni, sääni
 nez lo guejdx Jerusalén. **29** Che
 asadzungajxhni reguejdx ni laa
 Betfagé näjza Betania, gajxh lo
 dajn ni laa Oliib, baxhalni tio'p
 rexpejnpacni, **30** räjpni lojreni:
 —Colchäj lo guejdxe' ni suga' lad
 rec. Che guidzujntu, guidxältu
 caduu te buñ huin ni gajd bejn
 cuib. Colguxhecn, coltanäni ree.
31 Palga yu' chu guiniabdiidx lojtu:
 "¿Xhicuent caguxhectuni?" colye'tz
 lojni: "Dad caquinnini."

32 Sä'ti rexpejnpacni nani
 baxhalni, bidxälreni manga
 sigajtisni räjp Jesús. **33** Cheni
 caguxhecreni bure'ga, expaxhuaan
 bure'ga räjp lojreni:

—¿Xhicuent caguxhectu bure'ga,
 ä?

34 Dxejc badzu'reni diidxre,
 räjpreni:

—Sa'csi caquiin Dadni.

35 Sas huinäreni bure'ga loj Jesús,
 gudixhreni xhajbreni dejtzni, te
 gubijb Jesúsn. **36** Guideb cadro
 gudejd Jesús gudixhreni xhajbreni
 lo nezyuj cadro tedni. **37** Cheni
 ameer guidzujnni bajaad xten
 dan Oliib, gusloj cabaa lajz guiraa
 rebejn, rbedxa'lireni calä'preni
 xpala'n Dios sa'csi bahuiireni
 guiraa remilagwr ni bejnni.

38 Räjpreni:

Chicbaa reii ni siääd xcient
 Xtradnu Dios te guinibeeni
 loonu.

Sucuedxilajz guiraa reni yu'
 guibaa, chä'p xpala'n Dios
 xhaguibaali.

39 Dxejc gaii refarisee ni suga'
 galäii rebejn, räjpreni loj Jesús:

—Mastr, gudidxa' lo rebejn ni
 siädnajllu te na'cru guinireni si'c.

40 Dxejc Jesús räjp lojreni:

—Rniliä lojtu, palga redee gusäu
 ro'reni, sibedxa' reguijre.

41 Che bidzujnni gajxh, che
 bahuiini guedx Jerusalén, biin
 Jesús xcient guejdxga, **42** räjpni:
 —iMaläii gacbeelu, masque

neñ redxejre, xhini'c sajc guniidx
 yälbredxilajz lojlu! Per naj naga'tzni,
 luxh digacdi fiilu lojni. **43** Sidzujn
 dxejga lojlu, cheni jiääd reni rdxe'ch
 lojlu sujnreni si'c te guralyuj guideb

gabilu, nez lojlu sigajc nez dejtzlu sisiujreni. ⁴⁴ Susälta'reni luj lo yujl. Sugu'treni rebejn ni rbäjz ro'c, luxh nicla gusaanreni cuib te guij yejc sa'ni sa'csi dilu niembee dxej ni biääd Dios biädhuiilu.

Rusia Jesús nen guidoro

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Dxejcti biu! Jesús nen guidoro, guslojni cabääni rebejn ni caguto' näjza reni casii. ⁴⁶ Dxejc rájpni lojreni:

—Loj rexquijtz Dios caj rediidxre: “Rolizä sajc te yu' cadro jiädnabtu lo Dios”, niluxh la'tu abejntuni si'c te biliää xte gubaan.

⁴⁷ Guixe-guixee caguluii Jesús nen guidoro, luxh reni rnibee loj rebixhojz näjza rebejn ni ruluii leii, näjza rebengool xte guejdxa caguilreni mood te ju'trenini, ⁴⁸ luxh direni nidxäjl xho niujnrenimi sa'csi guiraa rebejn cacuadiagdzu'tzreni xtiidxnii.

Xcälrnibee Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

20 Te dxej suga! Jesús nen guidoro, caguluiini rebejn, cagusule'zani diidx xcuent xho guibicaj xtojleni, che bidzujn reni rnibee loj rebixhojz näjza rebejn ni ruluii leii näjza rebengool, ² rájpreni lojni:

—¿Xhi yälrnibee rujnlu recosre? ¿Chu baniidx yälrnibeega lojlu?

³ Dxejcti rájp Jesús lojreni:

—Narä sigajcza gunä te yälgunabdiidx lojtu, colgudzu' diidxre loä, ⁴ ¿chuni'c baxhal Juan te gutiobnisni rebejn? ¿La Dios o la rebejn, ä?

⁵ Niluxh laareni guslojreni canabdiidx lo sa'reni, rájpreni: —¿Xhichani'c jie'tznu? Palga jie'tznu Dios baxhalni, dxejc naani loonu: “¿Xhixhcuent ditu ninilajz xtiidxnii?” ⁶ Palga jie'tznu: “Rebejn baxhalni”, guiraa rebejn sucuaa guij yejcnu, ju'tlireni nuurnu sa'csi laareni rujnpacreni xhigab gunii Juan xtidx Dios.

⁷ Dxejc badzu'reni diidxre, rájpreni:

—Dinu guidon chuni'c baxhal Juan te biädtiobnisni.

⁸ Dxejc rájp Jesús lojreni:

—Dizana guiniä xhi yälrnibee rapä te runä recosre.

Xcuent remosguijdx

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Dxejc gusloj canii Jesús loj rebejn, bijni cuentre lojreni, rájpni:

—Guyu' te bejn bazuj yaguub lo xyujni. Dxejc badedlaanini lo gaii bejn chääreni meed, sä'tnnini zift, gucladuxhni ro'c. ¹⁰ Che bidzujn dxej ni guidojp cose'ch, baxhalni te xmosni sanab cose'ch ni riäjl xca'ni. Per laareni gudijnreni mosga, xhetliidi badeedreni chanäni lo xpaxhuaan yujga.

¹¹ Dxejcti baxhalni stee mos lojreni. Dxejc sigajcza gudilnäjrenini, gudijnrenini, luxh xhetza badeeddireni lojni, ganaxni gubi'ni lo xlamni. ¹² Dxejcti baxhalni ni riojn mos lojreni, per sigajcza gudinduxhrenini, barilaagwrenini.

¹³ Dxejc bejn baxhuaanga xhigab, naani: “¿Xhichani'c gunä? Suxhalä xi'nä ni sanälazä; che fiireni lojni, pet siurenri xtiidxnii.” ¹⁴ Dxejc che bahuui reni go'n-meed lo xi'nni,

dxejc rájpreni lo sa'reni: "Laa deeni gac xtenni reyujre. Do'o guigu'tnuni te nuurnu xca'nú yujre gacni xtennu." ¹⁵Dxejcti barilaagwrenini lo yujga, sas bagu'trenini.

Dxejc gunabdiidx Jesús lojreni, rájpreni:

—¿Xhichani'c gunnáj xpaxhuaan yujga reben guidxre, ä? ¹⁶Sidzujnni, sugu'tni guiraa reni cayujn dzunmeed lo yujga, dxejc sudeedni yujga lo garencá bejn.

Che biejn diajgreni rediidxre, rájpreni:

—iNa'c gusaan Dios gacni si'c!

¹⁷Bahuii Jesús lojreni, dxejc rájpni:

—¿Xhixhni'c caj lo guijtz ni bacuua redade! ni gunii xtidx Dios galoo? Ro'c cajni:

Guij nani guläcaj renani runchee yu',

ni'c agujc guisa'c ni guzuj galoo.

¹⁸Chutis ni jiajb yejc guijga, sianduxhni, per nani jiajb guijga yejcni siujypacni, li däj gacni.

Xcient reimpuest

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹Reni rnibee loj rebixhojz, näjza reni ruluii leii rlajzreni guiniazreni Jesús lagajc orga, sa'csi gucbeereri lojreni gunii Jesús cuentre, luxh xhet bejndireni sa'csi rdxejbreni rebejn. ²⁰Dxejc cagula'tztisrenini, baxhalreni gaii bejn te gunsireni si'c ni najcreni bendxan, te gecuadiajgreni xtiidxni don gaxäjssi guiga'ni lo te diidx te guteedrenini lo yälguxhtis, yälrnibee xte gubernador. ²¹Dxejc gunabdiidxreni lojni, rájpreni:

—Dad, Mastr, nadonnu laaca rnii guejblu, laaca ruluii guejblu,

luxh di guejblu fixgaa la yu' chu najc bejn, ruluisa'c guejblu xnez lo Dios. ²²Gunilaa loonu, éla laaca guidiixnu reimpiest loj xcubieer César o la xhet laadini, ä?

²³Sas gucbegajc Jesús cayujnsireni yälgunabdiidxga, dxejc rájpni lojreni:

—¿Xhicuent runnäjtu narä scree?

²⁴Baluii loä te xmeeltu. ¡Chucha yejc caj lojni, chucha laj caj lojni?

Dxejc rájpreni:

—Xten César.

²⁵Dxejc rájpni lojreni:

—Coldeed lo César nani najc xten César; coldeedza lo Dios nani najc xten Dios.

²⁶Luxh direni niujn gaan nigáni loj nicla te diidx ni guniini nez loj rebejn. Rdxelotjisreni lo rectiidxni, biäuti ro'reni, guzudxireni.

Rniabdiidxreni xcuent yärbansac lo rebengut

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷Dxejc huij gaii resaduceos huihiireni loj Jesús. Di resaduceos chalilajz rbañsac bejn lo rebengut. Ni'cni gunabdiidxreni loj Jesús,

²⁸rájpreni:

—Dad, Mastr, basa'n Moisés guijtz loonu, lojga caj: "Palga guet te bejn, gusaanni chäälni ruti xi'nni, nanabpac xca' bejtzni gunaaga te chu xi'nni con laani xcuent tobejtzni." ²⁹Guyu' gjazd niglii, bejtz najcreni. Sas cua' niglialooga chäälni. Che gjutni ruti xi'nni. ³⁰Dxejcti cua' ni rojpga gunaaga. Che gjutni, rutiza xi'nni. ³¹Sigajcza guzajc ni riojnga. Si'cza guläsnäj gunaaga guigajdzreni. Guiraareni gjut, nicla tejreni di

xi'nreni niu!. ³²Dxejcti näj gunaaga gujt. ³³Guigajdzreni guläsnäjreni gunaare, ni'cni, che guibansacreni lo rebengut, ¿chu chää'l gacni, ä?

³⁴Dxejc rájp Jesús lojreni:

—Lo quedxliujre ruchñaa rebejn, rudeddzareni xindxa'preni ruchñaa.

³⁵Niluxh rebejn ni agule Dios te chääreni xhaguibaa, näjza te guibansacreni loj rebengut, di reni'c guchñaa, dizareni gudeed xindxa'preni guchñaa, ³⁶sa'csi diru gac guetreni, anajcreni si'c najc rexangl Dios. Laareni najc xi'n Dios sa'csi abaspansac Diosreni.

³⁷Moisésli basule' xcuent ni rbansac reben loj rebengut che bacuaani diidx xcuent yajg ni gurebajl. Ro'c gurejdxni Dios rájpni: "Xtios Abram, Xtios Isaac, näjza Xtios Jacoob", ni'cni nabajnpacreni lo Dios.

³⁸Sa'csi di Dios gac Xtios rebengut; najcni Xtios rebejn ni nabajn par tejpas, sa'csi par laani guiraa rebejn nabajn.

³⁹Dxejc gaii reni ruluii leii badzu'reni diidxre, rájpreni lojni:

—Mastr, laaca guniilu.

⁴⁰Sa'csi dirurení niajx niniabdiidxrurení lojni.

Chu xi'n najc Crist

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹Dxejcti rájp Jesús lojreni:

—¿Xho mood rniireni Crist najc xi'n toDavid, ä? ⁴²Ni lagajc toDavid bacuaa lo reguijtz ni laa reSalmo:

Dad Dios rájp lo Xtradä:

⁴³"Gurej xladbeä cheni guidzujnli dxej ni gudzugä guiraa ni rdxe'ch lojlu te gacbeereni luj rnibeelu guira'ti."

⁴⁴¿Xho mood gacni xi'nni palga rnii toDavid lojni "Dad"?

Rucuaquij Jesús reni ruluii leii

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

⁴⁵Guiraa rebejn cagucuadiajg che rájp Jesús loj rexpejnpacni:

⁴⁶—Colyajp cuidaad reni ruluii leii, sa'csi rdxaglajzreni rajcwreni lajd siool, rlajzreni saru guinii guiraa rebejn "xchan" lojreni, rlajzreni jiu bejñreni nez loguii, rlajzreni cuereni lo reyaghilsa'c nen reguidobäz, näjza cadro rajc lanij. ⁴⁷Rudzucajzareni rehxixten regunabiud, dxejc roleni rele' siolduxh che rniabreni lo Dios te fii rebejn, te naa bejñ najcreni benðxan, luxh lojreni suxhal Dios te castigwroru.

Gojn xten te gunabiuud

(Mr. 12:41-44)

21 Nen guidoro bahuui Jesús cagusäl rebenrajp gojn neñ te guijin cadro rdojp gojn. ²Bahuiizani lo te gunabiuud, lacti proobni. Basälñi xcojnni nen guijnga, tio'ptis melbäz basälñi. ³Dxejc rájp Jesús:

—Rniliápac lojtu, gunabiuud proobga basälruni loj guiraa reni casäl gojn, ⁴sa'csi guiraa redec ni cagusäl xcojnni casälreni tudxe'nsi xmeelreni, niluxh gunaare loj xcälproobni, basälñi guiragajc ni rajpni te jio' xhi gauni.

Rájp Jesús sibijl guidoro

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵Yu' reni cayujy diidx xcuent guidoro, rájpreni:

—Lacti sacruduxh rieñni sa'csi guisa'c naccheeni, suchenäjzani xhidajl recossa'c ni badeed bejn si'c gojn.

Dxejc gunii Jesús lojreni, rájpni:

⁶—Sidzujn dxej sibijl guiralii ni cahuuiitu, nicla tej guij di jia'n yejc sa'ni, guiragajcni sibijl.

Reseen ni chu che nitloj guedxliuj

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷Dxejc gunabdiidx rexpejnpacni lojni, rájpreni:

—Dad, Mastr, ¿guc gacni? ¿Xhi seen chu che gac recosga?

⁸Rájp Jesús lojreni:

—iColsusin te na'c gusgueereni la'tu! Sa'csi xhidajl reni jiääd sinii: “Narä nacä Crist”, o “Asiädgajxh redxej che jiäädni”, per na'c chalilajztu xtiidxreni, na'cza chanajtureni. ⁹Luxh che jiejn diajgtu cayajc guer cadiñäj sa' bejn, na'c guidxejbü, sa'csi ganid recosga gac, luxh gad galdi nitloj guedxliuj.

¹⁰Dxejc sanuu cayäjpni lojreni:

—Säjs te nación, sucuanäj stee nación, näjza te ladx bejn sucuanäj stee lajdx bejn. ¹¹Sajcza xuro, su' gubijn, su'za yälguidx nez ree nez rec. Luxh xhaguibaali sien guiraloj ni ruchejb näjza seenro.

¹²Luxh ganid gac recosre, siniaazreni la'tu, sirinajlreni la'tu, suteedreni la'tu trabajw. Suteedreni la'tu lo reben guidobäz, susälzareni la'tu neñ latzguiib, sinäzareni la'tu nez loj reii näjza gubernadoor sa'csi rinälajztu xtidxä. ¹³Luxh guiraa dee sajctu te gac gusule'tu xtidxä lojreni. ¹⁴Na'c gunxgaatu xhigab neñ lastootu xhini'c guiniitu

lojreni, ¹⁵sa'csi narä sunidxä diidx guiniitu, sunidxäza yälnjn lojtu te digac gudzu'reni diidx lojtu niclaza gacdi guiniyajreni xtiidxtu. ¹⁶Näjza rexcuazajntu sibire lojtu, suto'reni la'tu, sigajcza rebejtztu, resa'tu, rexamiigwtu, luxh yu'tu sugu'treni. ¹⁷Guiraa rebejn guedxliuj sibälaz la'tu sa'csi rinälajztu xtidxä.

¹⁸Niluxh ni'cla tej xquidxejctu di nitloj. ¹⁹Luxh palga sutijptis lajztu, sajptu yäl nabajn par tejpas.

²⁰Che fiitu tre' xhidajl soldaad guideb gabi guedx Jerusalén colyacbee abidzujn dxej ni guibijlni.

²¹Dxejc reni yu' guedx Judea, nanab guxunreni chacuatzlojreni neñ redajn; reni yu' guedx Jerusalén, nanab jiunejzreni ro'c; reni suga' lo niaa, na'c guibi'reni lo guejdxga, ²²sa'csi nen redxejga sujn Dios fis lo guejdxga te soob rediidx ni caj lo reguijtz xten Dios.

²³Probe'za regunaa ni nuu báz neñ redxejga, näjza regunaa ni ca' báz, sa'csi su' yälhuinduxh lo guedxliuj, näjza fis ni gun Dios loj rebejngä. ²⁴Yu'reni guet lo guer, yu'zareni chää pres, sijreni balti guedxzijt. Dxejc rebenzijt sinibee guedx Jerusalén che guiza'li redxej ni gusaan Dios guinibee rebejn ni di gac xpejn Israel.

Cheni jiääd Xi'n Niguii

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵Räjzpani:

—Dxejc su' seen lo gubijdx näjza lo báii, näjza loj rebajle' ni yu' xhaguibaa. Luxh lo renacion guedxliuj su' rebejn yärsia', di jien xhi gunreni, sidxebduxhreni sa'csi siejn diajgreni chubeduxh lo nisdoo,

säsduxh nis ni räjs lo nisdoo. ²⁶Sitiol rebejn̄ xcuent yälrdxebduxh che gunreni xhigab xhicharuni'c gac lo guedxliuj, sa'csi näj guideb guibaa sinibsejs. ²⁷Dxejeti suhuiireni lo Xi'n Dios ni gujc Niguii, siäädni lo te za guideb xcälrnibeeni, näjza yälrdimbichaduxh. ²⁸Che guisloj gac recosre, colsutijp lajztu, colguiliás yejctu, colguibalajz sa'csi asadzujn̄ dxej gusilajztu.

²⁹Guniizani stee cuent lojreni, räjpni: —Colhuii lo yagiigw näjza lo guiraa reyajg! ³⁰Che fiitu acabääni be'n, colyacbee lagajc la'tu, abidzungajjh bääi nisguij. ³¹Sigajcza che fiitu agusloj cayajc recosre, colyacbee asiäddzujn̄ xcälrnibe Dios.

³²'Rniliäpac lojtu, guiraa recosre sajc ansde guet rebejn̄ ni yu' naj. ³³Guibaa näjza guedxliuj sinitloj, rextidxä dini nitloj.

³⁴'i Colsusin̄ lagajc la'tu! Na'c gusaantu cha lajztu yälrausa'c, yälrä', yälga'ptu xhixtentu, dxejc ditu gacbee che bidzujn̄ dxejga. ³⁵SA'csi si'c sidzujn̄ dxejga loj guiraa reben guedxliuj. ³⁶Colsusin̄, colbejdx, colguiniabtis lo Dios, te gac laatu lo guira'ti ni gac, gacza suutu nez loj Xi'n Dios ni gujc Niguii.

³⁷Rdxee ruluii Jesús neñ guidoro dxejc guxhijñ sajia'nni yejc dan Oliib. ³⁸Rsilru ristie rebejn̄ te rdzujn̄reni lo Jesús neñ guidoro casob rsil, te gucuadiajgreni rextiidxn̄.

Ria'nreni diidx xho guiniaazreni Jesús

(Mt. 26:1-5, ddd14 -16; Mr. 14:1-2, ddd10 -11; Jn.11 :45-53)

22 Siäddzungajjh dxe lanij che rajwreni yätxtiil ni di

sägijj, laaza lanijga pascw. ²Dxejc reni rnibee loj rebixhojz näjza rebejn̄ ni ruluii leii caguilreni xho gunreni te ju'treni Jesús, sa'csi rdxejbreni rebenguejdx.

³Dxejc biu' benðxab lastoo Judas ni laaza Iscariote, ni najc tej retzubitio'p xpejnpacni. ⁴Dee huininäjni dade' ni rnibee loj rebixhojz näjza loj reni rnibee rexcuxhtis guidoo. Guninäj Judasreni xho gunni te guteedni Jesús ladzñaareni. ⁵Dxejc bibalajzreni, bia'nreni diidx gudeedreni meal lojni. ⁶Cuäjbtí Judas, dxejeni guslojni caguilni xho gunni guteedni Jesús ladzñaareni che rut bejndi suga!.

Xchej xten Dad Jesús

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn.13 :21-30; 1Co. 11:23-26)

⁷Bidzujn̄ dxe lanij che rajwreni yätxtiil ni di sägijj, che rugu'tzareni te xiil si'c ni caj lo xleii toMoisés. ⁸Dxejc baxhal Jesús Pedr näjza Juan, räjpni lojreni:

—Colchayeijn xchej xten pascw te guidaununi.

⁹Dxejc laareni gunabdiidxreni lojni, räjpreni:

—Caro rlajzlu choyennuni?

¹⁰Räjp Jesús lojreni:

—Cheni jiu'tu lo guejdx, sidxaagtu te dade' ni nuu te re' nis. Colchanajlni, coljiu' rolizj bejn̄ cadro jiu'ni laani. ¹¹Dxejc colye'tz lo bejn̄ ni najc rolijzni ro'c: "Si'c naj Dad Mastr: ¿Con yu' cadro sajc gauxchenää rexpenä naj pascw?"

¹²Dxejc guluiini lojtu te yu' ni sojb jiaa yejc stee yu'. Asuchexgaa yu'ga. Ro'c colyejn xhi guidaunu.

¹³Sä'tireni. Si'ctis ni räjp Jesús lojreni, si'cpac bidxälreni. Dxejc bejnreni xchej xte lanij pascw gaureni.

¹⁴Che bidzujn or, gurenäj Jesús rexpejnpacni lo mex. ¹⁵Dxejc räjpni lojreni:

—Guyuduxhä gaan gaunääpactu xchej xten pascw ansde tedä trabajwduxh. ¹⁶Sa'csi rnäa lojtu, diruna gaunää la'tu pascw cheni guidzujnli dxej ni gacni lo xcälrnibee Dios.

¹⁷Dxejc cua'ni te co'p, badeedni xquixtios lo Dios, räjpni:

—Colyä! dee, colgudeedni lo sa'tu. ¹⁸Sa'csi rnäa lojtu, diruna yä'ä nis ni rii yejc uub stehuält cheni guidzujnli xcälrnibee Dios.

¹⁹Dxejcti cua'ni yätxtiil, badeedni xquixtios loj Dios, gula'nini, gudisnini lojreni, räjpni:

—Dee najc si'c tiexhä ni gudedä ju'treni xcuenttu. Colyejn screeza te guinalajztu narä.

²⁰Si'cza bennäjni co'p che gulujx gudajwreni, räjpni lojreni:

—Ni yu' neñ co'p najc si'c xtienä ni guixe' che ju'treni narä xcuenttu te si'c jiu' didxcoob ni jia'n Dios con rebejn ni aguleni.

²¹Per buhuilaare, bejn ni guto' narä sobganäj narä lo mexre.

²²Guliipacni, Xi'n Dios ni gujc Niguii sinuu tedni loj nezyuj ni abaluii Dios lojni. Luxh proobza bejn ni guto' narä.

²³Dxejc gusloj canabdiidxreni lo sa'reni, èchuchani'c gunni?

Cayejyreni chuni'c najc benroru

²⁴Sas gusloj cayejyreni, don chuni'c guibee gac benro lojreni.

²⁵Dxejcti räjp Jesús lojreni:
—Rereii ni rnibee lajdx bejn ni digac xpejn Israel, rnibeereni lojreni astoo xtenpacreni najc reguejdxga. Luxh rebenguejdxga rnii lacti hueen najc rereiiga. ²⁶Per la'tu na'c gactu si'c. Nani najc bengoolru lojtu, ni'c riäjl gacni si'c najc ni huinru lojtu. Luxh nani rnibee riäjl gacni si'c mos. ²⁷¿Chuni'c sajcru lo bejn? ¿La bejn ni rbej lo mex te gauni o la ni ruteed xhi gaureni lo mex? ¿La xhet sajcdiru bejn ni sojb lo mex, ä? Niluxh narä yu'ä lojtu si'c ni ruteed xhi gauni.

²⁸La'tu najctu ni gusunäj narä guideb ni gudedä retrabajw ni gudedä. ²⁹Ni'cni narä runidxä yälrnibee lojtu sigajc ni baniidx xtag yälrnibee loä, ³⁰te gautu, yätu lo xmexä xhaguiba, te cuezatu lo yagxhil cadro guntu yälguxhtis loj rexpejn guitzubitio'p rexagdoo Israel.

Räpxgaa Jesús di Pedr guicäjp numbeeni

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹Räjp Jesús loj Simón:

—Simón, Simón, agunab bendxbab ni laa Satanás luj te gusniibni luj si'c rusniib bejn xob te jiani. ³²Narä agunabä lo Dios xcuentlu te na'c jiäädx xcälrililajzlu. Luxh luj che gusiech lajzlu, guibi'lü, bastioob lastoo resa'lü.

³³Räjp Simón lojni:

—Dad, narä sirinalälu; mase gusäureni luj latzguiib, näjza narä siäunäälu; mase ju'treni luj, näjza narä setnäälu.

³⁴Dxejcti räjp Jesús loj Simón:

—Pedr, rniä lojlu, nicla gajd guidgaii cuedxa' nadxej niluxh luj alaräjplu chonli huält, dipaclu gumbee narä.

**Nanab soob rediidx ni
bacuaareni xcuent Jesús**

35 Dxejc gunabdiidx Jesús lojreni räjpni:

—Che ganaxtu baxhalä la'tu, xhet bolsdi sanätu, nicla carteerdi, niclaza stee gura'chdi, ḋla yu' xhi biquiintu, xhi biäädx lojtu, ä?

Dxejc räjpreni:

—Xheti.

36 Dxejc räjpni lojreni:

—Luxh naj rniä lojtu, ni rajp bols, suchanänini; sigajcza carteer. Luxh ni di ga'p spaad, guto'nii xchamarni te siini tejni. **37** Sa'csi rniä lojtu, sisiojb rediidx ni caj lo requijtz Dios xcuentä, cadre caj: “Bigabnäjni reben latsiaj.” Guiraa ni caj lo reguijtz xten Dios xcuentä nanab soobpacni.

38 Dxejc räjpreni lojni:

—Dad, aree tio'p spaad.

Dxejc räjpni lojreni:

—Sajl reni'c.

Rbedx-rniab Jesús loj Dios

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

39 Dxejcti birii Jesús, si'cni rujnpacni, sääni nez dajn ni laa Oliib. Dxejc sanajl rexpejnpacni.

40 Che bidzujnreni ro'c, räjpni lojreni:

—Colcuejdx, colnab lo Dios te na'c jiajbtu lo dojl.

41 Dxejc gubicaj Jesús lojreni, huijni te lajt zite' cadre suga'reni, si'cti cadre rdzujn te guij che

rucuaanini. Ro'c bazuxhijbní, gurejdx-gunabni lo Dios, **42** räjpni:

—Xtadä, palga rlajzlu, baslaa narä loj trabajwdxhre. Niluxh na'c gacni si'c ni rlazä narä. Bejn si'cni rlajzlu gunlu.

43 Dxejc biricaj te xangl Dios lojni te badeedni yälрутiplajzni. **44** Lalni cadejdni trabajwdxh, cayac-huinduxh lajzni, cabedx-canabruni lo Dios. Guzunislini gusloj catejb lo yuj biniduxh si'c rejn lojni.

45 Cheni huisuni, gulujx gurejdx-gunabni lo Dios, huijni cadre suga'rexpejnpacni. Ro'c bidxälnireni nagayejs guiraareni sa'csi cayac-huin lajzreni. **46** Dxejc räjpni lojreni:

—¿Xhicuent nagayejstu?

iColchastie! iColnab lo Dios te na'c jiajbtu lo dojl!

Che gunaazreni Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18 :2-11)

47 Lal ni canii Jesús lojreni, bidzujn xhidajl bejn. Tej rexpejnpacni ni laa Judas, nijdni nez loj rebejnga. Dxejcti gubigni loj Jesús, te bachagro'ni loj Jesús.

48 Dxejc räjp Jesús lojni:

—Judas, ḋla con te yälruchagro'ruteedlu Xi'n Dios ni gujc Niguii ladznaa rebejngre, ä?

49 Che bahuii reni sugarän Jesús xhini'c cayajc ro'c, gunabdiidxreni loj Jesús, räjpreni:

—Dad, ḋla sixa'tnu yejcreni con spaad, ä?

50 Sas tej rexpej Jesús gudilnäj te mos xten ni rnibee loj rebixhojz, batiu'ni diajgni ladbee. **51** Dxejc räjp Jesús lojreni:

—iAgujc! iColgusaanreni!

Dxejc gudajn Jesúś diajg mosga, basiajnini. ⁵²Gunigajc Jesúś loj reni rnibee loj rebixhojz näjza reni naje guixhajg xten guidoo näjza rebengool, guiraa reni siädxiinini, räjpni:

—¿La siädnätu spaad näjza garo't, astoocanu siädxiitu te gubaan, ä?

⁵³Cheni suga'a lojtu guixe-guixee neñ guidoo, ditu nuhuual narä. Per dee najc xor̄tu, luxh arnibee yälncäjy la'tu.

Di Pedr guicäjp numbeeni Jesúś

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴Dxejcti gunaaazreni Jesúś huinärenini rolizz bixhojz ni rnibee lo guiraa rebixhojz. Siädnäjl Pedrni zit-zijt. ⁵⁵Che bidzujnreni gule'creni guiboo galäii lole' xten bixhojzga, gurejreni guideb gabi, te bidxa' lajzreni. Näj Pedr nadxaag lojreni gurej ro'c. ⁵⁶Dxejc te gunaa ni rujn dzuun ro'c, che bahuiini sobga' Pedr ro'c, rdxelotjisni lojni, räjpni:
—Näj niguiire guyunäj Jesúś.

⁵⁷Dxejc basuni' Pedr räjpni:
—Nan, dina gumbeäni.

⁵⁸Che gojl stera't, che bahuii stee bejn lojni, räjpni lojni:
—Näj luj najclu te rexpejnni.
Per Pedr räjp lojni:
—Gurniälojlu, Dad, dina gacä xpejnni.

⁵⁹Che gudejd si'cti teb or, räjp stee bejn lojni:

—Guliipacni, näj bejnre guyunäjni, sa'csi laani najczani te ben Galilee.

⁶⁰Dxejc räjp Pedr lojni:
—Gurniälojlu Dad, dipacna ganä xhini'c caniliu loä.

Lalni canii Pedr rediidxre, guredxa' te guidgaii, ⁶¹luxh

gubiréza Jesúś, bahuidzu'tzni lo Pedr, dxejc banalajz Pedr nani gunii Jesúś lojni, räjpni: "Che gajd guidgaii cuedxa', abazuni'l lu chon huält, räjplu dilu gumbee najrä."

⁶²Dxejcti guc-huin lajz Pedr, biriini ro'c, ronduxhnri.

Rniyajreni Jesúś

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³Rebejn ni canäj Jesúś, gusloj caguxhisnäjrenini, caguijnzenariini.

⁶⁴Dxejc basäurenlojni, gudajpreni lojni, räjpreni lojni:

—iGunii chuni'c gudijnlu!

⁶⁵Luxh guiraloj cayäjbreni lojni, caniyaduxhrenini.

Bidzunnäjreni Jesúś nez loj rebixhojz

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶Che bara yääl, bidojp rebengool ni rnibee, näjza reni rnibee loj rebixhojz, näjza rebejn ni rului leii, huinäreni Jesúś te suuni nez lojreni neñ yu' cadro rujnreni yälguhtis. Dxejcti räjpreni lojni:

⁶⁷—Palga luj najclu Crist, bicäjpni loonu.

Dxejc badzu' Jesúś diidxre lojreni, räjpni:

—Palga guicäpäni, ditu chalilajz. ⁶⁸Luxh palga gunä te yälgunabdiidx lojtu xcuent Crist, ditu gudzu' diidxga loä. ⁶⁹Per nälji sibej Xi'n Dios ni gujc Niguii xladbee Gueb Dios ni yu' xhaguibaa.

⁷⁰Dxejc gunabdiidx guiraareni lojni, räjpreni:

—Mabaj pues, ¿la luj najclu Xi'n Dios, ä?

Dxejc badzu' Jesúś diidxre lojreni räjpni:

—Nacäni, si'cni najtu la'tu.
7¹Dxejc räjpreni lo sa'reni:
 —¿Xhirucxhamaaz rlajztu? Dirunu
 guiquiin diidx guinii bejn, sa'csi
 lagajc nuurnu abiejn diajgnu diidx
 ni guniini lagajc laani.

Jesús nez loj Pila't

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18 :28-38)

23 Dxejc huisu guiraareni,
 huinäreni Jesús nez loj
 Pila't. **2**Ro'c guslojreni cabe'creni
 xquejni, räjpreni:
 —Bidxälnu bejnre cayujnni
 biejy lo rexpejnnu. Räjpzani xhet
 nanabdi quiixnu impuest lo reii
 César. Caniizani laani najcni Crist,
 nalajznu najczani reii.

3Dxejc gunabdiidx Pila't lojni,
 räjpni:
 —¿La luj ni nadjc reii xten rexpejñ
 Israel, ä?
 Sas badzu' Jesús diidxre räjpni:
 —Najcni lagajc si'c ni guniilu.
4Dxejc räjp Pila't loj reni rnibee
 loj rebixhojz näjza loj guiraa rebejn:
 —Dina guidxälä nicla tej dojl xten
 bejnre.
5Niluxh laareni sanuutis caniireni,
 dipru caniireni, räjpreni:
 —Guiraa reben Judea cayu'
 yärsia' xcient xcälruluiini. Guslojni
 guedx Galilee, luxh reeli sanuu
 caguluiiniini.

Jesús nez loj Herodes

6Che biejn diajg Pila't rediidxre,
 gunabdiidxni: “¿La Galilee siääd
 bejngá?” **7**Cheni räjpreni ro'c
 siäädni, baxhalnini loj Herodes
 ni nadjc gubernadoor xten Galilee,
 sa'csi neñ redxejga yu' Herodes
 guedx Jerusalén. **8**Che bahuii

Herodes loj Jesús, bibalajzni sa'csi
 agujc xchej rlajzni fiini lojni, sa'csi
 abiejn diagñi diidx xcient ni
 cayujnni. Luxh rlajzni fiini gunni te
 milaagwr. **9**Xhidajl yälgunabdiidx
 bejn Herodes, luxh xhet guniidi
 Jesús. **10**Ro'c suga'za reni rnibee loj
 rebixhojz näjza rebejn ni ruluii leii,
 cabecduxhurenri xquejni. **11**Dxejc
 gulälaz Herodes näj rexsoldaadni
 Jesús, baxhiznäjrenini, ni'c
 bashuajcwrenini te ladsa'c sa' ni
 rajew reii, dxejcti baxhalsacrenini
 loj Pila't. **12**Lagajc dxejga, Pila't
 näjza Herodes gujcreni amiigw,
 luxh galoo bidxe'ch lo sa'reni.

Gunibeereni guet Jesús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18 :39-19:16)

13Dxejc gurejdx Pila't reni rnibee
 loj bixhojz, näjza rebengool ni nadjc
 guxhtis, näjza rebenguejdx. **14**Dxejc
 räjpní lojreni:

—La'tu biädnätu bejnre loä, najtu
 caguquilni rebejn gunreni biejy,
 luxh narä agunabdiidxä guiraloj
 lojni nez lojtu, luxh abahuiitu
 dina nidxälä nicla tej dojl ni
 cagucuaquijtuni. **15**Niclaza Herodes
 di nidxäl nicla tej dojl, ni'cni
 baxhalsacmin loonu, luxh abahuiitu
 xhet dojldi bejnni te guetni.
16Ni'cni quinäni, dxjecti guslaäni.

17Nadjc costumbr ruslaa Pila't te
 bejn ni yu' neñ latzguiib casob
 rajc lanijre. **18**Per guiraareni
 guredxa'reni si'c tejsi bejn, räjpreni:
 —iBagu't bejnre, baslaa Barrabás!

19Barrabás nadjc ni basälreni
 latzguiib sa'csi batojpní te cuaa
 bejn ni bacuanäj resoldaad xten
 Rom, näjza sa'csi yu' chu bagu'tni.
20Rlajzpac Pila't guslaani Jesús, ni'c

gunisacni lojreni, ²¹ niluxh rebejn dipru guredxa'reni, räjpreni:

—iBacuaani lo crujz, bacuaani lo crujz!

²²Riojn gunisac Pila't lojreni, räjpni:

—¿Xhi dolduxh bejni? Xhetlidi dojl rdxälä bejni te guetni. Ni'cni siguinäni dxejc suslaäni.

²³Luxh laareni sanuutis guredxa'reni, gunabreni xcajni lo crujz. Luxh sa'csi guredxa'tisreni, bejtireni gaan gujc si'c ni rlajzreni. ²⁴Dxejc cuäjb Pila't gunibeeni gac si'c ni gunabreni. ²⁵Dxejc baslaani bejn ni yu' latzguiib sa'csi bejni bieyj, bagu'tzani bejn, dxejc badeedni Jesús lojreni te gunnäjrenini si'ctis ni rlajzreni.

Che cuaj Jesús lo crujz

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19 :17-27)

²⁶Cheni sanäreni Jesús xcaj lo crujz, gunaazreni te bejn ni laa Simón ni siääd guedx Cirene; basaj bejngä lo niaa. Dxejc basguurenini crujz, siädnajltini dejtz Jesús.

²⁷Siädnajlza xhidalduxh bejn, näjza xhidajl gunaa ni cayondukh, cabedxa'reni sa'csi cayac-huinduxh lajzreni xcuent Jesús. ²⁸Dxejc gubiré Jesús, räjpni lojreni:

—Gunaa Jerusalén, na'c roontu xcuentä, colyoon lagajc xcuenttu näjza xcuent rexí'ntu. ²⁹Sa'csi sidzujn dxej gäbreni: “Chicbaa regunaa ni di gacdi chu xi'nni, chicbaaza reni di nuxi'n, renani di nusiä' báz.” ³⁰Dxejc guisloj rebejn gäb loj redajn: “Coljiajb yejcnu”, säjbzareni loj relom: “Colgucua'tz nuurnu.” ³¹Palga scree runnäjreni narä ni nacä si'c te yagnaga,

aticaxh gunnäjreni la'tu ni najc si'c te yagbjidz.

³²Sanätzareni tio'p benguijdx xcajzareni loj recruz, guetnäjreni Jesús. ³³Che bidzujnreni te lajt ni laa Calabeer, ro'c bacuaareni Jesús lo te crujz, bacuaazareni guiro'p rebenguijdxga lo stio'p crujz, tejni xladbee, steeni xladbäjgwni. ³⁴Cheni cagucuua rebejn reni lo crujz, gunii Jesús, räjpni:

—Xtadä, badzucaj xtojl rebejnre, sa'csi direni gan xhini'c cayujnreni. Dxejc gudzujt resoldaad daad yejc xhajbni, te gudisreni xhajbni cua'renini. ³⁵Suga' rebejn ro'c cadxelotjisreni. Näjza reguxhtis caguxhisnäjreni laani, cayäjpreni:

—Balti bejn baslaani, naj suguslaani lagajc laani palga guliini laani najcni Crist ni gule Dios.

³⁶Näjza resoldaad caguxhisnäjni, gubigreni lojni te badeedreni bin-nii yäni. ³⁷Dxejc räjpreni lojni:

—Palga gulii najclu reii xten rexpejn Israel, baslaa lagajc luj.

³⁸Luxh bacuaareni gaii diidx loj te baräjd ni cuaj yejc crujz. Con didx griegw, con didx latín, näjza didx hebreo, bacuaareni scree: “Dee najc Reii xten rexpen Israel.”

³⁹Te reben guijdx ni najl lo te crujz ni caj cuä'ni caniyajni Jesús, räjpni lojni:

—Palga luj najclu Crist, baslaa lagajc luj nägajcza nuurnu.

⁴⁰Per benguijdx ni najl lo crujz stelaadga gudidxa'ni loj stee benguijdx ni caniyaj Crist, räjpni:

—¿La dilu guidxejb Dios? iNi cayajczalu tejsi castiigw! ⁴¹Per nuurnu cayajcnu castiigw ni riäjl gacnu te guidiixnu redojl ni biennu. Luxh laani xhet dojlidi bejni.

42Dxejc räjpni loj Jesús:
—Bazalajzlu narä che guidzujnlu
lo xcälrnibelu.

43Dxejc badzu' Jesús diidxre,
räjpni lojni:

—Rniliäpac lojlu, lagajc nadxej
chunäjlu narä xhaguibaa.

Che gujt Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19 :28-30)

44Agojl si'cti läidxej. Dxejc bicäjy
guideb guedxliuj, si'c bianxcäjy
si'cti rcachonti. **45**Bicäjy lo gubijdx,
luxh ladró ni najl neñ yudxanro
xten guidoro, biräjsni gucni tio'p la'.
46Dxejcti guredxa' Jesús, räjpni:

—Xtadä, ladznaalu rutedä xaimä.
Che guniini si'c, gujttini.

47Che bahuii capitán ni rnibee loj
resoldaad guiraa ni guzajc, gulä'pni
xpala'n Dios, räjpni:

—Guliipacni, xhet dojldi bejn
bejnre.

48Guiraa rebejn ni suga' ro'c
ni bahuii guiraa ni guzajc ro'c,
gubi'reni rolizzreni, cayäätzreni
lagajc lastoorenri. **49**Luxh guiraa
reni rumbee Jesús, näjza regunaaga
ni biädnajlni che biriilini Galilee,
zijtru bia'nreni cahuiireni guiraa
recos ni cayaacre.

Che biga'tz Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19 :38-42)

50Guyu' te bejn ni laa José, lacti
huen najcni, luxh laaca rujnni
guira'ti. Siäädni guedx Arimatea,
región Judea. Nadxaaggzani loj
reni rnibee neñ guidoro xten
rexpejn Israel. **51**Cabäjzza José
jiääd yälrnibee xten Dios, ni'cni
dini nidxaglajz nani bejn resa'nii.
52Dxejcti huijni lo Pila't, gunabni

tiejxh Jesús. **53**Che gulätnini lo
crujz, batejbnini neñ te bariaad,
dxejeti bacua'tznini neñ te baa ni
guc-chee cuä' te guilaj. Nacoob
baaga, nicla tej bejn gajd guiga'tz
ro'c. **54**Dxejga najc dxej ni
rusucheereni guira'ti, luxh agojl jiu'
dxej ni rusilajzreni.

55Regunaa ni guzanäj Jesús che
birilini Galilee huiuireni robaaga
te bahuiireni xho gudixhreni
togoolga neñ baa. **56**Che gubi'reni
rolizzreni bencheereni recuaan ni
rlianexhduxh näj te ni najc si'c te
saj ni rlianexhduxh ni ruzaareni
retogool. Dxejcti basilajzreni dxej
ni rusilajz bejn, si'cni caj lo xleii
Moisés gunreni.

Che gubansac Jesús lo rebengut

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20 :1-10)

24Dxej ni gusloj xmaanga,
rsildooru huinä regunaaga
robaa recuaan ni rlanejxh ni
bencheereni. **2**Che bidzujnreni,
bahuiireni agubicaj guij ni rusäu
ro' baa. **3**Dxejc che biu'reni nen
baaga, direni nidxäl tiejxh Jesús.
4Lañ ni cadxelojreni, di jien xhi
gunreni, biricaj tio'p dade' gusuj
cuä'reni. Rdimbichaduxh xhajbreni.
5Bidxebdujh regunaaga, basajbreni
lojreni lo yuj. Dxejc räjp redade'ga
lojreni:

—¿Xhicuent siädtiiltu te bejn
ni nabajn lo rebengut, ä? **6**Rutini
ree. Agubansacni. Colgusnaj lajztu
rediidx ni guniini cheni guyusijcni
Galilee, **7**che najni lojtu: "Riäj_ jiajb
Xi'n Dios ni gujc Niguii ladznaa
rebendojl, xcajzani lo crujz, dxejc
ni riojn dxejga sibansacni loj
rebengut."

⁸Dxejc banaj lajz regunaa xtidx Jesús, ⁹biriireni robaa, gubi'tireni te bijreni diidx lo retzubiteeb rexpejnpacni näjza loj rebejn ni yunäjreni. ¹⁰Reni huisa'n diidx loj rexpejnpac Jesús najc redee: Marii Magdalen, näjza Xuan, näjza Marii xnan Jacoob, näjza sgaii gunaa. ¹¹Niluxh rexpejnpacni bejn xhigab didxnayäälni, direni nililajz xtidx regunaaga.

¹²Dxejc huisu Pedr, ruxuṇlini huijni ro' baa. Che gudixhlojni, bahuiini neŋ baaga, ganaxtis bariaad dzuub te laad. Dxejc gubi'ni rolizn, rdxelojtisni xcuent ni gujc.

Ni guzajc lo nezyuj ni sii quedx Emaús
(Mr. 16:12-13)

¹³Lagajc dxejga, tio'p rexpejnpacni sääreni te guejdx ni laa Emaús, ni ria'n si'cti tzubiteeb kilómetro loj quedx Jerusalén. ¹⁴Lał ni sasajreni lo nezyujga, cayujyreni diidx xcuent reni gujc ro'c. ¹⁵Lał ni caniireni gubig Jesús lojreni, gusloj sasanäjnireni. ¹⁶Luxh mase cahuiireni lojni, yu' xhi badxojn niembeerenini. ¹⁷Dxejc gunabdiidx Jesús lojreni, räjpni:

—¿Xhini'c ruytu lał ni sasajtu, ä?
¿Xhicuent cayac-huin lajztu?

¹⁸Tejreni ni laa Cleofas badzu' diidxre, räjpni:

—Guiraasi bejn najn xhi gujc nen quedx Jerusalén. ¿La lujtis bia'nlu neŋ guejdxga ni di gan xhi gujc ro'c, ä?

¹⁹Dxejcti räjp Jesús lojreni:

—¿Xhini'c gujc ro'c?

Dxejc räjpreni lojni:

—Recos xcuent Jesús ni siääd quedx Nazare't, ni gujc te niguui

ni gunii xtidx Dios, rajpni yälrnibeduxh xten Dios loj redzuun ni rujnni näjza loj rediidx ni rniini, nez loj Dios näjza nez loj rebejn.

²⁰Näjza xho bejn reni rnibee loj rebixhojz näjza rexcuxhtisnu, bateedrenini ladznaa reni gunibee guetni, dxejc bacuaarenini lo crujz.

²¹Niluxh nuurnu cabääznu laani gacni nani nuslaa rexpejn Israel ladznaa rebenzijt. Naj agujc chon dxej ni gujc recosre. ²²Luxh yu' gaii gunaa ni nadxaag loonu ni baschelojreni nuurnu. Barsil, che huijreni robaa xtelli, ²³direni nidxäl tiejxhni. Biäds'a'nreni diidx loonu najreni bahuiireni lo tio'p xangl Dios ni räjp lojreni, agubaṇsac Jesús lo rebengut.

²⁴Dxejcti huihuii gaii sa'nus robaa, bahuiizareni najcni si'ctis ni naj regunaaga loonu, niluxh direni nuhuii loj Jesús.

²⁵Dxejc räjp Jesús lojreni:

—iLacti nayääl tre' xcäriejntu!
Lacti neŋ rililajztu xtidx redade' ni gunii xtidx Dios xcuent Crist.

²⁶¿La di nungäjł tedgxaa Crist retrabajwdxhre dxejcti jiu'ni lo xcälrđimbicha' Dios, ä?

²⁷Dxejc gusloj cagusule'ni guiraa rediidx ni caj lo xquijtz Dios xcuent Crist. Guslonäjni xtidx Moisés, dxejc huinuuni basule'ni guiraa reguijtz ni bacuaa redade' ni gunii xtidx Dios.

²⁸Che bidzujnreni guejdx cadro sääreni, bejn Jesús si'cni chanuuni chääni lo nezyuj. ²⁹Dxejc laareni bascuääzrenini te jiannäjnireni, räjpreni lojni:

—Biannäj nuurnu, sa'csi acayajc gudxej, agojl jiu' guxhijn.

Dxejcti biu' Jesús te jiannäjnireni.
30 Cheni sobganäjnireni lo mex,
 cua'ni yätxtiil, benle'nini, dxejc
 gula'nini, gudisnini lojreni.

31 Lagajc dxejc, baxhal Dios
 balojreni, biembeereni Jesús, dxejc
 laani gunitlojni lojreni. **32** Dxejcti
 räjpreni lo sa'reni:

—¿La di lastoonu nibeguiboo
 cheni siändniini loonu lo nezyuj, che
 cagusule'ni xtidx Dios?

33 Dxejc dirureni nibäjz ro'c,
 alga gunasgajcreni nez, gubi'reni
 guedx Jerusalén. Ro'c bidxälreni
 abidojp xpejnpac Jesús näjza sgaii
 bejn. **34** Dxejcti bijreni diidx loj
 guiro'preni bidzujn, räjpreni:

—Guliipac gubansac Jesucrist,
 luxh baluilojni loj Simón.

35 Dxejc guiro'p reni bidzujn
 bijzareni diidx ni gusajcreni lo
 nezyuj, näj xho biembeezareni
 Jesús che gula'ni yätxtiil.

Baluiloj Jesús loj rexpejnpacni
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

36 Canisi'creni rediidxre chela
 baluiloj lagajc Jesús galäiireni,
 guniini xchan lojreni, räjpni:

—iColcuecdxi lajztu!

37 Per laareni rdxelojreni
 bidxejbreni, naareni cahuiireni lo
 te sprit. **38** Dxejc räjp Jesús lojreni:

—¿Xhicuent cadxejbtu? ¿Xhicuent
 rac tio'p lastootu? **39** iColhuii reñaä,
 näjza reni'ä! Lagajc naräni. Colcajn
 narä te fiipactu laa naräni, sa'csi
 anajntu di te sprit ga'p bääl niclaza
 tzujt si'c rapä narä.

40 Che guniini rediidxga, baluigajcni
 renaani näjza reni'ni. **41** Lal ni
 cadxelojreni, di gacdi chalilajzreni,
 sa'csi cabaduxh lajzreni, räjpni lojreni:

—¿La yu' xhi rajptu gauä ree, ä?

42 Dxejc badeedreni te la'
 bälbigue', näjza te la' seer ni yu'
 tzujn. **43** Ni'c cua'ni gudajwnini nez
 lojreni. **44** Dxejc räjpni lojreni:

—Dee najc xtidxä ni rniä lojtu
 cheni yusicä lojtu, rniä riäjl soob
 guiraa rediidx xcuentä ni caj lo
 xleii Moisés, näjza lo rexquijtz
 redade' ni gunii xtidx Dios näjza ni
 caj lo rexquitz Salmos.

45 Dxejcti basanijni xcäriejnreni te
 gucbeereni xhi säloj rediidx ni caj
 lo rexquijtz Dios xcuentni. **46** Dxejc
 räjpni lojreni:

—Scree caj lo reguijtz: Nanab
 guet Crist, dxejc ni riojn dxej,
 guibansacni loj rebengut.

47 Sire'chza diidx xcuent xho
 ruslaa Crist rebejn nen dojl che
 rusiechcreni lajzreni, che rililajzreni
 xtiidxni. Guedx Jerusalén guislojni,
 dxejc sire'ch diidx guideb guedxliuj.

48 La'tu najctu testiigw guiraa
 recosre. **49** Narä suxhalä Sprit Dxan
 xten Dios lojtu, ni'c coljia'n guedx
 Jerusalén cheni jiädläjzlini nen
 lastootu, guniidxni yälnibee ni
 siääd xhaguibaali.

Hüäjs Jesús xhaguibaa

(Mr. 16:19-20)

50 Dxejc huinä Jesúsreni stelaad
 guedx Jerusalén gajxh lo te guejdx
 ni laa Betania. Ro'c guläsni naani,
 benle'ni yejcreni. **51** Lal ni cayujnni
 si'c, gubicajni lojreni, huäjsni
 xhaguibaa. **52** Peta laareni guluix
 gojnrenini, dxejc cabalazduxhreni
 gubi'reni guedx Jerusalén. **53** Ro'c
 guixe-guixee guyu'reni nen guidoro,
 calä'preni xpala'n Dios. Sugacni
 si'c.